

BREZICE — Upravni odbor sklada za podeljevanje oktobrskih nagrad se na ponedeljkovi seji ni dokončno odločil, koliko nagrad bo predlagal skupščini za letošnje podelitev — dve ali tri. Na voljo je 10.000 din.

KOČEVJE — Včeraj popoldne je bila seja izvršnega odbora občinske konference SZDL, na kateri so razpravljali o imenovanju sodnikov porotnikov občinskega sodišča in dnevnem redu prihodnje seje konference SZDL.

KRŠKA VAS — V soboto bodo odprli vaščani nov vodovod, ki so si ga napeljali iz Brežic.

METLIKA — V ponedeljek je zasedala občinska konferenca SZDL, na kateri so med 5 kandidati za 2 mesti v slovenski delegaciji zbora narodov potrdili kandidaturi domačina Nika Belopavloviča in Majde Gaspari.

NOVO MESTO — V ponedeljek ob 19.30 bo ljubljansko Mestno gledališče uprizorilo Petana, Fritza in Kodra satirično glasbeno komedijo Raj ni razprodan ali reforma v paradizu.

BREZICE — V nedeljo ob 14. uri prireja AMD Brežice pod pokroviteljstvom občinske skupščine tretjo motokros dirko ekipnega prvenstva SFRJ „Finala 71“. Po tekmovalju bo ribiški piknik ob novem ribniku.

NOVO MESTO — V torek popoldne se je pri občinskem združenju borcev sestala posebna komisija, ki je razpravljala o pripravi zbornika plošč in spomenikov iz NOB v novomeški občini.

Club dolenjskih poslancev je imel prejšnji četrtek, 7. oktobra, svoje sedmo posvetovanje. Poslanci in drugi družbeno-politični delavci iz dolenjskih občin so si ob tej priložnosti ogledali proizvodnjo v IMV in v Novolesu. Popoldne pa so v Dolenjskih Toplicah govorili o dopolnilih ustave SRS Slovenije. Na sliki: Ivo Štebljaj razlaga v prostorih IMV v Novem mestu gostom potek najnovejše proizvodnje: ob njem dr. Jože Bričelj, Viktor Auer, Marjan Jenko, Miloš Poljanšek in dr. Albin Pečaver.

(Foto: Slavko Dokl)

Z nedeljske otvoritve otroškega vrtca na Senovem, prve vzgojno-varstvene ustanove, ki je zrasta v krški občini po sprejetju petletnega načrta razvoja otroškega varstva. Varovanci so presenetili goste na otvoritvi s prisrčnim sporedom. (Foto: J. Teppey)

Podražitve, nesrečne podražitve...

Za 18 odst. dražji tisk, za dobrih 16 odst. dražje reprodukcije, medtem ko je dostavnina za raznašanje časnika že s 1. januarjem 1971 poskočila za 25 odst. — V kratkem še podražitev rotopapirja

„Zaradi stalnega naraščanja cen, režijskega materiala iz domače proizvodnje, posebno pa še uvoženega materiala, smo prisiljeni dvigniti cene našim storitvam. — Dosedanje cene so bile formirane še pred devalvacijo. V cenah naših storitev so obsežni stroški za fototehnični material, filme, najrazličnejše kemikalije, tiskovne plošče, barve itd. Večina materiala je nabavljena iz uvoza. Cene tega materiala se dvigajo na svetovnem tržišču, z devalvacijo dinarja pa so cene tako narasle, da smo to prisiljeni upoštevati v cenah naših storitev...“

To je uvod iz pisma, ki smo ga pred kratkim dobili iz tiskarne Ljudske pravice v Ljubljani, kjer tiskamo naš teden. Čeprav v celoti razumemo položaj tiskarskih delavcev in njihovih podjetij, moramo vendarle vsem našim naročnikom in bralcem takoj povedati, da pomenijo nove podražitve tiskarskih stroškov tudi za naš list dodatne milijonske izdatke — kar lahko povemo po domače tudi tako, da se bo že tako skromni dobiček lista še zmanjšal. Stejemo za našo dolžnost, da obvestimo vse prijatelje domačega pokrajinskega glasila SZDL, da smo letos zabeležili naslednje podražitve:

— tiskarski stroški so se po 1. oktobru povečali v povprečju za 18 odst., stroški za izdelavo repro-

dukcij (klišejev) pa za poprečno 16,30 odst.;

— Združeno podjetje za PTT promet Slovenije nam je pred meseci podražilo dostavne tarife za raznašanje našega lista na domove naročnikov za 25 odst. (podražitev velja že od 1. januarja letos dalje!);

— iz „zanesljivih virov“ (ki pa so vedno dokaj natančni!) smo tudi zvedeli, da bo časopisni papir za naš list v kratkem dražji za pet do šest odst.;

— zaradi večjih stroškov pri odpremi lista iz podjetja „Ljubljanski dnevnik“ se bodo podražili tudi stroški ekspedita.

Seveda so dražje tudi različne druge usluge, glede katerih smo odvisni od industrije, trgovine in obrtnikov, kar vse se spet pozna pri naraščanju stroškov, ki jih terjajo redno izhajanje našega lista. Pri tako pove-

čanih stroških seveda v bodoče s sedanjim naraščanjem ne bo več mogoče izdajati tako obsežnega domačega lista ali pa se bodo njegovi ustanovitelji le morali odločiti za ustrezno družbeno pomoč za kritje razlik med proizvodno in prodajno ceno lista.

Do konca tedna se bo nadaljevalo suho vreme z jutranjo ali dopoldansko meglo po kotlinah. Večjih ohladitev ne bo. Nočne temperature bodo malo nad ničlo.

O USTAVNIH DOPOLNILIH

Občinska konferenca SZDL. Novo mesto je v torek popoldne pripravila posvet o tistih ustavnih dopolnilih, ki se po vsebini nanašajo na družbenopolitični sistem in položaj krajevnih skupnosti. Razpravo je vodil podpredsednik izvršnega sveta dr. France Hočevar.

KLUB DOLENJSKIH POSLANCEV — O USTAVNIH DOPOLNILIH

Pravice in dolžnosti v praksi

Poslanci področnega kluba in predstavniki družbeno-političnih organizacij s tega območja so si 7. oktobra dopoldne ogledali proizvodne prostore IMV v Novem mestu in delo lesnega kombinata NOVOLES v Straži. Zanimali so se za delo in življenje obeh kolektivov, bili pa so presenečeni nad proizvodnimi dosežki obeh delovnih organizacij.

Popoldne so se člani kluba dolenjskih poslancev sestali v Dol. Toplicah, kjer so govorili o ustavnih dopolnilih. Osnovna izhodišča osnutkov ustavnih amandmajev je razložil dr. France Hočevar.

V razpravi so se poslanci in drugi ustavili predvsem pri vprašanjih, ki zadevajo temeljno organizacijo združenega dela s stališč praktičnega uveljavljanja pravic in dolžnosti temeljne organizacije združenega dela. Minulo delo kot eno izmed osnov za določanje posebnega dohodka delavca razlagajo marsikje zelo različno; zato so poslanci v razpravi poudarili, da je treba to vprašanje tako s teoretičnega kot s praktičnega stališča opredeliti bolj določno. Ko so govorili o tistem delu 30. amandmaja, ki govori o zemljiškem maksimumu, so menili, da ni potrebe, da bi to vprašanje urejali z ustavo, ker naj bi ga uredil zakon.

Poslanci so posvetili tudi precej časa razpravi o vlogi predsedstva skupščine, njegovem sestavu in od-

nosu do izvršnega sveta. Beseda je tekla tudi o ustavnih opredelitvi položaja krajevnih skupnosti, o postopku za kandidiranje za predsedstvo SFRJ in o nekaterih drugih vprašanjih področja ustavnih dopolnil.

Na posvetu pa so med drugim tudi kritično ocenili odnos sredstev javnega informiranja (DELA, RTV), v katerih je vse premalo informacij z območja Dolenjske. Tudi tega srečanja poslancev se ni udeležil nihče izmed predstavnikov tiska in RTV, čeprav so bili vsi pisмено obveščeni. Še posebej niso bili poslanci zadovoljni z odnosom Dolenjskega lista, ki ne šteje za potrebno, da bi na taka posvetovanja pošiljal svojega zastopnika. Zato so na posvetu pooblastili nekatere člane kluba, da se s predstavniki javnega obveščanja osebno pogovorijo o vzrokih za pasiven odnos do informiranja o dogajanjih na Dolenjskem oz. z območja, ki ga pokriva Klub dolenjskih poslancev.

FRANC BEG

Hrabri in simpatični Krčan Ivan Molan je z osvojitvijo naslova državnega prvaka v speedwayu pred svojimi navijači v Krškem žal prezgodaj končal svojo uspešno športno kariero. Kaj je navedlo Krčana, da zapuša športno borišče nam ni znano. Na sliki: zadnji Molanov nastop pred domačo publiko. (Foto: S. Dokl)

Titove besede na velikem ljudskem zborovanju v Karlovcu so preteklo soboto mogočno odjeknile doma in po svetu. Predsednik republike je znova povedal, da hočemo samo mir — da pa bi ga imeli, se tudi pripravljamo, da bi ga ohranili! Tovariš Tito je med drugim v Karlovcu dejal:

„Znana resnica je, da je vsaka revolucija vredna toliko, kolikor je sposobna, da se stalno razvija in da brani svoje pridobitve. Mi smo tudi na teh manevrih dokazali svojo pri-

pravljenost in sposobnost, da naso revolucijo — pridobitve narodnoosvobodilnega boja, samoupravni socializem, bratstvo in enotnost ter nacionalno enakopravnost narodov in narodnosti — branimo in ohranimo pred vsako nevarnostjo.“

Več o poteku manevrov SVOBODA 71 poročamo danes na 4., 8. in 9. strani našega lista. — Na fotografiji: maršal Tito s sodelavci ob odhodu z opazovalnice manevrov v Lipovači. (Foto: M. Legan)

Kmetje bi radi sodelovali, pa jih nasprotniki ovr-
rajo — Kmečka društva namesto zadrug — Tež-
ko čakajo na nov zakon

Pred kratkim sem slisal oceno, da se smisel in pripravljenost kmetov za medsebojno sodelovanje ter skupno delo izgublata in je podoba, da je ideja združništva zašla v krizo. Ne verjamem, da je to res, čeprav verjamem kmetom, ki pravijo, da imajo slabe izkušnje z zadrugami, zato se je najbolje zanesti nase. Menim, da ni zašla v krizo ideja združništva, v krizi je sedanje združništvo. Če bi kmetom ustrezalo, pa bi bolje uspevalo.

Nekateri v isti sapi, ko trdijo, da kmetje niso za medsebojno sodelovanje, menijo, da naj bi se ne udeleževali le v krajevni skupnosti, kajti njihovo samoupravljanje da bi moralo biti veliko širše.

Če so kmetje podjetni v krajevnih skupnostih, so torej za sodelovanje. To potrjujejo njihove odločitve, ko glasujejo za samoprispevke, ki so namenjeni za skupne potrebe. Pri delu krajevnih skupnosti pa so podjetnejši kot pri sedanjih kmetijskih organizacijah zaradi tega, ker tam lahko bolj odločajo o stvarih kot pri kmetijskih zadrugah. Menim tiste zadrug, s katerimi niso zadovoljni.

Mnogi kmetje niso zadovoljni s sedanjim združništvom, niso pa proti združništvu nasploh. Želijo si take zadrug ali druge kmetijske organizacije, v katerih bi lahko odločali vsaj toliko kot v krajevnih skupnostih. To potrjujejo tudi bivša društva živinorejcev za vzajemno po-

moč, ki so se pred kratkim preimenovala v kmečka društva. V vsej Sloveniji jih je že več kot 20, članov pa imajo najmanj toliko, kot je vseh pravih kooperantov pri vseh kmetijskih organizacijah v republiki. Vznikla so brez moralne in gnotne pomoči od zunaj iz podjetnosti samih kmetov. Pečajo pa se s tako dejavnostjo, ki bi jo lahko ali celo morale opravljati kmetijske zadrug.

Kmetje čutijo, da si neorganizirani, razbiti posamezniki ne morejo pomagati. Menijo pa, da si lahko bolj pomagajo z dobrim društvom kot s slabo zadrugo, čeprav po predpisih ne more razvijati tako široke dejavnosti kot zadruga organizacija. Društva ustanavljajo zaradi nestrpnosti, ker po sedanjih predpisih ne morejo imeti takih zadrug, kot so jim potrebne. Naveličali so se čakati na novi zakon, ki naj jim omogoči ustreznejše oblike združnega povezovanja in sodelovanja. K

V glavnem mestu Francije je še vedno neznanški prometni kaos, kajti uslužbenci podzemeljske železnice nikakor ne uspejo najti skupni jezik z upravo. Metroji že devet dni stojijo. Parizani pa si skušajo pomagati na vse mogoče načine, pri čemer nekateri uporabljajo tudi motorne čolne na Seini. (Telefoto: UPI)

tedenski zunanjepolitični pregled

Prvič v zgodovini Avstrije je na nedeljskih volitvah socialistična stranka dobila absolutno večino. Socialisti so z 92 mandati porazili konservativno ljudsko stranko, ki jih je zbrala le 80. Svobodnjaki so dobili 10 mandatov. Volilo je okoli 90 odstotkov volilnih upravičencev. Predsednik socialistične stranke dr. Bruno Kreisky je že začel posvetovanja za sestavo nove avstrijske vlade, vendar do trenutka, ko to poročamo, še vedno niso znani rezultati njegovih pogovorov. V parlamentu, ki šteje 183 poslancev, bodo imeli socialisti sicer večino, vendar pa to ne pomeni, kot sedaj stvari stojijo, da bodo čisto brez skrbi. Uspeh na volitvah greni namreč v tem hipu še vedno negotovost, kako je z usodo enega samega mandata — 93 mandata socialistične stranke. Ker je položaj malce zapleten, dolgujemo pojasnilo: doslej so namreč v Avstriji prešteli že vse volilne glasove, razen tistih, ki jih je oddalo okoli 105.000 državljanov v pisnih — medtem, ko so bili odsotni. To je po avstrijskih zakonih mogoče, toda prav zaradi tega se je stvar tudi zapletla. Še vedno namreč ni jasno, kako se je odločilo ter 105.000 državljanov — ali za socialistično ali za koga drugega. Če so se za socialiste, potem bodo ti lahko brez skrbi, ker bodo imeli v parlamentu absolutno večino, toda če se niso, bo moral dr. Bruno Kreisky spretno balansirati ob nekaterih pomembnejših vprašanjih. Stvar je namreč v tem, da mora stranka, ki je zmagala na volitvah, izbrati iz svojih vrst poslanca, ki bo predsednik parlamenta. Toda ta čast je varljiva: predsednik namreč nima pravice glasovati in tako so se sedaj znašli socialisti v položaju, ko imajo sicer absolutno večino v parlamentu (namreč 92 mandatov od 183), toda brez ko bodo nekoga izmed svojih poslancev izbrali za predsednika parlamenta, bodo izgubili en glas (in jih bodo imeli le še 91) in tako tudi precej možnosti za bolj svobodno ukrepanje v parlamentu. In tako sedaj na Dunaju še vedno nestrno pričakujejo, komu je poudarilo zaupanje tistih 105.000 „pisemskih volivcev“. Dokler se to ne bo razjasnilo, bo položaj skorajda neodločen. Na volitvah je konservativna stranka izgubila nekako dva odstotka glasov, dolgo časa je bila brez pravega vodstva in je zanjo veljalo, da je v krizi. Komunistična stranka je sicer dobila 60.000 glasov (nekaj več kot odstotek), kar je 25.000 več kot lani, vendar pa je bilo to premalo za vsaj eno poslansko mesto. So pa prvič po letu 1956 napredovali, čeprav ne preveč opazno.

medtem prišla novica, da je predsednik Mao Ce Tung čil in zdrav. Precej časa je bilo moč v zadnjem obdobju slišati vse mogoče napovedi (nekateri so celo trdili, da je mrtev oziroma zelo hudo bolan!) o kitajskem predsedniku in v zvezi s tem tudi o položaju v tej veliki deželi sploh — o tem smo malce podrobneje

Zmaga socialistov

govorili v naši rubriki prejšnji teden. Toda Mao je demantiral vse te govornice (namreč govornice, ki so zadevale njegovo osebno zdravje), ko je sprejel etiopskega suverena Haile Selasieja, ki se te dni mudi na državniškem obisku v Pekingju. Medtem pa so se razširili glasovi, da je bolan maršal Lin Piao, uradni naslednik sedanjega šefa Kitajske. Koliko je v tem resnice in koliko zgolj ugibanj, je seveda težko povedati. Toda naj bo položaj na Kitajskem tak ali drugačen in naj bodo druge vodilne osebnosti bolj ali manj dobrega zdravja (osebne ali političnega), eno nedvomno drži: da je Mao Ce Tung živ in zdrav in da ta trenutek ni videti konca njegovega obdobja.

Sovjetska zveza je naposled reagirala na masovni izgon njenih trgovinskih in diplomatskih predstavnikov iz Velike Britanije: iz Moskve so izgnali 18 britanskih državljanov in tako uresničili grožnjo, napovedano v noti. Medtem je sicer iz Bruslja izginil še en sovjetski predstavnik (in iz Londona neka Čehinja), toda vse kaže, da se bodo razmere vendarle normalizirale, kajti očitno je, da imata obe strani vendarle več želja po sožitju in sodelovanju kot pa po diplomatsko-vohunskih zdrahah.

Predsednik Tito je odpotoval na obisk v Iran, kjer se bo udeležil 2500. letnice ustanovitve cesarstva. Gre sicer za predvsem nepolitičen in bolj protokolaren obisk, vendar je verjetno, da bodo priložnost izrabili tudi za kratko izmenjavo mnenj o nekaterih problemih, ki zanimata obe strani. Iz Irana bo naš predsednik odšel v Indijo in se prek Kaira vrnil nazaj — samo za nekaj dni, kajti konec meseca bo znova odšel na pot, to pot v Združene države Amerike in Kanado.

TELEGRAM

NEW DELHI — Več kakot 600.000 delavcev indijskih podjetij javnega sektorja bodo kot prvi v različnih oblikah sodelovali pri upravljanju svojih podjetij.

Ampak težave niso samo z živalmi, ki nočejo umreti, temveč tudi s tistimi, ki so se že morali posloviti od tega sveta: v San Franciscu so grobarji (o tem smo tukaj že poročali) začeli stavko in zahtevali boljše plače. Štiri mesece so vztrajali pri svojih zahtevah in tačas niso oblasti mogle pokopati nobenega pokojnika. Šele ta teden so se končno domenili za povišanje plač in grobarji so začeli svoje delo. Trajalo bo šest tednov, predno bodo prišli spet na normalno poslovanje, zakaj vse mestne mrtvašnice so polne trupel, ki jih med stavko niso pokopali... živi so bili bolj trmasti od mrtvih...

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

V minulih dneh so bili nedvomno veliki manevri SVOBODA 71 tisti osrednji dogodek pri nas, ki je zasenčil vse ostalo — čeprav te velike vojaške vaje naše obrambne moči, ki je docela potrdila našo svojstveno konceptijo splošnega ljudskega odpora proti morebitnemu napadajočemu sovražniku, resda ne moremo brez pridržka priseti med tista notranja dogajanja, ki jim na tem mestu posvečamo vsakotedensko pozornost. Lahko pa takoj napišemo — ko tehtamo, katera notranjepolitična oziroma gospodarska dogajanja so bila v minulih dneh v ospredju pozornosti — da je bilo v dneh zadnjega tedna izrednih precej otipljivih napovedi v zvezi z neposrednimi UKREPI PROTI NELIKVIDNOSTI, tako da si lahko že v bližnjih dneh obetamo nekatere nadaljnje stabilizacijske prijeme, ki jih napoveduje zvezni izvršni svet.

Določene je o teh nadaljnjih STABILIZACIJSKIH UKREPIH govoril podpredsednik ZIS dr. Jakov Sirotković (pravzaprav jih je samo napovedal), ki je minuli četrtek sodeloval na seji predsedstva Zveze sindikatov Jugoslavije — ko so na tem forumu razpravljali o aktualnih vprašanjih v zvezi s stabilizacijo našega gospodarskega stanja. Podpredsednik ZIS je dejal, da bo zvezni izvršni svet že 25. in 26. oktobra posredoval zvezni skupščini devet novih zakonskih predlogov za ublažitev penečel nelikvidnosti. Kot je dejal, bodo v zvezni skupščini (vsaj takšen bo predlog) po hitrem postopku sprejeli določeni zakonski predpis, po katerem bodo morale vse družbenopolitične skupnosti evidentirati svoje gnotne obveznosti — in le-te so, kot vemo, precejšnje žarišče naše splošne nelikvidnosti. Ob tem bodo v zvezni skupščini sprejemali tudi zakon o revalorizaciji osnovnih sredstev.

Naslednji dan — minuli petek — je bil podpredsednik ZIS dr. Sirotković še določnejši, ko je na tiskovni konferenci orisal najpomembnejše ukrepe, ki se jih lahko nadejamo že v prihodnjih dneh in ki naj bi pripomogli k učinkovitosti našega splošnega stabilizacijskega programa. CENE bodo za sedaj še ostale zamrznjene — je dejal dr. Sirotković — kar pomeni, da bo nad njimi še nadalje ohr-

njeno nadzorstvo in jih ne bo mogoče zviševati brez vsakokratnega dovoljenja pristojnih organov; v kreditno-monetarni sferi si lahko obetamo nekatere UTESNITVE, kar je razumljivo, če želimo zajeziti inflacijske pojave, ki jim, ne nazadnje, botrujejo obsežne nepokrite investicije; in na zunanjetrgovinskem področju bomo uvedli za IZVOZ nove, spodbudnejše ukrepe. Proti celotni nelikvidnosti bomo naredili PODROBEN NAČRT boja, ki ga bodo sestavljali novi dodatni ukrepi v naši gospodarski politiki. Dodatni ukrepi iz tekoče gospodarske politike bodo usmerjeni predvsem v umiritev velikega domačega povpraševanja na tržišču — še posebej pa bodo namenjeni umiritvi porabe REPRODUKCIJSKEGA MATERIALA. Dr. Sirotković je ob tem izrazil pre-

Vojna napoved nelikvidnosti

pričanje, da ti novi ukrepi vendarle ne bodo zavrli naraščanja domače industrijske proizvodnje — saj si, razumljivo, ne smemo dovoliti, da bi tu prišlo do kakršnihkoli večjih zastojev.

Pravcato VOJNO NAPOVED NELIKVIDNOSTI in se seji upravnega odbora zvezne gospodarske zbornice (ta ponedeljek) izrekel tudi zvezni sekretar za finance Janko Smole, ki je govoril o predlogih novih stabilizacijskih ukrepih. Med ukrepi, predvidenimi za zakonske predpise (ki naj bi jih zvezna skupščina, kot rečeno, sprejela po hitrem postopku), so po njegovem najpomembnejši tisti predpisi, ki bodo zavezovali negospodarske činitelje — torej družbenopolitične skupnosti s federacijo na čelu — in pa banke, da bodo poravnali svoje DOLGOVE GOSPODARSTVU. Zvezni sekretar za finance je tudi dejal, da njegov resor terja po hitrem postopku uresničitev velikih sprememb v bančništvu in v službi družbenega knjigovod-

stva. „Ni mogoče več trpeti tega,“ je dejal Janko Smole, „da SDK npr. odlašajo z izplačevanjem dospelih nalogov, in sicer zaradi tega, da bi rešila primarno likvidnost poslovnih bank — s tem pa razširja verigo nelikvidnosti!“

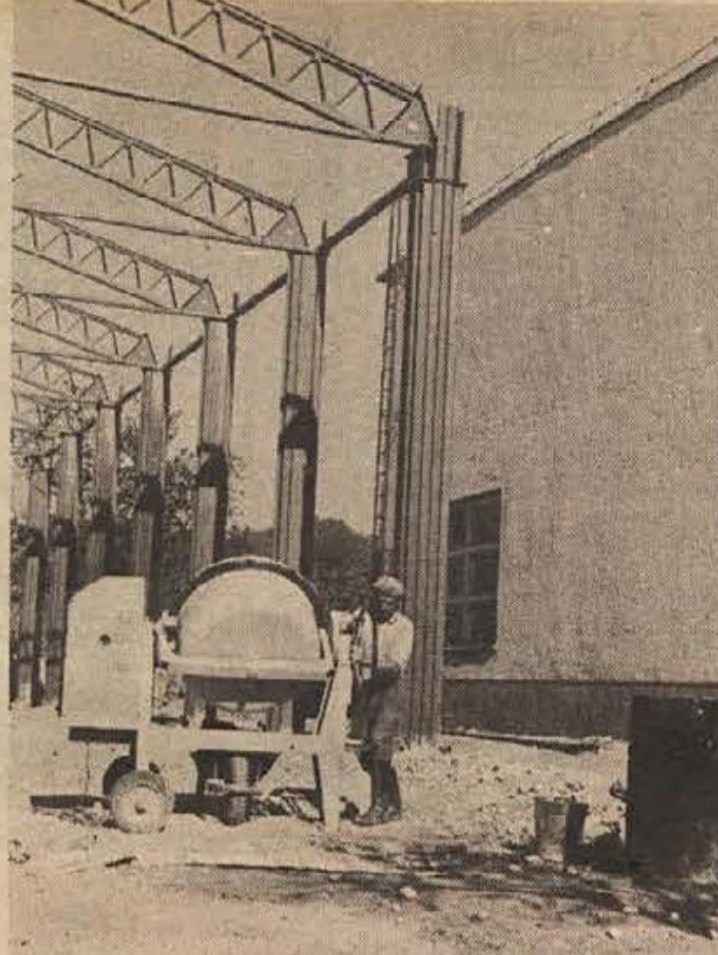
Podatki o gibanjih na našem tržišču — v mislih imam vso državo — žal še vedno ne kažejo posebno rožnate slike, ampak pričajo, nasprotno, o precejšnjem porastu ŽIVLJENJSKIH STROŠKOV v vsem letošnjem letu. Po podatkih zveznega zavoda za statistiko so se življenjski stroški letos v prvih devetih mesecih zvišali kar za 14,8% (v primerjavi s lanskoletnimi), samo v septembru pa celo za 19,4%. Kot je pričakovati, se bo ta porast življenjskih stroškov do konca leta še nadaljeval — do 18% v primerjavi z lanskoletnimi. Najbolj sta se podražili kurjava in razsvetljava, pa promet in živila. Skrb zbujajo zlasti tudi naraščanje cen INDUSTRIJSKIH IZDELKOV, ki so se v septembru v povprečju podražili za 16,6% v primerjavi z lanskoletnimi cenami. Čeprav se zdi to v nasprotju s tistimi, kar smo malo prej napisali — da ostajajo cene še vedno pod nadzorstvom pristojnih organov — je pa vendarle res, da dosejanja „zamrznitev“ cen vsaj kolikor toliko le še zavira njihovo divjanje, ki z rastočimi življenjskimi stroški že občutno ogroža naš življenjski standard.

Konec minulega tedna — v petek — je v Sloveniji potekel rok za verifikacijo SAMOUPRAVNIH SPORAZUMOV v zvezi z usmerjanjem delitve dohodka, kar predpisuje zakon. Doslej je bilo v naši republiki verifikiranih 23 samoupravnih sporazumov (s katerimi je zajetih okrog 290.000 zaposlenih v Sloveniji, kar je nekako polovica). Za področje gospodarstva je vloženih pri verifikacijski komisiji skupno 35 sporazumov (vsi kajpak še niso prišli na vrsto, da bi jih preverili in odobrili), za področje družbenih služb pa jih je od 33 predvidenih prišlo v roke komisiji šele 27.

Republiški izvršni svet je konec minulega tedna sprejel odlok o odobrenih premijah za krmave mleko do konca letošnjega leta, pa bodo potemtakem pogoj gospodarjenja v delovnih organizacijah, ki imajo neposredno opravka z mlekom, ostali nespremenjeni — kljub UKINJENIM ZVEZ-NIM PRAMIJAM v ta namen. Ker je republika zagotovila lastna sredstva za te premije, bodo minimalne odkupne in maloprodajne cene za mleko in mlečne izdelke do nadaljnjega ostale takšne, kakršne so bile doslej.

Pred nekaj dnevi so v metliški tovarni BETI odprli nov lokal, lep in sodobno urejen. V njem prodajajo lastne izdelke s precejšnjim popustom, pa tudi izdelke drugih tovarn. Strankam, ki prihajajo nakupovat tudi od drugod, je zdaj omogočena večja izbira in boljša postrežba. (Foto: Ria Bačer)

Trebanjsko podjetje „Trimo“ gradi telovadnico za osnovno šolo „Milan Majcen“ v Sentjanžu. Zatrjujejo, da bo telovadnica, ki bo nedvomno velika pridobitev za šolo in kajpak tudi za sam kraj, do proslave 24. oktobra že pod streho. (Foto: I. Zoran)

Na vrtnariji Agrarie na Čatežu montirajo spet nov rastlinjak. To bo zadnja pokrita greda v obdobju 1969-1971. Vrtnarji bodo širili še naprej, četudi bi zmanjkalo termalne vode za ogrevanje. Agraria bo prihodnje leto cvetje izvažala. (Foto: Jožica Teppey)

vredno je zapisati...

Požar, ki je prejšnjo sredo upepelil večino gospodarskih poslopij kmeta Sutarja v Gorenjem Gradišču pri Sentjerneju in ogrozil tudi sosednja poslopja, je spet odprl staro razpravo o prečem zavarovanju: poslopja so bila zavarovana za 27 tisočakov, samo kozolec, zgrajen pred tremi leti, je bil vreden gotovo dvakrat toliko!

Zaman je bil skrušen jok gospodarja, da je mislil prav prihodnje dni zavarovati svojo imovino za polno ceno! Prav gotovo bodo vaščani priskočili na pomoč pogorelcu - a veliko laže bi bilo

prebleti izgubo, ko bi bilo premoženje zavarovano. Podobno lahko zapišemo za vse bolj številne avtomobiliste, ki vse preradi „ohujejo“ svoja vozila že takrat, ko so gume povsem izlizane. Bati se je, da bo posej še hujše, ker se bodo avtomobiliste gume podražile. Veliko bo namreč takih, ki se bodo vozili do skrajnih meja zmogljivosti gum.

In ob tem ni težko uganiti, da bodo nekateri nujno morali imeti nesrečo; kdor jo bo odnesel z razbitim avtomobilom, jo bo poceni odnesel.

Zal ta dva primera nista tako osamljena za dokazovanje, da ljudje vse preradi varčujemo tam, kjer ne bi smeli: tam, kjer bi nam pameten pogled naprej dopovedal, da je denar pametno vložiti. Bolje je namreč preprečevati kakor zdraviti! Tega pa se vse premalo zavedamo.

DRUGOD JE ŽE NAVADA, PRI NAS PA SE ZAČELI NISMO

Mar tako pomagamo bolnim?

Kontrola je samo ena izmed oblik za zmanjšanje staleža bolnih, odpravljanje vzrokov za bolezni in dejanska pomoč bolniku s strani delovne organizacije pa so za nas še neznanke

„Stalež bolnih se je lani močno povečal, največ je prehladnih obolenj, ki imajo za posledico nevarnejša in dolgotrajnejša obolenja. Delavski svet je zato sklenil, da se bo najostreje boril proti neupravičenim bolnikom, da se uvede kontrola na domu in da je treba navajati delavce k temu, da bodo sami pokazali neupravičene bolnike.“ Takšnih ugotovitev o bolniški bi najbrž v zapisnikih naših delavskih svetov lahko nabrali kar za cel koš. Po svoje so te ugotovitve zelo enostranske in kažejo tudi na to, da smo v svojih razmišljanjih in o bolnikih še vedno zelo nehumani in komaj v začetku poti.

Odkar so pri zavodih za socialno zavarovanje po reformi močno omejili zdraviliško zdraviljenje, je v večjih podjetjih že prišlo v navado, da podjetja sama, na svoje stroške, pošiljajo v sodelovanju z zdravstveno službo svoje delavce na takšno zdravljenje in počitek. Posamezni delovni kolektivi, ki so ubrali to pot, imajo sklenjene z zdravilišči pogodbe, po katerih pošiljajo na leto tudi po sto in 220 delavcev na zdravljenje. Takšen način boja proti bolezni je vsekakor bolj učinkovit, kot pa zgolj, lahko bi rekli „poli-

cijski“ načini, ki jih na našem območju žal še vedno poznamo kot edine.

Ko smo povprašali v zdraviliščih Dolenjske in Smarješke Toplice, koliko delavcev iz naših delovnih organizacij so imeli letos na takšnem zdravljenju, smo zvedeli: v Dolenjskih Toplicah kakšnih 10, v Smarjeških Toplicah pa 5. Za blizu 30.000 zaposlenih v občinah Novo mesto, Crnomelj, Metlika in Trebnje je to zelo majhen odstotek. Tudi odgovor, ki smo ga dobili pri ustreznih strokovnih službi v Zdravstvenem domu Novo mesto, ni bil nič bolj razveseljiv. Povedali so, da organiziranega pošiljanja delavcev na zdraviliško zdravljenje v naših delovnih organizacijah še ne poznajo.

»Dolenjski list« v vsako družino

V ambulante prihaja dan za dnevno veliko delavcev, ki so svoje zdravje zapravili pri delu. Največkrat jim ambulanta pomoč ne zaleže veliko, razen nje pa so v kolektivu deležni kvečjemu hudih pogledov in grdih namigovanj. Dva tisoč din, s katerimi bi omogočili okrevanje temu, ki je svoje zdravje zapravil pri delu, ni veliko, prizadeti pa bi se razen tega boljše počutili in prej ozdraveli. Tudi marsikatero težjo bolezen bi lahko preručili na ta način. Zakaj ne delamo tako? MILOŠ JAKOPEC

Turistični barometer

Ceprav uradnih statističnih podatkov še ni, lahko skoraj zanesljivo trdimo, da bo Dolenjska v slovenskem merilu pokrajina, ki je letos po številu prenočitev in prometa najbolj napredovala. Že ob polletju je bil promet za dobro petino večji kot lani - tudi na račun inflacije! - prav tako pa se je za več kot 20 odstotkov povečalo tudi število prenočitev.

Ker je tudi zdaj na Dolenjskem še sorazmerno veliko turistov, lahko pričakujemo, da bodo lanske uspehi še močno presrečeni, Čatež pa bo najbrž postavil tudi absolutni letni rekord v številu prenočitev. Toplice in zasebniki so imeli namreč že po prvi polovici leta blizu 30.000 prenočitev.

Sicer pa računajo, da se je slovenski turistični promet, izrazen v prenočitvah, povečal za okrog 15 odstotkov. V Jugoslaviji je največji napredek dosegla Črna gora, ki pa kajpak v skupni številki še daleč zaostaja za Hrvaško, ki je rekorder po prenočitvah.

Oškodovani so v primeru bolezni

Sindikalna organizacija bo pomagala delavcem pri zasebnikih

Občinski svet Zveze sindikatov Ribnica je bil 1. oktobra gostitelj predsednikov in tajnikov občinskih sindikalnih svetov Dolenjske in Spodnjega Posavja v domu na Travnih gori. Na posvetu so razpravljali o samoupravnem sporazumevanju in delitvi dohodka voljenih oseb v sindikalnih organizacijah ter delavcev, zaposlenih v političnih organizacijah.

V drugem delu posveta so spregovorili o zaposlenih pri zasebnikih. Največ takih delavcev imajo v novo-mestski občini, in sicer nad 800, v brežiški občini nekaj manj kot 800 itd.

Povedano je bilo, da nekateri delodajalci še vedno prijavljajo na socialnem zavarovanju manjšo osebnostno dohodke svojih delavcev, kot pa ti dejansko zaslužijo. Le-ti so zato pri krajanu pri nadomestilu v času bo-

lezni in ob upokojitvi, ker imajo manjšo pokojninsko osnovo.

Te in podobne pomanjkljivosti bodo odpravljene, če bodo delavci sindikalno organizirani. Zato so vodilni ljudje dolenjskih sindikatov sprejeli sklep, da do konca leta organizirajo v vseh desetih občinah sindikalne organizacije delavcev, zaposlenih pri zasebnikih. Organizatorji računajo, da se bo v začetku vključilo manjše število delavcev. Tem pa se bodo kasneje pridružili še ostali.

Najpovemo, da je doslej v Sloveniji le osem sindikalnih organizacij delavcev zaposlenih v zasebnem sektorju.

Sejmišča

BREŽICE

Na sobotni sejmi v Brežicah so pripeljali 756 prašičev, od tega jih je bilo 34 starejših. Prodali so jih 585, za mlajše so zahtevali do 11 dinarjev za kilogram žive teže, za starejše pa 8 din za kilogram.

NOVO MESTO

Promet na ponedeljkovem sejmu v Novem mestu je bil znatno boljši kot prejšnji teden, cene pa so v glavnem ostale nespremenjene. Na sejmu so pripeljali 711 prašičev, prodali so jih 421. Za do 12 tednov stare so morali kupci odšteti 150 do 200 dinarjev, za starejše pa 210 do 310 dinarjev.

Ob Krki dol

Množica besed, izrečenih o vse bolj umazani Krki, je dobila doslej najbolj konkretno pobudo za reševanje težav na zadnji občinski seji v Novem mestu. Odborniki so zavzeto spregovorili o tem biseru naših voda, kot se radi pohvalimo, hkrati pa so trezno preudarili: poiskati bo potrebno tako rešitev, da bo Krka ostala zelena, industrijskemu razvoju pa to ne bo v oviro.

Tiskar Krajec je pred 70 leti v Dolenjskih novicah zapisal, da slovečih rakov v reki ne homo še kmalu imeli: če bi živel dancs, bi dejal, da bo dobro, samo da bomo ohranili ribe. Čistilne naprave v Novem mestu, ki naj bi jih zgradili v naslednjih letih, pa kajpak ne bodo predstavljale dokončne rešitve za reko. Razumljivo je namreč, da Krke ne mážejo samo v Novem mestu, in prav ima Jurij Levičnik, ki meni, da tudi iz kanalov prihaja vse več umazanje.

Torej bo potrebno, da bodo za rešitev zelene Krke skrbele vse občine, kjer se vijuga reka, in da bodo posej inspektorji ostrejši, kajti od samih groženj posebnega učinka doslej ni bilo. Med-občinsko sodelovanje pa bi se lahko izkazalo tudi v tem primeru. Razumljivo je, da bodo tudi turistična in gostinska podjetja morala pomagati po svojih močeh - saj od čiste Krke tudi največ dobijo.

Tuje ponudbe za elektrarno

Strokovnjake zanjo iščejo v obeh republikah - Obisk inž. Ivana Zupana

Investicijska skupina za graditev jedrske elektrarne v Krškem ima polne roke dela. Trenutno dela v njej 12 strokovnjakov. V petek, 8. oktobra, jo je obiskal član izvršnega sveta SRS in predsednik Komiteja za energetiko inž. Ivan Zupan.

Gosta so seznanili, kako poteka vrednotenje ponudb za opremo jedrske centrale. Ponudbe prihajajo iz raznih dežel. Za sedaj so strokovnjaki, bilo jih je 50, dobili v roke šele tehnični del. Komercialne ponudbe bo investicijska skupina zahtevala konec leta.

V razgovoru z inž. Zupanom so prišli strokovnjaki, ki delajo v investicijski skupini v Krškem, na dan tudi z vsemi težavami, ki nastajajo pri delu in ki jih je pogosto treba reševati z usklajevanjem čez republiško mejo. Za krško jedrsko elektrarno, ki bo začela obratovati sredi 1977. leta, bodo morali v Sloveniji in na Hrvaškem takoj začeti iskati strokovnjake, so poudarili na petkovem srečanju.

NOVO MESTO:

SLAVJE PROSTOVOLJCEV

Pod pokroviteljstvom občinskega predsednika Francija Kuharja so v nedeljo borci - prostovoljci za severno mejo na spominski proslavi razvili svoj prapor. Ob tej priložnosti so pripravili tudi kulturni program, že med tednom pa so odborniki na občinski seji sklenili, da bodo prostovoljni onoti borci za severno mejo, ki se je imenovala po nadporočniku Otomu Gregoriću, podelili tudi domicil.

Kmetijski nasveti

Vitel dobiva veljavo

Kljub nekaterim nespornim dobrim lastnostim se terasasti vinogradi v zasebnem vinogradništvu ne uveljavljajo. Poglavitni vzrok je v tem, ker sorazmerno majhne vinogradniške površine, ki jih imajo kmetje, s pomočjo teras slabše izkoristijo, ker terase veliko stanejo in ker jih je mogoče delati le takrat, ko se zanje odloči večje število kmetov. Terasasti vinogradi imajo tudi slabo stran: težko je kositi strme nabrežine.

Ker kaže, da bodo vertikalni vinogradi še dolgo v časih, pogledimo, kako je z mehanizacijo nekaterih del, predvsem obdelave. Za položnejše lege je primeren pregibni traktor s štirikolesnim pogonom, če pa je naklon zemljišča nad 40 odst., pa tudi s traktorji več ne gre. Na pomoč je prišel vitel, naprava, ki omogoča strojno obdelavo tudi pri 100-odstotnem vzponu.

Vitel so izumili Nemci, vendar je sprva kazalo, da to ne bo posebna pridobitev za vinogradništvo. Obdelava z vitlom je dražja od traktorske ali od obdelave s konji, vendar pa vseeno precej cenejša od ročne obdelave. Ker je delo z vitlom precej zapleteno in nerodno, so ga začeli opuščati, zdaj pa spet prihaja do veljave.

Obdelovati z vitlom pomeni, da s pomočjo vlečne jeklene vrvi traktor, ki stoji na poti nad vinogradom, vleče plug ali kak drug obdelovalni stroj po vinogradu navzgor, navzdol pa ga spravi vinogradnik sam. Da je mogoče vinograd tako obdelovati, morajo biti trsi v vrstah. Vinogradnik se na obdelovalnem stroju lahko vozi ali pa samo hodi za njim.

Vitel lahko poganja elektrika, kar bi bilo sicer najbolje (a je le malo kje uresničljivo), ali pa motor traktorja. Zdaj, ko je v rokah kmetov že veliko traktorjev, je obdelovanje z vitlom dostopnejše. Uporaben je zlasti bočni vitel, izdelek kake poznane nemške ali švicarske tvrdke.

Inž. M. L.

Ljudstva ne uničiš!

Potrjene in dopolnjene bodo dragocene zamisli o splošnem ljudskem odporu

Poročilo o vojaškem pomenu manevra SVOBODA 71 ne bi bilo popolno, če mu vsaj v najbolj zgoščenih besedah ne dodamo še pregleda, kako se je razvil in potekel splošni ljudski odpor v Beli krajini.

V dehemnem kraju je bilo čuti delovanje odborov za SLO; iz njih so prišle vse pobude za delovanje civilne zaščite in Rdečega križa, mladine in pionirjev, žena, očetov in mater, ki so vsak na svoj način branili domače ognjišče in skupno domovino: kot partizani v enotah Belokranjskega odreda ali kot obveščevalci, zaupniki, aktivisti in odborniki v vrstah organov ljudske oblasti na „zasednem“ ozemlju. Vojne organizacije ZK, OF, sindikatov in odbori za SLO v delovnih organizacijah so skupaj z izvršnimi odbori (oblastjo) v Crnomlju in Metliki, ki sta se umaknila iz mest med ljudstvo na teren, vodile celoten odpor. Z roko v roki z enotami „rdečih“, z JLA torej, so delovne vse niti upora proti okupatorjem. Obsežna in izredno dobro pripravljena propagandna dejavnost je tolkla napadalce kot orjaški stroj: ilegalni partizanski Dolenjski list je prihajal vsak dan v sleherni hišo. Z letaki, razglasi, listkovnimi troslinimi akcijami, napis in s podtikanjem propagandnega gradiva je bila deželica ob Kolpi zasuta! Ilegalne radijske postaje BELA KRAJINA okupator ni mogel ustaviti.

Zlasti se je izkazala mladina: bila je z eno besedo odlična, pa naj je šlo za pomoč partizanom ali enotam „rdečih“ ali za samo-

stojne diverzantske in druge dnevne ter nočne akcije. Odporniški duh je prevel Belokrajino kot v letih NOB, še več: strnjeni okoli partije in OF, so Belokranjci tudi zdaj pokazali, da je zamisel o splošnem ljudskem odporu posebnost našega boja za svobodo in neodvisnost. Četa, brigada, celo divizija lahko izgubi bitko ali spopad s sovražnikom, a ljudstva, ki ve, zakaj se bori, in je za svobodo pripravljeno žrtvovati vse, pa ne more uničiti noben sovrag.

Za dopolnilo in še večjo učinkovitost vseh oblik boja v okviru splošnega ljudskega odpora so bil manevri SVOBODA 71 več kot odlični in uspešni preizkus!

DANES

prezír

Prezír...
od 10. do 12. ure dopoldne

To je bil „pozdrav“ sovražniku na dan „D“.

VRHOVNI KOMANDANT MARŠAL TITO JE VES ČAS SPREMLJAL POTEK MANEVROV „SVOBODA 71“.

VELIK PREIZKUS NASEGA NAČINA VOJSKOVANJA

»SVOBODA 71« zaradi naše svobode

Vtisi z največjih povojnih manevrov v Jugoslaviji

Bila je le igra, vojaška igra v miru, manever, s katerim naj bi preizkusili, kako smo pripravljene, če bi šlo zares. To smo vsi vedeli, zato smo bili na dan „D“, ko se je nad Vinico razšla noč, še bolj presenečeni. Vinica, trg ob Kolpi, prek katerega naj bi v 7 km širokem pasu udaril „napadalec“, je bila prazna, sovražno razpoložena. Na plotovih in hišah so viseli lepki z besedami „Danes – prezír“, lističi z otroško pisavo: „Sovražniki, pojdite domov!“, proglasi klubov OZN z razmišljajočo vsebino, kolikšno gorje prinaša vojna človeštvu, posebno otrokom, starcem in ženam. Tako so naši ljudje pričakali namišljenega sovražnika.

Ce je ne znaš najti na zemljevidu, vprašaj za pot kmeta. Ta stari nasvet v manevrskih dneh ni več veljal. Vsaj ne za sovražnika v naši domovini, kjer načrtno in vztrajno uredimo vsaj osovraženo okolje. Vsi smo se pripravili, da v slučaju potrebe, oprti na zgodovinsko resnico, da vojsko lahko, naroda pa ne more nihče premagati.

Polkovnik Stanko Mihalič, ki je s svojo 12. oklopno brigado in desetimi najodobnejšimi tankovi čakal v gozdu na znak napada, je bil skorajda užaljen, ko smo ga povprašali,

kako oni kot „napadalec“ doživljajo sprejem prebivalstva. „Pa poslušajte, vi, novinarji, pretiravate, mi nismo napadalec, naša redna vojska smo, ki pomaga prikazati boj jekla s partizanskim načinom vojskovanja! Ljudje berejo o agresorjih, ustvarjajo si svojo podobo in potem se zgotovi, da prileti kamen v vetrobransko steklo džipa. To ni več šala. Prosim, tudi to se je zgodilo.“

Belokranjci, ki imajo prirojen odpor do okupatorja, so šli celo – predaleč. Ni jim bil dovolj popoln boj – kot „sovražnika“.

bila vojaška operacija, ki je spominjala na zavezniško izkrcanje v Normandiji in ki je prav tako nosila oznako „D“. Plavi so bili kar se da sodobno opremljeni, z oklopno brigado, s kakimi sto tanki, amfibijami, oklopnimi vozili in drugo opremo za prehod preko reke. Sile plavih so bile natančno močnejše od sil „rdečih“.

Ko se je na dan „D“ začel prodor, je na bregovih Kolpe nastal pra-

po trije tanki hkrati z veliko hitrostjo prek reke. Vse to delo so spremljale neprestane eksplozije bomb, ko so jih sejali strmoglavci z neba. Pri postavljanju mostu je imela besedo tehnika, še bolj rečeno izvrstna izkušenost naših vojakov, ki so delali natančno in hitro kot ura. Most so sestavili iz 14 orjaških kovinskih členov, izmed katerih vsak lahko nosi po 20 ton. Ko je bilo delo končano, se je začel prehod prek Kolpe. Dva klina tankovskih kolon sta se ob nenehnih poletih reaktivcev zarivala v ozemlje rdečih. Sovražnik je prvi dan napredoval 30 kilometrov globoko. Zmagoval je, toda kako dolgo?

Rekli so:

General-podpolkovnik STANE POTOČAR, komandant „napadalec“: „Napadalec bo naredil največjo napako, če bo računal le na vojsko, ne pa na narod. Ta napaka je enaka porazu.“

General-polkovnik SREČKO MANOLA v svoji oceni: „Niti zavedali se nismo prave vrednosti, ki jo je pokazal narod.“

MICHEL DEBRE, francoski obrambni minister, ki si je ogledal priprave na manever: „Takšna koncepcija, ko se sovražniku upre ves narod, zasluži najvišje spoštovanje.“

vi pekel. Porumenele krošnje dreves so se stresale ob eksplozijah, ko je železen „škorenj“ napadalec lomastil po naši zemlji. Polovica tankov, ki gredo tudi pod vodo, če je treba, ki streljajo in se gibljejo ponoči, če so take zahteve, je prešla Kolpo, ne da bi čakala na graditev pontonskega mostu. Nekako polovica jih je čakala na pontonirsko četo, ki je v manj kot pol ure (norma je 50 minut) postavila tako trden pontonski most, da so mogli

V hrbet in boke udarja »osvojena zemlja«

Ko je umolknilo streljanje in ko sta se obe strani pripravljali na nove spopade, sva jo s kolegom iz skopkega „Večera“ mahnila v Belo krajino. Komajda sva se znašla na poti. Kažipoti so bili prekriti ali obrnjeni, celo postavljeni, vas Gm je bila drugje kot pred spopadom, tako tudi druge.

Belokranjski partizanski odred, sestavljen iz dveh bataljonov e skupaj z odredi civilne zaščite in s prebivalstvom Bele krajine že udaril sovražniku v hrbet. Vse bolj ga bo bolela ta rana, zakaj dregnil je v očišče, ki bo pikalo, dokler bo moglo. Plavi so morali pustiti v Beli krajini dva bataljona. Dva bataljona sta bila tako že izgubljena za glavno udarno moč. Bataljone so morali v naslednjih dneh puščati povsod, na vsa-

Naša zamisel o vseljidski obrambi črpa svojo moč iz moralne veličine naših narodov in narodnosti in iz njihove pravice, da žive neodvisno in ustvarjajo družbo ter bodočnost, kakršno sami želijo! – Ljudstvo, ki je pripravljeno za ceno največjih in najdražjih žrtev obraniti svojo deželo, je nepremagljivo! – Na naših mejah hočemo imeti trajen mir!

kem ozemlju, ki so ga zasedli. V Kordunu, Banji in Liki so jih vezale nove in nove partizanske enote. Mladinski odredi, partizanske čete, ki so se rojevale ob klicu organizatorjev, da je v nevarnosti svoboda domovine.

Z maršalom Titom na opazovalnici

S podporo letalskih in helikopterskih desantov (zračnih napadov) so plavi poskušali v štirih smereh prodirati proti svojemu cilju – Bihaču, kjer je bilo med NOB prvo zasedanje AVNOJ. Odločilna je bila srdita bitka za Stunj, kjer se je v bližini

vasi Drežnik plavi poskušali rešiti s poslednjim desantom.

Bil sem na opazovalnici na Lipovalci, prav tam, kjer je maršal Tito skupaj s komandantom generalštaba generalpolkovnikom Viktorjem Bubnjem in sekretarjem za narodno obrambo generalom armade Nikolom Ljubčićem ter političnimi in vojaškimi voditelji iz vseh republik opazoval začetek konca plavih.

Teško je opisati veličasten prizor, ko se je po hudem obstreljevanju migov, jastrebov in krugljev pojavila na nebu jata transportnih letal. Nebo se je v hipu razcvetelo od padalskih kupol, še v zraku se je vnela bitka z letalci, s pomočjo katerih so plavi skušali okrepiti svoje sile za prodor proti Bihaču, toda tedaj so začeli z ofenzivo rdeči. Iz grmovja so na prostrano planjavo planili tanki oklopne brigade polkovnika Ivana Simoniča. Začel se je protinapad. Plavi so poskušali zadnjič. Na pomoč so jim prišli helikopteri. Iz njihovih orjaških trupel so se usule desetine vojakov, toda vojnega toka niso mogli več obrniti. Prodori plavih, izpostavljeni bočnim in čelnim napadom rdečih in teritorialnih enot: bihačkega partizanskega odreda, bihačkega mladinskega odreda, bataljona liške partizanske brigade in carsinske teritorialne čete, so bili ustavljeni. Napredovati so začeli rdeči. „Bežite, plavi, Kordun vas davi!“ – ta parola mladincev se je začela uredničevati.

Zadovoljen je bil tovariš maršal, ko je ob odhodu za hip postal tudi pri nas, reporterjih. Zadovoljen, ker je vaja pokazala, da premoremo dovolj sposobnosti in volje, da lahko branimo našo domovino.

Tekst in slike: MARJAN LEGAN

Pekel na bregovih Kolpe

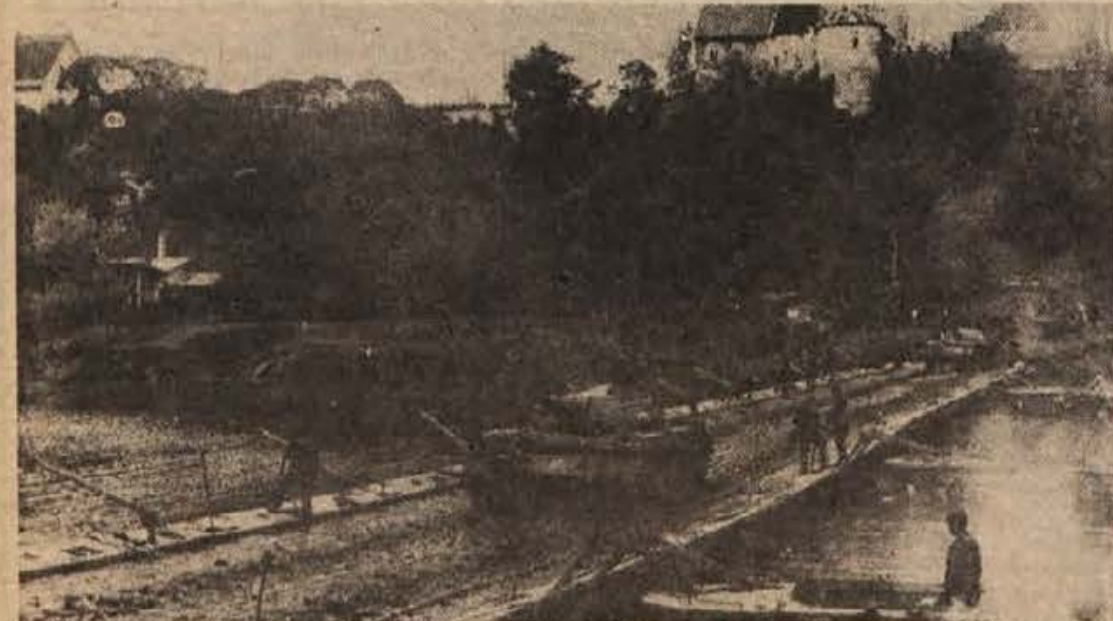
Naš manever, prirejen ob 30-letnici vstaje, tretji in hkrati največji v povojnem času (prvi je bil 1949. leta, drugi pa 1953. leta), je že ime samo najbolje simboliziralo. SVOBODA 71. Svoboda 71, ne „tigrski skok“ ali kaka druga podobna oznaka, s katero poimenujejo manevre v svetu, čemer že na zunaj pokažejo, da je mišljeno napadalno vojskovanje. Mi ne nameravamo napadati nikogar. Ne potrebujemo vojne ali vojne slave, potrebujemo pa mir in svobodo!

Toda če hočemo preizkusiti partizansko vojskovanje in sodelovanje redne vojske s civilnim prebivalstvom, mora nekdo igrati „napadalec“. Ta mora biti sodobno oborožen z namenom, da v bliskovitem napadu zavzame zemljišče in ga skuša obdržati.

Na petdeset, deset, pet metrov daleč smo opazovali prodor „plavih“ prek Kolpe pri Vinici. To je

Franc Leskošek-Luka, prvi komandant slovenskih partizanov, med ogledom protinapada rdečih pri Drežniku.

MOST NA KOLPI – Ob zvokih nenehnih eksplozij so se pogнали prek pontonskega mostu čez Kolpo tanki plavih, ki so prvi dan prodrli do 30 km globoko v ozemlje rdečih.

Eden izmed tisočerih naših vojakov, ki so se izkazali v tej največji preizkušnji našega načina boja.

SLOVENIJA — DRŽAVA DELAVSKEGA RAZREDA

Tudi „ekonomski“ amandmaji XXXI — XXXV imajo še posebej nekaj skupnega. Vsi namreč urejajo vprašanja, pomembna za funkcioniranje enotnega tržišča na območju vse države. — V prvi točki XXXI. amandmaja so našti elementi enotnega trga, s katerimi se zagotavlja delavcem temeljne organizacije združenega dela, da ustvarjajo dohodek in razpolagajo z njim, da del svojega dohodka združujejo z drugimi, torej zagotavljajo pravice iz zveznih amandmajev XXI. in XXII. na celotnem jugoslovanskem prostoru. Pogoji za to pa so svobodno gibanje delovne sile, delovnih in finančnih sredstev, menjava blaga in storitev ter znanja brez omejitev po ožjih družbeno-političnih skupnostih, po domače povedano: brez diskriminacije na ozemlju vse Jugoslavije. Enako pomembni pogoji so tudi konkurenca na tržišču, preprečevanje monopolov, enoten denarni in kreditni sistem, enoten sistem ekonomskih odnosov s tujino in usklajeno planiranje gospodarskega in družbenega razvoja.

Seveda se takoj pojavi vprašanje, kako naj SR Slovenija zagotavlja enotno tržišče na območju Jugoslavije. Na dva načina: predvsem mora naša republika preko svojih organov skrbeti, da se bodo v prvi točki obravnavanega amandmaja našti elementi enotnega tržišča uresničevali na njenem območju. Zato bo morala sprejeti predpise in ukrepe za odprtost slovenskega prostora za delavce, delovna sredstva, finančna sredstva, blago in storitve iz drugih republik. Enake možnosti bodo morale nuditi tudi druge republike delavcem in delovnim organizacijam iz SR Slovenije na svojem območju.

Drugi način pa je sodelovanje SR Slovenije z drugimi republikami in avtonomnimi pokrajinami pri zagotavljanju temeljev enotnega trga na ravni federacije v smislu 2. točke obravnavanega amandmaja, saj se bodo vprašanja enotnega denarnega in davčnega sistema, carinskega in deviznega sistema in druga že navedena vprašanja tudi v bodoče urejala z zveznimi zakoni in zveznimi ukrepi, vendar po poprejšnjem soglasju republik.

V sklopu obravnavanih vprašanj zavzemajo posebej vidno mesto nadomestila oziroma kot pravilo gospodarsveniki „kompenzacije“, vsebovane v 4. točki. Gre za gospodarstvo izredno pomembno kategorijo administrativnih ukrepov in povračil za škodo, ki jo gospodarstvo utrpel zaradi naki ukrepov državnih organov oziroma njihovih posegov v pravo delavca iz XXVI. republiškega amandmaja, da na trgu ustvarja dohodek. V vsakdanjem življenju poznamo kompenzacije kot premije in regrese za kmetijske pridelke, na primer za tobak, volno, mleko in nekatere pomembnejše vrste repromateriala, kot na primer umetna gnojila, ter kot garantirane cene za pšenico, ožje itd. Večina omenjenih kompenzacij že prehaja iz pristojnosti federacije na republike, tako da bodo v bodoče priznavali zvezna nadomestila le izjemoma za tiste proizvode, ki so v resnici pomembni za delovne ljudi z območja vse države.

XXXII. amandma je namenjen družbenemu planu Slovenije. Novost je v tem, da je postavljen od spodaj navzgor kot družbeni dogovor delovnih ljudi, samoupravnih organizacij in občin o skupnem ekonomskem in družbenem razvoju. Skupaj z družbenimi plani drugih republik in avtonomnih pokrajin, izraženimi v družbenem planu Jugoslavije, je pomemben element enotnega tržišča.

Amandma XXXIII je posvečen narodni banki Slovenije, v katero se bo preusmerila sedanja Centralna narodna banka Jugoslavije za Slovenijo. Naloge narodne banke Slovenije so dvojne. V prvi točki tega amandmaja so navedene tiste, ki jih bo opravljala skupaj z narodno banko Jugoslavije in narodnimi bankami drugih republik in avtonomnih pokrajin kot ustanova enotnega monetarnega sistema zaradi zagotovitve enotnega tržišča. Sem spada predvsem sodelovanje pri uresničevanju skupne emisijske politike, stabilnosti valute in splošne plačilne likvidnosti. V drugi in četrti točki amandmaja pa so opredeljene naloge, ki jih narodna banka Slovenije opravlja na področju emisijske in kreditne politike za potrebe naše republike, z zakonom določena finančno-tehnična opravila pa za republiko in tudi občine. Podrobnejše določbe o statusu narodne banke Slovenije, njenih organih in nalogah

bodo vsebovali zakoni, ki jih že pripravljajo.

Služba družbenega knjigovodstva je v našem XXXIV. amandmaju izvzeta iz bančnega in monetarnega sistema in se obravnava samostojno. To je razumljivo, saj gre za posebno finančno-nadzorno službo, ki mora imeti zagotovljeno docela samostojno in od raznih vplivov neodvisno delovanje.

SAMOSTOJNOST REPUBLIKE PRI DAVČNI POLITIKI

XXXV. amandma opredeljuje pristojnosti SR Slovenije na področju davkov, določa temelje davčnega sistema in hkrati predstavlja konkretno zavezo 1. odstavka 9. točke XXVI. amandmaja. Najpomembnejši sta določbi 1. točke XXXV. amandmaja, po katerih so dohodki proračunov družbenopolitičnih skupnosti samo davščine (davki, takse in druge davščine) ter da sistem, vire in vrste teh davčin določa republiški zakon in ne več zvezni zakon, kot je bilo sedaj. Gre torej za izrazito samostojnost republik na področju davčne politike. Ker pa je prevelik razkorak med davčnimi sistemi posameznih republik lahko v škodo enotnosti jugoslovanskega tržišča, je v 6. točki istega amandmaja ponovljena zveza določba, da SR Slovenija usklajuje z drugimi republikami in avtonomnimi pokrajinami temelje davčne politike in davčnega sistema.

Pomembnejše je tudi načelo, da so davčni obvezniki dolžni prispevati v skladu s svojimi dohodki, ki naj bi postalo odločilen regulativ pri odpravljanju prevelike diferenciacije; nadalje nabelo o tem, zakaj vse se uporabljajo sredstva republiškega proračuna, med katerimi je treba še posebej opozoriti na pomoč nerazvitim območjem republike; in načelo, da republika, občine in samoupravne interesne skupnosti usklajujejo obveznosti delovnih ljudi in organizacij, kar se sicer v praksi dogaja že sedaj, z namenom zagotoviti približno enake davčne in prispevne obveznosti na območju vse republike.

Končno velja omeniti še določbo o prispevku republike za pokrivanje potreb federacije, znanem pod imenom „kotizacija“, ki v skladu z zveznimi amandmaji postavlja financiranje federacije na povsem nove temelje. Federacija namreč po zveznem XXXIV. amandmaju, razen carin in zveznih taks, nima več pomembnejših neposrednih virov financiranja. Ker pa opravlja v sporazumu z republikami federacija tudi v bodoče določene skupne naloge, so ji potrebna sredstva dolžne zagotoviti republike s svojim prispevkom.

XXXVI. amandma spada med ekonomske amandmaje zato, ker ureja materialno podlago za samoupravno življenje občanov v krajevni skupnosti. Predvideni so praktično vsi možni viri za pokrivanje skupnih potreb občanov v okviru teh skupnosti. Posebej velja opozoriti na krajevni samoprisevek, ki je z obravnavanim amandmajem končno izločen iz davčnega sistema kot posebna prostovoljna oblika združevanja sredstev občanov za določene namene. Predloženi amandma torej rešuje le materialna vprašanja krajevne skupnosti, vsa ostala vprašanja teh skupnosti, ki se že pojavljajo tudi v javni razpravi, pa ostajajo odprta do naslednje faze ustavnih sprememb, ki bo zajela tudi komunalni sistem vključno s krajevno skupnostjo.

FEDOR TOMINŠEK

225 let novomeške gimnazije 1746—1971

je naslov zbornika, ki ga izdaja gimnazija v Novem mestu ob svoji dvestopetindvajsetletnici in bo izšel konec oktobra 1971.

V Zborniku bo poleg zgodovine gimnazije od njene ustanovitve, pregleda rokopisnih listov in življenjepisov nekdanjih dijakov in profesorjev, ki so med narodnoosvobodilnim bojem žrtvovali svoja življenja, tudi seznam vseh, ki so na njej učili in vseh njenih dijakov-absolventov.

V knjigi bo okrog 70 fotografij. Obsegala bo približno 400 strani in bo vezana v platno.

V prednaročilu je cena zborniku 50 din.

Naročite zbornik pravočasno.

NAROČILNICA

Podpisani _____
po poklicu _____
stanujoč v kraju _____
ulica _____ pošta _____
naročam _____ izvod _____
knjige »225 let novomeške gimnazije«.
Knjigo pošljite na moj naslov. Denar sem nakazal na vaš žiro račun št. 521-603-43 Gimnazija Novo mesto, dne _____
Podpis _____
Izrežite, nalepite na dopisnico in pošljite na naslov: Gimnazija, Cesta herojev 5, 68001 Novo mesto.

Kmetijsko in trgovsko podjetje »Agraria« Brežice,

komisija za medsebojna delovna razmerja
razpisuje prosto delovno mesto

mojstra klavnice

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še tele:

1. VKD mesar ali KD z najmanj 10 leti delovnih izkušenj,
2. vojaščine prost.

Stanovanje ni zagotovljeno. — Osebni dohodek po pravilniku o OD podjetja.

Pismene ponudbe je treba poslati upravi podjetja najpozneje do 31. oktobra 1971.

SLOVENIJALES LJUBLJANA

Tovarna stilnega pohištva in notranje opreme
»STILLES« — SEVNICA

OBJAVLJA

prosta delovna mesta:

1. obratovno-blagovnega knjigovodja
2. knjigovodja ostalih evidenc
3. tehnika lesnoindustrijske smeri

za delo v tehničnem sektorju

POGOJI:

- pod 1. srednja ekonomska šola s 3 leti prakse na delih v knjigovodstvu
- pod 2. srednja ekonomska šola z 2 letoma prakse v knjigovodstvu
- pod 3. srednja tehnična šola lesne stroke, zaželena praksa

Kandidati naj pismene vloge pošljejo v 15 dneh na naslov podjetja.

RAZPIS

Komisija občinske skupščine Novo mesto
za volitve in imenovanja

RAZPISUJE

naslednja vodilna delovna mesta

1. tajnika občinske skupščine
2. občinskega sodnika za prekrške
3. ravnatelja zdravstvene šole v Novem mestu

POGOJI:

Poleg splošnih pogojev za sklenitev delovnega razmerja ter splošne družbeno-politične razgledanosti in aktivnosti morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

pod 1. visoka strokovna izobrazba pravne smeri in 3 leta delovnih izkušenj ali višja strokovna izobrazba pravne smeri in 5 let delovnih izkušenj;

pod 2. diplomirani pravnik, ki izpolnjuje pogoje iz 15. člena zakona o organih za kaznovane prekrške (Ur. l. SRS, št. 13/66);

pod 3. profesor s petimi leti pedagoškega dela in opravljenim pedagoškim strokovnim izpitom

Pismene ponudbe z dokazili o strokovni izobrazbi in delovnih izkušnjah in kratkim življenjepisom je treba poslati v roku 15 dni po objavi razpisa komisiji občinske skupščine Novo mesto za volitve in imenovanja.

Ljubljanska banka

Podružnica za kmetijstvo
CELJE, Vručeva 1

Edina za kmetijstvo specializirana banka
v Sloveniji

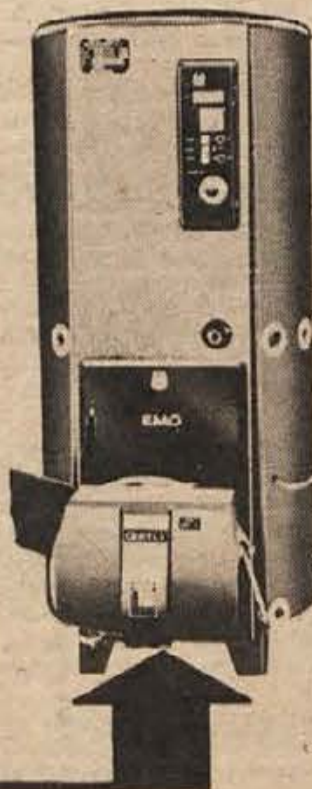
Sodeluje s preko 30.000 kmetovalci
Pridružite se!

KOTLI EMOTERM

od 20.000
do 60.000

KCAL / H

7 tipov z
vgrajenim
bojlerjem
ali brez

ZA VSAKO HIŠO

EMO
CELJE

PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!

Lasko pivo

Dolenjski zavod: želje DA, možnosti NE

Nad našimi kulturnozgodovinskimi spomeniki bodo še naprej bdeli konservatorji in drugi strokovnjaki z ljubljanskega Zavoda za spomeniško varstvo — V Novem mestu potrebuje služba svoj urad

Strokovnjaki ljubljanskega Zavoda za spomeniško varstvo že nekaj let — kajpak pogodbeno — bdijo tudi nad dolenjskimi kulturnozgodovinskimi spomeniki in še posebej nad spomeniki NOB. Pogodbeno pomeni: kolikor denarja, toliko muzike. Pa so začeli ljudje šušljati, kam vendar grejo tisti „milijoni“, ki jih ta služba dobi, ko pa se zunaj tako malo pozna. Trojki novomeških odborov se je zato zdelo potrebno, da dobi odgovor iz „prve roke“, zato je prek občinske skupščine naslovila na ljubljanski zavod več vprašanj.

arheolog, etnograf, krajinar, varstvenik narave, referent za spomenike NOB in arhitekt (projektant). Nadalje je zavod predlagal, da bi spomeniškovarstveno službo v novomeški občini najbolje rešili, če bi ustanovili pokrajinski zavod ter mu zagotovili dovolj strokovnjakov in denarja. Tega pa po presoji zavoda in tudi že po presoji poprečnega Dolenjca, ki pač ve, koliko premore mošnjček njegove občine, ni možno doseči od danes do jutri in morda tudi v nekaj letih ne. Zato pač ne kaže drugega, kot delati s tistimi, ki že prihaja k nam.

Kaj ni v redu, so ljubljanci povedali v drugem delu odgovora. Tu so zlasti navedli nujne naloge, ki ne trpijo odlašanja. Tako je potrebno z doku-

menti zavarovati v občini spomeniški fond in krajske dele, zavarovati spomeniško jedro Novega mesta (za to tudi napraviti načrt revitalizacije — oživitve), urbanistično in drugo dokumentacijo za spomeniška območja oblikovati po posvetih s konservatorji oziroma strokovnjaki in podobno.

Poleg vsega tega bi služba spomeniškega varstva potrebovala v Novem mestu svoj urad: tam bi vsaj enkrat na teden — v uradnih dneh — reševala vloge občanov, hkrati pa bi bil ta prostor tudi za vsa opremo, ki jo konservatorji potrebujejo za varstvo spomenikov. Kajpak je tudi za vse to potreben denar, ki bi ga morali v občini zagotoviti glede na spomeniški fond, ki ga premorejo.

I. ZORAN

Pa brez zamere

Tujk ni prepovedano uporabljati, a če se le da, jim raje poiščimo ustrezne domače besede.

Od nekdaj je veljalo, da če že moras, uporabljaj tujke takrat, kadar jih znaš izgovoriti in napisati, predvsem pa jim veš pomen.

Nabrlo se mi je nekaj primerov napačne rabe; pobral sem jih iz uradnih besedil ali pa sem si jih zapisal, kakor so jih bili uporabili govorniki oziroma razpravljavci na sestankih.

K stvari!

Na seji občinske skupščine je vodilni človek odbornikom na dolgo in široko razlagal uspeh zadnjega obdobja, ko se jim je posrečilo „kontinente“ prodati celo v tujino. Mož je očitno slišala za tujko kontingent (količina), ker pa si je ni dobro zapomnil, je izustil nesmisel. Le kdo je že slišal, da občine izvažajo zemljine (naša beseda za kontinenti)?

Na seji „strokovnega“ odbora pri nekem zavodu je predsedujoči na koncu slehernega sklepa pristavil, kako je „zdaj vse to odakta“, da pa bodo morali prihodnji obravnavati „aperitivno“ akcijo. Medtem ko so prvo in večkrat ponovljeno nepravilnost (prav je ad acta, beri ad akta, pomeni pa: stvar je končana), navzoči spustili neopazno mimo, jim je pri „aperitivni akciji“ ušel

smeh. Kako ne bi, saj jih je predsednik pozval, naj se pripravijo na pitje, vsi pa so vedeli, da jih čaka operativna akcija (dejavnost s tem in tem namenom).

Vse pa je „posekal“ možakar, ki je na zboru volivcem javno napadel novinarje, češ da včasih preveč brskajo po zasebnih zadevah občanov in bi bilo malce treba pogledati, kaj pravi o tem njihov „podeks“. (To tujko sem si zapisal v beležko že pred tremi ali štiri leti in se spet do onemoglosti narezal. V Verbinčevem „Slovaju tujk“ piše, da ta tako učena latinska beseda v slovenski pomeni samo „pre-svitlo“ zadnjico.) Kajpak je hotel možakar govoriti o kodeksu (zbirki pravil, načel), pa je spriči slabega poznavanja tujke privlekel za grivo grešnega kozla.

Toliko se mi je zapisalo danes — iz prakse za prakso. Morda bo takde zapis prihodnjič zasojen in napopran s še večjo količino napaberkanj iz spisov in iz pred mikrofonov.

Za konec samo še novomeški primerček brezupnega plakata za film, ki so ga v kinu „Krk“ vrteli pred kratkim. „Gdo je morilec?“ je s plakata bodla v oči spakedranščina. Da, le kdo je morilec knjižne slovenske besede?

IVAN ZORAN

„RAJ“ ZA PRVI ABONMA

23. oktobra bo v črnomaljskem prosvetnem domu gostovalo ljubljansko mestno gledališče s komedijo „Raj ni razprodan“, ki jo je po Stefančevi „Večna lovišča“ napisal Zarko Petan. To bo prva abonmajška predstava prvega abonmaja, ki ga v sezoni 1971/72 uvajajo v Črnomlju. Abonmajške prireditve bo organiziral Zavod za kulturo, poleg gostujočih poklicnih gledališč bodo v spored vključili tudi domače gledališke skupine.

IGRALČEVA SOBA

V torek, 19. oktobra, bodo v Študijski knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu odprli razstavo novomeških tiskov in spominsko sobo pokojnega Janeza Cesarja, odličnega gledališkega igralca, ki je bil rojen na Treki vodi pri Novem mestu. S tem pomembnim dejanjem, ki je med drugim posvečeno tudi letošnjemu občinskemu prazniku, se bo osrednja knjižničarska ustanova na Dolenjskem napovedala — z družbeno pomočjo — oddolžila pomembnemu kulturnemu delavcu.

Mali kulturni barometer

SREBRNI JUBILEJ V OPERI — Sopranistka Vilma Bukovec, prvakinja ljubljanske Opere, praznuje te dni 25-letnico umetniškega dela. Hkrati z njo praznujeta srebrni jubilej prvaka ljubljanske Opere tenorist Rudolf Francel in baritonist Samo Šmerkolj. Vsi trije bodo drevi in v soboto nastopili v slavnostni predstavi Puccinijeve „Tosce“ v ljubljanski Operi. Umetnikom iskrene čestitke za visok umetniški jubilej, še posebej čestitke pa dolenjski rojaki: Vilma Bukovec, doma iz Trebnjega!

RAZSTAVLJAL BO DOMAČIN — Anton Zgonc, učitelj likovnega pouka v osnovni šoli „Milan Majcen“, bo prihodnji teden razstavljal svoja slikarska dela. Prireditel bo v čast 24. oktobra, ko bodo v Sentjanžu odkrili spomenik in doprsji partizanskima junakoma Milanu Majcnu in Jančetu Mevžu.

JUBILEJ „NOVINARSKÉ“ FAKULTETE — Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo pri ljubljanski univerzi praznuje leto 10-letnico obstoja. Predstavniki smeri in usmeri ev na tej fakulteti (dr. Stane Južnič, dr. Vladimir Benko, Zdenko Roter, dr. Veljko Rus, mag. France Vreg in Tomo Martelanc) so za zadnje Naše razgledje zapisali besede o pomenu te naše fakultete.

SPET NATECAJ — V Črnomlju so te dni sklenili razpisati natečaj za tradicionalno Županičevsko nagrado.

Kulturna revija bo predvidoma marca ali aprila prihodnje leto. Če se bodo natečaja udeležile tudi skupine iz metliške občine, bo revija še naprej belokranjska, sicer bo izgubila ta pomen in bo samo občinska (črnomaljska).

LETOS PRVIC SEVERJEVE NAGRADE — Na pobudo škofjelške predilnice ustanovljeni sklad Staneta Severja bo letos prvič podelil nagrade zaslužnim gledališčnikom in stipendije študentom, ki študirajo na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo. Slavnostna podelitev bo 18. decembra — na prvo obletnico smrti velikega slovenskega gledališkega igralca in umetnika Staneta Severja.

MUZEJSKI TEDEN — Narodni muzej, Prirodoslovni muzej Slovenije in Slovenski etnografski muzej slavijo letos 150. obletnico ustanovitve, hkrati pa vse slovenske muzejske in galerijske ustanove stopetdeset let muzejstva na Slovenskem. V počastitev tega visokega kulturnega jubileja bodo danes odprli vrsto pomembnih razstav (Zoisova zbirka mineralov, Panonska ljudska hiša), posebne razstavne zbirke so pripravili za ogled številni muzeji. V Narodnem muzeju se bo začel danes simpozij o antičnem steklu v Jugoslaviji, jutri in popoldne pa bo v ljubljanskem Klubu poslancev zasedal tudi VII. kongres Zveze muzejskih društev Jugoslavije.

V soboto, 16. oktobra ob 17. uri, bodo v Galeriji likovnih samorastnikov v Trebnjem odprli razstavo kiparja Janka Dolenca iz Vuzenice. Uvodno besedo bo imel likovni kritik dr. Mirko Juteršek, razstava pa bo odprta do 31. oktobra vsak dan dopoldne in popoldne. VABLJENI!

V Severjev spomin

18. oktobra se bo začelo v Mariboru Borštnikovo srečanje. Do 27. oktobra, ko bo to srečanje končano, bodo v tej severni slovenski prestolnici ob Dravi nastopila vsa slovenska poklicna in polpoklicna gledališča z različnimi predstavami s sporedom domačih in tujih del. Ljubitelji odrske besede bodo lahko pozdravili v svoji sredini tudi Slovensko gledališče iz Trsta in gledališnike iz akademije za gledališče, radio in televizijo v Ljubljani.

Letošnje Borštnikovo srečanje bo v Severjev spomin. V avli mariborske Drame bodo temu velikemu slovenskemu igralcu odkrili spomenik, v Ribnici na Pohorju, kjer je Stane Sever po predstavi „Gledališča enega“ nenadoma omahnil v smrt, pa spominsko ploščo.

In še nekaj je treba omeniti v zvezi s tem slovenskim igralcem: lanskoletna pobuda škof-

jeloške predilnice, naj bi ustanovili sklad Staneta Severja, je bila vsestransko podprta in tako bodo letos prvič na slovenskih tleh podelili Severjeve nagrade.

Mojstri samouki

V Kostanjevici so obogatili prireditve XVI. dolenjskega kulturnega festivala z razstavo „Mojstri naivnega slikarstva“, odprto 9. oktobra v Lamutovem likovnem salonu. Občinstvu so se predstavili slikarji: Drago Jurak, mizar iz Pušče pri Zagorskih Selih — z osmimi deli, Ivan Rabuzin, včasih mizarški mojster, danes samo slikar, rojen v Kijuču — z osmimi olji na platnu, Matija Skurjeni, upokojenec iz Vetrinice — z devetimi olji in Stjepan Stolnik, kmet iz Stolnikov pri Voči Donji — s štirinajstimi olji na steklu. Vsi slikarji so iz hrvaškega Zagorja, kar diha tudi iz razstavljenih del. Kritič Vladimir Maleković je ocenil, da je to njihovo slikarstvo „globoko osebnostno, posebno in samozavestno, saj vrača sodobnemu ustvarjanju polnost življenja, bogastvo ganotja in srečo duševnosti“. Slovenske otvoritve razstave sta se med drugim udeležila akademik, slikar Božidar Jakac in filmski režiser, avtor „Netrteve“ Veljko Bulajić.

Ivan Tavčar Gričarjev Blaže

Muhov Janez si je bil izbral kot poleg peči in je mučil klarinet, pri njem pa je sedel se Zavratarjev Ton-

Ob smreki je slonela in zobala borovnice...

če in je tlačil harmoniko v rokah. Oba sta napravljala godbo, da so se vaški psi zbrali pred Polonovcem tuleč proti nebu, prav kakor da je napačil sodni dan. V hiši pa so plesali gorjanci in tolkli s petami ob podnice, da se je vse potresalo in da se je vzdigoval gost prah. Vse bi bil prenapolnil, da ni prišla časih domača dekla ter metala iz velikega lonca vodo med plesalce, ne glede, kam je padala, ali na tla ali pa na široka krila plesalk. Kričali so, napivali si in vsi so bili prepričani, da lepšega življenja biti ne more, kakor so ga uživali tisti dan v zatohli in vroči pivski sobi.

Tudi Četrtnikova Luca je prišla s svojim možem. Prodala je bila prašička ni sejmu in sedaj je nosila denar pri sebi. Ples je ljubila nadvse in skoraj ganljivo je bilo gledati, kako je lovila plesalcev ki zanjo marali niso, ker je bila stara ir grda, ako se to sploh sme reči o kaki ženski. Z Blažetom sta sedela pri mizi in od daleč zrla na plesoči svet sredi hiše.

„Se plesati se nisi naučil, grdoba!“ se je togotila nanj. „In vendar bi imela danes tako lep čas in prostora je tudi dosti!“

„Bo že bolje! Bo že!“ je odgovoril

Blaže, ki je na vse drugo prej mislil kakor na ples.

„Hej, Blaže!“ je zakričal pijani Frjanček izpred Mosta, „pelji jo no plesat! Kaj se boš skrival, ko jo imaš, da je v devetih vaseh ni take!“

„Ali te še pretepa vsak dan?“ se je oglašil tudi Miholca izpod Skale. „Le počakaj, ko boš ti v njenih letih, jo boš tepel pa ti, to se reče, če ne boš takšen zajec, kakor si danes!“

Blaže je molčal, Luca pa se je z vsem srcem poprijela Frjana: „Pij, pij, Frjan, potem me pa pelji enkrat, da se malo

zasučeva, ker sva bila prijatelja od mladit: nog!“

„Ako boš dobro za vino plačala, sem pa že takšen, da me ne bo sram, če se zasučeva!“

Takoj je izpil poln kozarec ter s hrptom odrinil Blažeta, da je dobil prostor tik Luče; ta je potem vse popoldne dajala za vino, ki ga je naš Frjanček tako zelo rad pil. Časih sta tudi vstala in prav nerodno zaplesala; posebno smešno se je nosil plačani plesalec Frjan, pritiskajoč z vso gorečnostjo storo plesalko k sebi.

„Pij, pij, Frjan, potem me pa pelji enkrat, da se malo zasučeva...“

„Ne bodi jezen sosed!“ se je opravičeval Blažetu, „saj si tudi ti časih pri sosedu izposodiš voliča, da moreš prerati njivo. Rajši pa še imam vola kakor tvojo Lučo, ha, ha!“

„Pij no, pij no! Potem pa zaplešiva še eno!“

Luca je vse pretrpela, samo da je imela stalnega plesalca.

Ko je bilo vse v najglasnejšem hrupu, v največjem veselju, se je priiril v sobo stari Veharček. Štefan Veharček, ki so mu dejali tudi Sraka, česar pa ni rad slišal. Sival in krpal je po pogorju staro obleko in ljudi je obrtal. Vedno je imel polno torbo novic, ki jih je prodajal za vino, če jih je kdo hotel plačevati.

„Dobro se imate, ljudje božji! Juji!“

Obstal je sredi sobe in vzdigoval svoja stegenca.

„Imaš li kaj novic?“ je vprašal Miha izpod Skale, „prej ne dobiš rdeče kaplje, dokler nam ne poveš kaj novega!“

„Če bi na tvoje čakal, potem bi danes ne vedel, kako se vino pije,“ se je razjezil Štefan. „No, pa je tu nekaj poštenih glav, nekaj mož, ki jih imam rad. Ali že veste?“

„Kaj? Kaj?“ je odgovorilo deset glasov.

„Dajte mi piti in potem vas še enkrat vprašam: ali že veste?“

Zdajci se mu je ponudilo deset kozarcev, toda Štefe je v svoji ponižnosti izpraznil samo enega, na zdravje vsem poštenim ljudem, ki za vino dajejo in vdomam in sirotam zaslužnega plačila ne trgajo.

„Zdaj pa govori!“ je rjul Miha izpod Skale.

OCLE* DALO MLA 3DII

mladi in svet

Marica je bila kurirka

Marica in hribovske vasi Pleš na meji med novomeško in črnomaljsko občino, se je kot nešteto mladih ob zadnjih manevrih živela v vlogo partizanskega kurirčka

Na manevru „Svoboda 71“ je v številnih organiziranih in neorganiziranih akcijah sodelovalo tudi veliko število mladih. Bili so kurirji, diverzanti, izvajalci napisnih in trosilnih akcij ter podobnih dejanj, ki so presenečala „sovražnika“. Med mladimi kurirji naj omenimo 14-letno Marico Mauser iz vasi Pleš, ki šteje vsega štiri hiše in dvajset duš. Marica je nesla v dolino posebno zaupno partizansko pošto, na položaje pa se je vrnila z ilegalnimi številkami Partizanskega Dolenskega lista.

ustavil in spraševal, kaj delam v tej naši divjini.“

— Kako se počutiš v rojstni vasi, ki je precej od rok?
„Človek se navadi, najhujše pa je pozimi, ko sneg dobesedno zamete. Včasih sem po več dni ostala doma, nisem mogla v šolo.“

— Ali bi rada šla v dolino?
„Misim, da sta človeku danes potrebni predvsem voda in elektrika. Tega pri nas ni, zato življenje ni posuto z rožicami. Teško je priti tudi do denarja, zato so moji pogledi usmerjeni v dolino. Tukaj ne bo življenja zame. Bojim se, kaj bom delala, saj imam samo štiri razrede osnovne šole.“

— Kaj pa ostali mladi ljudje v vasi?
„Večina si je poiskala boljši svet. Saj razumete, da v tem našem kraju, kjer gospodari še kruta narava, za nas, ki vemo za boljši svet, ne bo kruha.“

— Kaj pa šola?
„Prepričana sem, da bom došla primerno delovno mesto, nadaljevala pa bom šolanje, če bodo le dani pogoji.“

— Kako bo s starši?
„Močno so navezani na svoj rojstni kraj, koček borne zemlje in veter, ki ob temnih večerih prepeva svojo otožno pesem.“

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Kakšen občutek si imela, ko si postala partizanska kurirka?
„Živela sem se v vlogi, ki so jo imeli resnični kurirčki. V šoli smo se velikokrat pogovarjali o njih. Zato sem z veseljem sprejela zaupano nalogo.“

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

— Ali te je bilo kaj strah?
„Ceprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

DRŽAVNI PRVAK NE BO VEČ TEKMOVAL

Slovo Molana in Babiča

Krčan Ivan Molan osvojil naslov državnega prvaka in se poslovil od tekmovalne arene — Viden prodor drugega Krčana, nadarjenega Evalda Babiča, ki je te dni že oblekel vojaško suknjo

Ko športniki zapuščajo tekmovališča, nam je navadno hudo. Posebno težko prebolimo izgubo svojih ljubljencev, če se poslovijo od nas, ko so še na vrhuncu svojih dosežkov. Takšnemu primeru smo priče v mestu speedwaya — Krškem. Kot kaže, bo Krško še imelo speedway prireditve, vendar bodo na njih nastopali samo tuji tekmovalci. Najboljša naša speedway vozača Ivan Molan (za stalno) in Evald Babič (za krajši čas) ne bosta nastopala.

Vse ljubitelje športa, posebno še speedwaya, bo verjetno presenetila vest, da trenutno naš najboljši speedway vozač Krčan Ivan Molan zapušča športno areno. Odločitev je po zadrževanju simpatičnega Ivana dokončna, ni nam pa znano, zakaj se je odločil za takšen korak. V razgovoru, ki sva ga imela v nedeljo v Krškem, je sicer navedel nekaj razlogov, vendar kaj določena, konkretna, oprijemljiva ni povedal. V pogovoru je omenil, da gre to nedeljo še na zadnje tekmovalje, startal bo na Madžarskem. S svojimi zvestimi navijači pa se je torej poslovil že to nedeljo. Ko mi je zaupal svojo odločitev, sem imel občutek, da Ivana nekaj tišči pri srcu. Pravi, da mu je najbolj žal za gledalce, ki so ga zvesto spremljali na vseh tekmovalnih doma in na tujem. Njim se preko našega tednika zahvaljuje za vso podporo.

Dvkratnega državnega prvaka, ki je Krškemu prinesel že štiri naslove (štirikrat je bil prvi Franc Babič), sem povprašal za mnenje o nadaljnjem razvoju speedwaya pri nas. Zmajal je z glavo in odgovoril: „Ceprav imamo nadarjene fante (nedvomno je največji talent Evald), s tem športom ne bomo prišli na zeleno vejo. Pogoji so slabi, premalo je naraščajo, ravno tako manjka tekmovalcev. Ker teh ni, kakovost tekem

Končni rezultati V. dirke za državno prvenstvo v speedwayu: 1. Babič (Krško) 15 točk; 2. Oršič (Remetinec) 14; 3. Molan (Krško) 13; 4. Tomažič (Lj) 11; 5. Breznik (G. Radgona) 8; 6. Kekec 8; 9. Miler 6; 10. Šaupčič (Vsi TAM) 6; 11. Lazbajer 5; 12. Kepič (oba G. Radgona) 5; 15. Kotnik (G. Radgona) 3 točke.

Končni vrstni red po petih dirkah: 1. Molan (Krško) 57 točk, 2. Oršič 55, 3. Babič 54, 4. Stojkovič (Svetozarevo) 49, 5. Miler 45 itd.

pada, s tem pa tudi zubljamu gledalce. Precej bi bilo treba spreminiti!“

Po zadnji vožnji nedeljskega sponzora sem poiskal še mladega Babiča, ki kljub zasluženim znanju ni bil posebno razpoložen. Kot Damoklejev meč mu namreč nad tilnikom visi vojaška suknja, ki jo bo oblekel še ta teden. S tem bo normalno prekinjen meteorski vzpon mladega Krčana, ki je presenetil vse poznavalce tega športa. Prepričan je, da mu bodo vojaške oblasti šle na roko in ga po obveznem drilu premestile bliže domačemu kraju, kjer bo imel dobre možnosti za vadbo. SLAVKO DOKL

Popoln poraz odbojkarjev

Dolenjski odbojkarji so v nedeljo doživeli kar štiri poraze — Bolje so se odrezali rokometiši

Pretekla športna nedelja za dolenjske športnike ni bila preveč uspešna. Najslabše so se odrezali odbojkarji, ki so pogoreli na vseh štirih frontah. Odbojkarice Novega mesta so gostovale pri drugovrstni ekipi na Jesenicah in kljub solidni in borbeni igri niso mogle domačim amaterjem odščitniti več kot en niz. Brestančanke so v Ljubljani kljub vodstvu 11:5 v prvem nizu dovolile, da so jih ljubljankam gladko porazile s 3:0. Novomeščani so zadnjevrstnemu Bovicu podarili dve točki, ki jim bodo verjetno ob koncu prvenstva še zelo manjkali. Trebanjci so se dobro upirali odlični ekipi Kamnika, vendar več kot poraza 3:0 niso mogli pričakovati. Rokometiši so imeli tokrat nekoliko okrnjen spored. Ker so Ribničani igrali mednarodno tekmo, je bil derbi med Sevnico in Ribnico preložen. Brežičani so pred velikim številom gledalcev komaj ugnali borbeno Radgonačane, ki so zelo nevaren športnik. Dekleta Brežic pa so z zmago nad Poletom iz Murske Sobotice zabeležile že četrto zmago in so trenutno na odličnem tretjem mestu. Najpomembnejši dogodek za športnike na Dolenjskem pa je prav gotovo bila peta dirka v speedwayu za prvenstvo Jugoslavije, kjer so se pomerili najboljši jugoslovanski vozači. Presenetljivo dobro se je odrezal mladi Evald Babič, ki je osvojil prvo mesto in za las bil ob naslov vice šampiona, ki bi ga osvojil takoj za svojim klubskim tovarišem Ivanom Molanom.

ROKOMET

BREŽICE : RADGONA
19:18

Brežice: Berglez, Rovar 2, Antolovič 2, Gorišek, Pavlič, Bosina 8, Iskra 6, Zore, Avsec, Juršič 1, Blatnik, Mars.

Tekma je bila zelo napeta, domačini so tik pred koncem izenačili; kljub temu da so v kritičnih minutah zastrlejal 3 sedemmetrovke, so končno izbojevali zasluženo zmago.

V. PODGORŠEK

BREŽICE : POLET 20:6

Brežice: Zorko, Bužančič 9, Molan 1, Bah, A. Mišič 2, Kolar, Kos, V. Mišič 7, Engel 1, Blatnik in Hribernik.

V srečanju dveh neizkušenih ekip so domačinke slavile visoko zmago.

ki bi lahko bila še višja. Posebno sta se odlikovali razpoložena Bužančičeva in Vlasta Mišič.

V. PODGORŠEK

RIBNICA :

BUREVESNIK (SSSR) 25:28

Ribnica: Lovšin, Kersnik 1, Kersnik II 2, Radič 4, Šile 7, Ponikvar 1, Andoljšek 4, Matelič 2, Mikulčin 4, Tanko, Zuk 1, Erčulj, Puželj, Nosan.

Ribničani so gostili odlično ekipi Burevesnika iz Tbilisija, ki zavzema četrto mesto na prvenstvu SSSR. Gostom je zaželel dobrodoščilo predsednik Obs Bogo Abrahamsberg.

Tekma je bila zelo lepa, polna presenečenj, tako da so bili številni ljubitelji rokometu zelo zadovoljni. Spričo velike uigranosti gostov so se domačini kar dobro držali, rezultat je za domačine kar ugoden.

F. LEVSTEK

V BELI KRAJINI RASTE NOV ATLETSKI KADER

Pionirski atletski nastop

V Črnomlju se je na odprtem atletskem prvenstvu pionirjev pomerilo več kot 40 mladih atletov — Najuspešnejša sta bila Hudelja in Golobičeva

Več kot 40 pionirjev iz Metlike, Semiča in Črnomlja se je zbralo na lepo pripravljenem atletskem igrišču gimnazije: pomerili so se na odprtem atletskem pionirskem prvenstvu Bele krajine. Zanimive boje je spremljalo okoli 200 gledalcev, ki so bili zelo zadovoljni z nastopi. Najuspešnejša tekmovalca sta bila Jože Hudelja in Nina Golobič iz Črnomlja, ki sta osvojila štiri prva mesta.

Rezultati: Pionirke — 50 metrov: 1. Resnik (Cr) 7,2, 2. Slane (Met) 7,4; 300 metrov: 1. Golobič (Cr) 49,0, 2. Matjažič (Met) 52,3; višina — 1. Ambrožič 125, 2. Slane (obe Met) 1,20; daljina: 1. Kralj 4,40, 2. Benčič (obe Crn) 3,95; 4 x 75 m: 1. Črnomelj 46,3, 2. Metlika 47,6.

Pionirji: 50 metrov — 1. Hudelja (Cr) 6,6, 2. Končar (Met) 6,8; 400 metrov: 1. Hudelja 58,0, 2. Stepič (oba Cr) 60,8; višina — 1. Vergot 1,55, 2. Pezdirc (oba Met) 1,45; daljina — 1. Hudelja 5,82, 2. Stepič (oba Cr) 5,32; 4 x 75 m: 1. Črnomelj 42,8, 2. Metlika 43,2.

KAMNIK : TREBNJE 3:0

Tehnično precej slabša ekipa Trebnjega se je v nedeljo še kar dostojno upirala odbojkarjem Kamnika, ki so najresnejši kandidat za prvo mesto v slovenski odbojkarjski ligi in ki so v dosednjih tekmah izgubili vsega dva niza. V eni uri trajajočem srečanju so pred 150 gledalci zmagali domači, in sicer z rezultatom 3:0.

šport

BREŽICE — Prvenstvena tekma zasavske rokometne lige med Brežičani B in Krmeljem se je končala z zmago gostov z 32:29. Tekma je bila zelo živahna, ekipi sta se menjali v vodstvu, ob koncu srečanja pa so bili gostje boljši. (B. D.)

KOČEVJE — Klubi občinske lige v malem nogometu so odigrali drugo kolo. Rezultati: Koprivnik : Dolga vas 6:3, Mahovnik : Mozelj 7:3, Bratstvo : Kovinar 1:3. Po drugem kolu vodi Koprivnik, ki ima štiri točke. (J. P.)

GRIBLJE — Nogometiši Bratstva so odigrali nogometno tekmo z nogometiši Tornada iz Bubnjarevc, in zmagali z 1:0. Odločilni zadetek je dosegel S. Simec v 85. minuti. (V. S.)

NOVO MESTO — Končano je sindikalno občinsko odbojkarjsko prvenstvo. V ženski konkurenci je prvo mesto osvojila ekipa novomeške Prosvete, med moškimi pa so ponovno osvojili prvo mesto odbojkarji Novoteksa. Končni vrstni red pri moških je naslednji: 1. Novoteks, 2. Iskra (Zbk.), 3. Družbene službe, 4. IMV, 5. Krka, 6. Prosveta, 7. Pionir, 8. Novoles, 9. Iskra in 10. ELA. (M. H.)

BREŽICE — Brežički nogometiši so precej poceni prešli dva zadetka v Ljubnem in srečanje z domačo ekipo izgubili 2:1. Glede na dogodek na terenu bi najbolj odgovarjal neodločen rezultat. Gol za Brežičane je dosegel Božič. (V. P.)

NOVO MESTO — Med tednom so naniznoteniški igralci Novega mesta, ki igrajo v prvi republiški ligi, odigrali srečanje z ljubljansko Ilirijo in ga gladko izgubili z 5:0. Danes popoldne bodo Novomeščani igrali z vodilno ekipo ljubljanske Olimpije. (C. V.)

BREŽICE — Ljubitelji motošporta bodo po nedeljskih zanimivih bojih v Krškem to nedeljo spremljali še vožnje najboljših jugoslovanskih vozačev motokrosa. Na novi stezi v Prilipah pri Catežu bo stekla zadnja finalna vožnja za ekipno prvenstvo Jugoslavije. Med povabljenci so vsi najboljši domači tekmovalci, na čelu z državnim prvakom Zupinom ter Šošaričem, Šamcem, Vesenjakom in drugimi. Prireditelj organizira AMD Brežice in sodi v okvir praznovanja brežiškega občinskega praznika. (V. P.)

ODBOJKA

JESENICE :

NOVO MESTO 3:1

Odbojkarice Jesenic so imele kar dosti dela z borbeno ekipo Novega mesta, ki se je tokrat predstavila v zelo dobri luči. Dekleta so pokazala lepo igro in bi zaslužila še ugodnejši rezultat.

LJUBLJANA :

BRESTANICA 3:0

Gostje so imele prvi niz že v svojih rokah, nato pa so pustile in dovolile, da so jih ljubljankam nadigrale. Za Brestanico so nastopile: Fila, Fabijančič, Kuselj, Cizel, Habinc in Bajc.

BOVEC : NOVO MESTO 3:1

Kljub dobri igri Marjana Breščaka so Novomeščani doživeli praz z zadnjevrstneno ekipo Bovic. Gostje so nekaj več pokazali samo v drugem nizu, ki so ga odločili v svojo korist.

Zlati

Zlatko Škorič:

Eden najboljših jugoslovanskih nogometnih vratarjev Zlatko Škorič, ki je uspešno varoval vrata zagrebškega Dinama in ljubljanske Olimpije, je našel ugodno okolje med nogometnimi profesionalci v Zahodni Nemčiji. Zlatko je že med našimi najbolj vidnimi nogometiši v tujini, temu primerno se zbirajo tudi nemške marke. Medtem pa se njegova odsotnost v vrstah ljubljanskega ligaša močno pozna, saj je Olimpija senca tistega, kar je že bila!

VELIKO ZANIMANJE ZA NOVO DELO

Nas znani filmski režiser Veljko Bulajić, ki se je proslavil s filmsko epopejo iz NOB „Bitka na Neretvi“, je zelo zadovoljen, ker je doma in v svetu veliko zanimanja za njegovo novo delo „Življenjepis predsednika Tita.“ Delo, ki ga snema za zagrebško televizijo, bo gotovo, kot kaže, jeseni 1973.

Največje bogastvo vsake družbe so zdravi otroci. Ne moremo reči, da je v naši skupnosti družbena skrb za zdravo in normalno rast mladega rodu zadostna; če se samo spomnimo na vse tiste malčke, ki so še izven vzgojnovarstvenih ustanov in na vse tiste, ki nimajo primerne varstva, smo kaj blizu resnice, ki zgovorno kaže, da smo šele na začetku dolge poti. Na sliki: zdravstvena skrb za doraščajočo mladino je zadostna, redni pregled dojenčkov v novomeškem zdravstvenem domu.

PIONIR NOVO MESTO
TEL. 21-243

SERVIS

SEDAJ JE ČAS

da zaščitite svoj avtomobil!

V enem dnevu vam zaščitimo spodnji stroj avtomobila s kvalitativnim premazom NOVOSEAL, ki ga izdeluje Tovarna zdravil KRKA, Novo mesto

Cene so konkurenčne:

- fičko, škoda, katrca itd. 180 din
- 1300, 125, R-10 itd. 230 din

OBVEZNA PREDNAROČILA na telefon 21-243

ŠOLSKI CENTER ZA GOSTINSTVO NOVO MESTO

RAZPISUJE

v šolskem letu 1971/72

- oddelek za odrasle pri Gš za poklic kuhar in natakar

- oddelek za odrasle za izučitev poklica za pomožni kuhar, pomožni natakar, gostilničar, tožar in servirka

- gospodinjske tečaje s poudarkom za hitro pripravo jedi v domačem gospodinjstvu

Prijavite se takoj na gornji naslov. Tovrstno izobraževanje bo v jesenskem in zimskem času.

Splošno gradbeno podjetje

»PIONIR« — Novo mesto

ORGANIZIRA

ZAČETNI STROJEPISNİ TEČAJ

Pogoj za prijavo: uspešno dokončana osnovna šola

Prosimo s priloženim šolskim spričevalom pošljite do 21. oktobra 1971 na naslov: SGP »PIONIR«, Novo mesto, kadrovski oddelek, Kettejev drevored 37.

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Dovršena trgatve

(Na Dunaju) so osmi dan tega meseca zopet odprli vrata ene hiše, kjer avstrijski poslanci kujejo postave za nas podložne. Prišli so skoraj vsi poslanci: ali znano je, da je pa dosti tacih, ki jo preradi zopet brz zapuste. (Minister za finance) je podal proračun za drugo leto. O tem ima Avstrija leta 1892 - 584 milijonov 620 tisoč gld. stroškov - pa 585 milijonov 240 tisoč gld. prihodkov - tako da bude za 517 tisoč gld. presezkov. (V Italiji) ali kakor pravimo na Laškem, se godi od dne do dne lepše, kar kaže, kako prav imajo sv. oče, ki se pritožujejo, da niso prosti.

(Predsednik) mlade republike Brazilije v južni Ameriki je baje bolan. Pravijo, da bodo izvolili drugega.

(Trgatev) so ljudje večinoma dovršili. Kakova je? Kakor čujemo, so dobili nasi vino-rejci, kjer so vinogradi že zdravi, precej grozdiča, ki je prav dobro dozorelo. Vino bude, tako trdijo, slajše in močnejše mimo lanskega - in kjer ni bilo kakove nezgode, ga bude tudi več nateklo v sode.

(iz Karlovca) Nas domorodec, veleč. o. Gilbert Grav, Slovenc, je dne 4. oktobra v Karlovcu v cerkvi presvete Trojice slavil 50-letnico svojih slovenskih redovnih obljub.

(Velikega sulca), kateri je tehtal 26 starih funtov, ujel je g. St. pod jezom pri mest-

nem milnu. V naši Krki se še vedno ujamejo lepe ribe, toda po vsem svetu slovečih krapov ne bomo še kmalu v njej imeli. (iz Dolenjskih Retij) se poroča, da je Levstikovo rojstvo hišo kupil Franc Tomšič, krojač iz Srobotnika. Ta klasična hiša je bila dolgo časa brez vsega prometa. A zdaj se nadomestuje lesena stena z zidom.

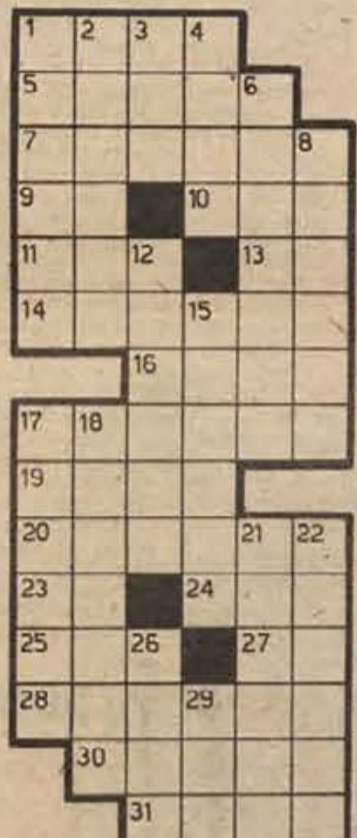
(Na lovu) Lovca pastirjev: Ali nisi videl tu mimo teči zajca? Pastir: O pač! Lovec: Kdaj in kam se je obrnil? Pastir: Na svetlega Martina dan bo že dve leti, kar je tu mimo tekal.

(Razglas) Zaradi oddaje popravljanja in novega prekritja zvonika s ploščevino in beljenje cerkve in zvonika v Adlešičih, vrhila se bo 26. oktobra 1891 ob 10. uri zjutraj v farovžu v Adlešičih zmanjševalna klicanja - Ivan Sašelj, načelnik in župnik.

(Natakarica) ne prestara, katera ume nekoliko jede pripravljati in je zmorna v računstvu se sprejme v službo 1. novembra proti mesečni plači 8 gld., kje pove iz prijaznosti vpravništvo „Dol. Novic“.

(Kupjuje se) oves. Ponudbe z naznanilom cene in množino naj se pošljejo „Dolenjskim Novicam“ v Novem mestu.

(iz DOLENJSKIH NOVIC 15. oktobra 1891)

REŠITEV KRIZANKE OD 7. OKTOBRA

VODORAVNO: 1. Seul, 5. Antar, 7. leader, 9. J. L., 10. oka, 11. Udó, 13. LJ, 14. tarpan, 16. Itma, 17. Niva, 18. poni, 19. letnik, 22. at, 23. Asa, 24. šig, 26. T. J., 27. Akadem, 29. aleja, 30. Aden.

Občinam pa polhe
Ob letosnji 500-letnici mesta Kočevje in polharskem tednu so se domači polharji z gosti, predstavniki republik in zveznih organov pogovarjali tudi o bodoči ureditvi lova pok-
čevski polharji spet silili, da bo zveza prenesla na republiko mnoge pristojnosti, republike pa spet nekatero na občine. Z gotovostjo naj bi bila med temi tudi pristojnost o ureditvi lova po-

Seveda pa so se predstavniki občine ustriali, da ne bi bila to edina pristojnost, ki bo prenesena na občine...

Nasle načelo: pripravljamo vseživljenjski, enoten, trajen, stalno aktiven in enotno organiziran odpor proti katerikoli napadalu! - Nikogar ne strahimo z vojaško silo, hkrati pa se ne bojimo nobenega napadala! Tudi z manevri „Svoboda 71“ želimo prispevati k okrepi mi-
nu.

Pionir nad mitraljeza

Nad Vinsko kletjo v Metliki je bilo sovražno mitralješko snezdo, ki so ga hoteli mladi uničiti. K mitraljezu so poslali pionirja, ki je „plavnu“ vo-
jaku rekel: „Glejte, z one strani prihaja 50 „rdečih!“ Vojak je hvaležno pokimal in v hipu obrnil cev. Trenutek zatem mu je za hrbet že skočil mladinec Prosenik. Mitraljeza je „ustrelil“ iz bližine dveh metrov.

Bister kurir

Ko je 18-leten kurir nesel z javke pošto na položaj, kjer je bilo črnomaljsko vodstvo, so ga v Doblčki kraj ujeti „plavi“. S seboj je imel dva kilograma mesa, fant pa se je izgovoril, da imajo doma delavce. Sovražnik ni verjel, zato so fanta „gnali“ domov. Vojaki so bili pred njim, on v sredini, za njim pa oficir s puško. Ko so prišli na

Tito v Karlovcu: »Vsi naši delovni ljudje na območju manevrov so pokazali visoko mobilnost in vsak izmed njih je delal tisto, kar se je od njega pričakovalo. Zlasti sem presenečen nad dejavnostjo in navdušenjem naše mladine...« Predsednik je dobil na Vinici Partizanski Dolenjski list na domisel in ilegalen način

Dolenjski list v nedrčku

Vinjske pionirke so z domiselno akcijo presenetile tudi predsednika Tita. Marjana Belavčič in Vida Špehar, učenci 8. razreda, sta v spremstvu učiteljice Ruže Malič mimo „plavih“ prehitopile pred tribuno kosarico z dobrodruščijo: jabolki, orehi in slivkovo. Ko je predsednik stopil iz avtomobila, so

Čigav je bil glas?

Prvi dan okupacije je ob 5. zjutraj začel tajno oddajati radio Bela krajina. Oddaje je vselej napovedala Belokranjka in njena značilna govorica je bila porok, da postaja ni sovražna. V očitno ženskem in mehkelem glasu so vneti poslušalci radia prepoznali glas tovaršice Zofke iz občinske uprave v Črnomlju, drugi spet Ivico Radovičev iz Metlike, v resnici pa je govorila znana pevka in domačinka Ivanka Kraševc. Njen glas so že prej posneli na magnetofonski trak. Radio Bela krajina je ne-
prekinjeno deloval, kljub temu da ga je sovražnik iskal z vojniki, agenti in s psi. Postaja je bila tako skrita, da niti črnomaljski stab, ki je bil le dobrih 300 metrov stran, ni vedel zanj.

Učinkovita drznost

Medtem ko so izvršni odbor občinske skupščine Črnomelj in vojne komisije tri dni hajkali, da so morali večkrat menjati svoje položaje, so se nazadnje odločili za skrajno drznost. Ponoči so se preselili v okupirani Črnomelj in nemo-
tno delovali iz pisarne v tovarni BELT. Čeprav so poslavo-
vali v najglobojji ilegali, so nekateri v kolektivno zanje vendarje vedeli. Izdajalca ni bilo.

Razočarani Semičani

V Semiču so se na okupacijo in odpor vneto pripravljali, toda „plavih“ ni in ni hotelo biti v središču kraja, da bi se z akci-
jama lahko izkazali. V štab so poslali poročilo, kjer je med drugim rečeno: „To ni manever, če ni vojske blizu! Če ne bo „plavih“, naj vikorajo vsaj „rdeči“, sicer bodo ljudje razočarani.“

Zmeda ob balonih

Na Vinici je bila 5. oktobra dopoldne velika bitka, ki jo je opazoval tudi predsednik Tito z gosti. V trenutku, ko so „plavi“ najbolj navallili s tanki in z letali, so domačini spustili v zrak sto velikih raznobarnih balonov. Na ustrezni višini so se razpočili, iz njih pa so leteli propagandni letaki. To je napadalec in branitelje tako zmedlo, da je na fronti za nekaj trenutkov nastala tišina.

4. Le kdor si je ogledal re-
kristalovet s pes treh soferjev-
predstavo.

Tako bi se branili, če bi bilo potrebno

Tito v Karlovcu: »Vsi naši delovni ljudje na območju manevrov so pokazali visoko mobilnost in vsak izmed njih je delal tisto, kar se je od njega pričakovalo. Zlasti sem presenečen nad dejavnostjo in navdušenjem naše mladine...« Predsednik je dobil na Vinici Partizanski Dolenjski list na domisel in ilegalen način

Bela krajina je zavela za „osobodilni boj“ že v noči od 3. na 4. oktobra. Izvršni odbori obeh občinskih skupščin Metlike in Črnomlja, vojni komisije družbenopolitičnih odborov vsilnega ljudskega odpora iz vseh krajevnih središč so nemudoma brez sledu izgini. Na položajih so nadaljevali redno delo, obnem pa prebrali na stotine poročil, ki so jih partizanom poslali ne le za to določeni ljudje, temveč sami od sebe tudi otroci, mladina in odrasli.

Kmečke ženske so hodile z motikami na njivo, čeprav je bilo že vse izkopano. Ničde jih ni prosil, toda same so štele za dolžnost opazovati okolice in poročati v gozdove. Otroci so oprezali dan in noč. Pionirji, ki komaj poznajo abecedo, so poročali takoj: kje, kdaj in koliko so videli „plavih“ vojakov ali njihovih tankov in helikopterjev. Naslednja noč so bile v vsej Beli krajini prekrita hišne številke, objemni kazipoti, po mestih in večjih krajih so bile izlozbe prepisane z gesli, ulice pa preplavljene z letaki.

Prvi dan okupacije je ob 5. zjutraj začel tajno oddajati radio Bela krajina. Oddaje je vselej napovedala Belokranjka in njena značilna govorica je bila porok, da postaja ni sovražna. V očitno ženskem in mehkelem glasu so vneti poslušalci radia prepoznali glas tovaršice Zofke iz občinske uprave v Črnomlju, drugi spet Ivico Radovičev iz Metlike, v resnici pa je govorila znana pevka in domačinka Ivanka Kraševc. Njen glas so že prej posneli na magnetofonski trak. Radio Bela krajina je ne-
prekinjeno deloval, kljub temu da ga je sovražnik iskal z vojniki, agenti in s psi. Postaja je bila tako skrita, da niti črnomaljski stab, ki je bil le dobrih 300 metrov stran, ni vedel zanj.

Tako kot pionirji na Vinici (na sliki) so otroci vse Bele krajine lepili letake s partizanskimi gesli po hišah, drevesih in povsod, kjer naj bi jih videl sovražnik. (Foto: Marjan Legan)

Podobne doživljanje so imeli domala v vsaki vasi. Požrtvovalnost, junštvo in domiselnost prebivalstva so bili izredni. Prišlo je celo do zamer, kajti vsi bi radi sodelovali, kar pa le ni bilo predvideno. To, kar se je med 3. in 6. oktobrom dogajalo v Beli krajini, je daleč presežilo pričakovanja. Goste, sodnike, najbolj na vojake v vlogi „plavih“ je tako množičen odpor naravnost osupnil.

Dokazali smo, da imamo poleg dobrih izurjenih armade tudi odlično organiziran splošni ljudski odpor. Imamo dovolj moči in sredstev, da se v vsa-

Podobne doživljanje so imeli domala v vsaki vasi. Požrtvovalnost, junštvo in domiselnost prebivalstva so bili izredni. Prišlo je celo do zamer, kajti vsi bi radi sodelovali, kar pa le ni bilo predvideno. To, kar se je med 3. in 6. oktobrom dogajalo v Beli krajini, je daleč presežilo pričakovanja. Goste, sodnike, najbolj na vojake v vlogi „plavih“ je tako množičen odpor naravnost osupnil.

med nebotičniki

4. Le kdor si je ogledal re-
kristalovet s pes treh soferjev-
predstavo.

Manevrski humor

„Ko so šli „plavi“ proti z-
danci, kjer je bilo skrito črnomaljsko vodstvo, je opazovalec Doife pritekel povedati: „Umi“,
obenem pa sam začel teci. Iz čepa mu je padla denarnica na-
ravlost. Doife se je pred seboj za-
skril v senki in brez sipe opazo-
val, kako so „plavi“ večkrat ob-
kročili krajav. Na srečo pa
vaji te ni nihče brenil!“

„Mdoi Tanek je bil stražar metliškega vodstva v legatu. Neko noč je budno oprezal in pridrukoval v temo. Ko je pose-
til ameser, je pred seboj zagledal hribočke, kot da bi sovražnik le-
zal in se plazil v bližino. „Po-
zori“ je zavpil. Vsi so čakali, kaj bo, ko pa so hoteli sovražnika uničiti, so videli, da gre za kr-
tine.“

„Ivana Ružiča je v metli-
škem bitju imel okupacije Metliške „plavi“ oficir zapisal v pogovoru ob tečini miz. Kando-
no ga je vprašal, koliko ima Metlika prebivalcev. Ružič je od-
govoril: „Če bi me vprašali za pi-
janje bi takoj povedal, za prebiva-
valce pa ne vem.“

„Ko so napadali hajkali črnomaljski stab, so se njegovi člani raztopili po okolici. Jože Kolenc je imel temno kapa in se je plazil med trtjem. Ko je stopil iz hiše Jože Vajs in zagledal v vinozradu nekaj premakajočega, so je v pištolo v roki zapal-
štor. Kolenc je betal misleč, da ga je lovilec. Vajs pa za-
ovraznikom. Tako je sekretar ko-
miteta lovil predsednika smička-
kata.“

Zenka je hotela preko mosta čez Kolpo pri Vinici, ko ji je stražar povedal, da čez most ne more, ker je porušen. Kako porušeni, saj vidim da je cel, je rekla ženska in se pripeljala v stražarnjo. Ko si nič dogleda, je hotela govoriti s komandantom. Prav debelo je pogledala, ko ji je ta rekel: „Ne morem nič pomagati, jaz sem že tri dni mrtev.“

Zenka je šla nazaj k mostu in videla, da čezanj kmetovo vo-
jaki Reka je: „Zakaj pa vojaki lahko gredo čez most?“ Stražar pa odvrne: „Oni plavajo, saj vidite, da imajo listke na hrbtu.“

Kurji »samomors«
Prezir sovražniku so ljudje kazali na vse mogoče načine. Tako se je zgodilo, da je avto povozil kuro ob križišču pred Krvavčim vrhom. Domačini so poginulo živla obesili na kol ob cesti, zvalen pa pribili velik lepak: Raje sem si vzela življenje kot da bi „plavim“ nesla juca.

„Direktor Delavske restoracije Novo mesto Ivan Zorc je začel reševati samovarjavne probleme s telefonom: za začetek ga skusal vreči v glavo sefinji kuhinje...“

„Novinar radia Ljubljana Rihard Saper napreduje: s svojim asustinom se pelje že vsak teden enkrat!“

„Direktor Ljudske potrošnje v Brezicih Karel Cater ima smolo: najprej je bil on proti, da bi se združili s Krko, potem pa so bili drugi proti, da bi se najprej ostal komunist...“

„Direktor hotela Otočec Jože Lampret silno ljubi baker: Na svoji hiši ima bakrene žlebove, na novem hotelu pa že svo stredo!“

„Kdor molči, devetim odgovori. Jaz bi pa vseeno rad zvedel, zakaj tako velika ograja na Glavnem trgu...“

„Rusi so pa nesramni: Ribničani so dali njihovim rakometasem „ribniški pušelj“, ont pa njim šopek golovi!“

„Vladimir Bajc je napisal „Klopotec“, režiser Marjan Kovač pa si pustja brado: zdaj ne vem ali zaradi Klopotcev ali pa bo le rečija z brado...“

„Martin, kaj pa ti je, da v tem dežju jahaš pokonci, kakor bi šel v svate vabi?“ mi pravi Jerkinov stric, ko sem jezdil kobilico skozi Mišji dol. „I, kaj ne bi, saj menda veš, da so Iljev Kozolec v Retljah postarali,“ mu dam odgovor. „Pa menda ne tisti, pod katerim je ranjki Fran Levstik spisal povest o tebi, kako si otel Dunaj pred Brdavsom?“ se začudi. „Tisti, tisti,“ mu pravim. „S strehe so zmetali opeko in napravili novo stroho iz slame. Kozolec je zdej tak, kakor je bil včasih. To vendar niso mačkine slame. Celi dve leti so nabrali slamo zarjo, pa še krovača so komaj dobili, ker jih je dandanes jako malo. Le tega ne vem, če kanijo pod kozolecem napraviti klopi, da se popopni odpočijejo. Tudi nekaj otopen slame ali sena bi lahko primaknili, da bi si še jaz odpočil trudne kosti, kadar bi me slabo vreme ustavilo na poti za Notranjsko.“

„Martin, kaj pa govoriš, saj nisi beruč.“ Se revmatizem si boš nakopal, ako ga še nimajš. Jaz ti dam stredo nad glavo. Še hlev in kmetijo ti dam po vrhu, ako hočeš,“ mi pomuja. „Čemu mi dajes, ko te pa še vprašal nisem zanj,“ ga zavrnem.

Med trenutku upremo morebitnim napadalcem, obenem pa želimo, da nan nikoli ne bi bilo treba manevrskega streliva zamenjati s pravim. Za vse svet pa je v imeju nas vseh povod tovariš Tito še enkrat: „Tujega nočemo, svojega ne damo!“

RIA BACER

„Kaj je prenehal z napadom? Zakaj ne streljajo belogardisti?“ mi je bilo do glava in v noč sem zakričal: „Albin, kaj čakaš? Zakaj ne udaris? Efenki pa sem rekel, da bo treba v napad z naše strani, ker se moramo do sveta prebiti v notranjost postojanke. Toda Popoviči mi bile pogodju, da bi se naš bataljon v juru vrgel proti postojanki, čeprav so borci nogovali, da se ne upamo nad ubogih trideset belogardistov.“

„Daki, gremo, če ni opravil prvi bataljon. Nekaj jih bomo pobili, nekaj ranili, pa bomo v postojanki.“ mi je rekel kurir Sine, a Popoviča se ni in ni mogel odločiti za napad. Skoraj uro smo čakali v nurnu in mokrem snegu, da se bo načelnik odločil za napad, a po-
velja ni bilo. Brez njegovega pristanka sem se odločil: „Efenka, sporoči komandirjem, gremo na jur!“

Poleg mene je stal komandir, v snegu pa je ležal mitraljezec Pilot, ki je stikal, kaj sem naročil Efenki, in se sam dotal: „Če ne gremo, me bo hudč. Noge imam že trde, med nogami me bodo požrle vsi. Lačen sem, te bele k... pa imajo vsega na pretek!“

Takoj nato pa se je oglasil Popoviča: „Kako boš jurjal po tej čistini? Preveč bo izgub.“

A jaz ga nisem več poslušal. Zavpil sem: „Na jur!“ za mano je Efenka in vse bataljon se je dvignil in hitel proti postojanki. Naši so izstrelili nekaj strelav, a iz postojanke se ni oglasil niti pok puške niti mitraljez. Ni minilo deset minut in prvi naši bori so že bili pri hlevu. Čudno se mi je zdelo, da gorijo vse luči, a od nikoder ni padel strel proti nam. Ko pa smo prišli do kleti, ki je bila pod senikom, je mitraljezec, ki je bil pred bolničarko in pred mendo, zaklical: „V kletu so!“ in že se nameril skozi okno svoj mitraljez. A bolničarka, ki je tudi pogledala skozi okno v klet, je zvonila: „Ne streljaj! Naši so! Od prvga bataljona! Ojo potokrakako!“

Mitraljezec je sam zaklet in povesti cv mitraljeza. Skočil sem k njemu, a že mi je rekel: „Glej vrage! V kletih so, pa mi zmrzujemo!“

Če ne bi bolničarka Ančka spoznala naših, bi mitraljezec tretjeja Bataljona prvga pokosil komandanta prvga bataljona, prav potovo pa bi jih padlo ali bilo ranjenih še več. Razjezil sem se in nahrulil komandanta Albina, a že takoj nato sem se pomiril in nasmelaj.

„Zakaj nam nisi javil, kako je. Kmalu bi jo skupil,“ sem mu še rekel in odšel na dvorišče pred osvetleno hišo, v kateri so bili bori prvga bataljona in jedli in pili, kot že dolgo ne. Pridružili so se jim še bori tretjeja bataljona, čez dobrih deset minut pa je prišel tudi načelnik Popoviča, ki je začel hoditi po dvorišču med bori in jim ukazovati, a bori se za njegova povelja niso zmenili. Hotel sem v klet do Albina, a srečala sw se na vratih, iz kleti pa je zavpil eden od borcev: „Daki, si lačen? Albin, le poglej Dakija!“

Albin se mi je nasmelaj, jaz njemu, a prijel sem ga za roko in mu rekel: „Kurbas si, Albin! Zakaj nisi javil, da si postojanko zavel? Čakali smo v snegu in mirazu, ti pa s svojimi žreči in pijes.“

Začel mi je pripovedovati, kaj vse so našli v shrambah in kletih, ko pa sem ga vprašal, kje so belogardisti, mi je začel pripovedovati: „Ko smo se v jurišu pogasili proti njim, sta prva sklopila v hišo dva bombaša, z njima pa tudi komandir Sulo-Fraznik z mitraljezom. V hišo so prišli preko stranišne greznice, skozi zadnja vrata hiše pa je vdrta Sulova četa. Belogardisti so začeli streljati proti nam, a po njih so udarili naši z bombami in Sulo z mitraljezom.“

„Je kdo padel? Je kdo ranjen?“ sem ga vprašal in Albin mi je odgovoril: „Eden je ranjen. Bolničarke se trudijo z njim, a slabo kaže.“

„Ušli so nam, tam za hišo, kjer ležita dva razgrana od bomb, eden pa preretan od mitraljezov. Nasi trije, ki so vdrli v hišo preko greznice, se v hiš predelajo v Spanove oblike. Smrdeli so kot vrage!“ mi je povedal komandant prvga bataljona Albina, ko sw se pogovarjala na dvorišču pred hišo.

„Jih grem pozdravit, če preveč ne smrtijo,“ sem v smeihu odgovoril Albina in v isti okrog naju so se smejali. Ko sem vstopil v hišo, so jih bolničarke prale in jim pritrilale perilo iz oblike iz Spanovih omar. Takoj sem spoznal vse tri, bil je Sulo in še dva Belokranjca, a njih imen se danes več ne spominjam. Kaj naj bi jim rekeli? Le reke smo si stihali in se smejali kot prej zunaj z Albinom. Tudi jeza, da so nam belogardisti ubli, se je polegla in vesel sem gledal borci, ki so jedli in pili in pozabili na dni pomnanjkan in borč. Nato pa sem se vrnil med komandante in intendantje bataljona in se z njimi pogovaril, kako bomo odprljali vse to bogastvo.

„Prepusti meni in pojdi med borce,“ mi je rekel Cure-Paterle, brigadni intendant, „Je borce odredi, ki mi bodo pomagali.“

„Imaj dva bataljona in vse kurije, pa popravi čimprej, kar je za nas!“ sem mu še rekel in se spet vrnil med borce, med katerimi so bili že tudi vsi trije „smrduhi“, Sulo in oba Belokranjca.

„Boš Dak?“ so me klicali bori in mi ponujali klobase, sir, kruh, jaz pa sem si želel bolj počitka kot hrane. A kljub utrujenosti nisem legal, ostal sem med bori in si ogledoval posloga mogočnega Spana.

Mesar Gašper je že klat prašiče - trindvajset jih je bilo - Efenka je s svojimi bori okomatal dva para konj in par volov iz Spanovega hleva, jih zapregel v vozove, na katere so nosili bore iz skladišč preklejeno meso in drobo. Ko pa je začelo goret seno na skednju, je Efenka z bori mobiliziral k okoliske kmete z vprežno živino in vozovi, nad njimi pa je bedel neutrudni in povsod prljučit intendant Cure.

Ko je Cure opazil ogenj, se je pognal proti hlevom in bori, so iz hleva, ki je tudi že gorel, privlekli nad trideset krav, biki pa se je odpravil od javi in divjal po dvorišču. Borci so ga ustrelili in ga odvle-
kli do mesarja Gašperja. Ta je medtem klat prašiče, čreva in drobovino zaklanih prašičev pa je metel kar na tla pred svinjaki.

Cure si je zadovoljen mel roke, skakal od skupine do skupine borcev, ki so nakladali vozove, in si zapoval: „Medu, sladkorja, makaronov, riža, fižola več kot tonno, moke več kot dve toni, več sto litrov žganja...“

„Pa jabolka, krompir... In še in še...“ mi je naševal, ko sem prišel do njega, a tudi zame uj imel časa, saj je že Efenki in drugim naročal, kako naj nalagajo, ker bodo morali na dolgo pot čez progjo in Krko do bolnišnice na Rogu.

Cankarjeva brigada, ki je po uničenju postojanke na Primskem vnovala na položajih in krila Tomšičevo brigado, je 4. januarja prevzela od naših nad dvajset voz zapetega blaga in krenila proti Rogu do naših bolnišnic. Tomšičeva brigada pa je že naslednji večer skupaj z Gubhevo brigado, ki se je borila na območju Sotne - Ivančine gorica z belogardisti in Italjani, začela napadati Šentvid, kaj vse so našli na mestu. Medtem ko mi je intendant Cure naševal, kaj vse so našli na zgratanu ženic, ki je jabolka, Vprašal sem jo, zakaj jolka, ona pa je jadikovala in tarnala: „Kaj bodo rekli gospod, ko se bodo vrnili? Več kot trideset let sem garala, zdaj pa bom ostala tu sama, brez vasa!“

Se nadaljuje

Streha nad glavo

„Martin, kaj pa ti je, da v tem dežju jahaš pokonci, kakor bi šel v svate vabi?“ mi pravi Jerkinov stric, ko sem jezdil kobilico skozi Mišji dol. „I, kaj ne bi, saj menda veš, da so Iljev Kozolec v Retljah postarali,“ mu dam odgovor.

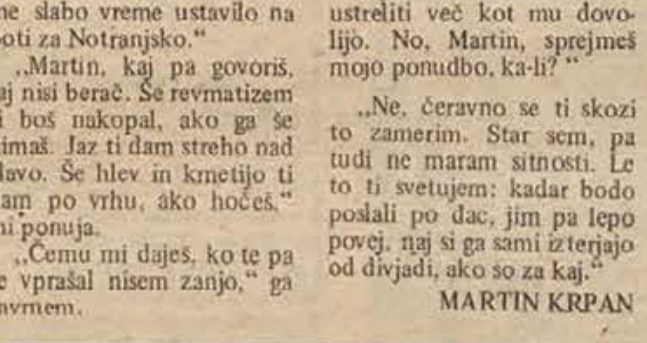
„Pa menda ne tisti, pod katerim je ranjki Fran Levstik spisal povest o tebi, kako si otel Dunaj pred Brdavsom?“ se začudi.

„Tisti, tisti,“ mu pravim. „S strehe so zmetali opeko in napravili novo stroho iz slame. Kozolec je zdej tak, kakor je bil včasih. To vendar niso mačkine slame. Celi dve leti so nabrali slamo zarjo, pa še krovača so komaj dobili, ker jih je dandanes jako malo. Le tega ne vem, če kanijo pod kozolecem napraviti klopi, da se popopni odpočijejo. Tudi nekaj otopen slame ali sena bi lahko primaknili, da bi si še jaz odpočil trudne kosti, kadar bi me slabo vreme ustavilo na poti za Notranjsko.“

„Martin, kaj pa govoriš, saj nisi beruč.“ Se revmatizem si boš nakopal, ako ga še nimajš. Jaz ti dam stredo nad glavo. Še hlev in kmetijo ti dam po vrhu, ako hočeš,“ mi pomuja. „Čemu mi dajes, ko te pa še vprašal nisem zanj,“ ga zavrnem.

Med trenutku upremo morebitnim napadalcem, obenem pa želimo, da nan nikoli ne bi bilo treba manevrskega streliva zamenjati s pravim. Za vse svet pa je v imeju nas vseh povod tovariš Tito še enkrat: „Tujega nočemo, svojega ne damo!“

RIA BACER

„Martin, kaj pa ti je, da v tem dežju jahaš pokonci, kakor bi šel v svate vabi?“ mi pravi Jerkinov stric, ko sem jezdil kobilico skozi Mišji dol. „I, kaj ne bi, saj menda veš, da so Iljev Kozolec v Retljah postarali,“ mu dam odgovor.

„Pa menda ne tisti, pod katerim je ranjki Fran Levstik spisal povest o tebi, kako si otel Dunaj pred Brdavsom?“ se začudi.

„Tisti, tisti,“ mu pravim. „S strehe so zmetali opeko in napravili novo stroho iz slame. Kozolec je zdej tak, kakor je bil včasih. To vendar niso mačkine slame. Celi dve leti so nabrali slamo zarjo, pa še krovača so komaj dobili, ker jih je dandanes jako malo. Le tega ne vem, če kanijo pod kozolecem napraviti klopi, da se popopni odpočijejo. Tudi nekaj otopen slame ali sena bi lahko primaknili, da bi si še jaz odpočil trudne kosti, kadar bi me slabo vreme ustavilo na poti za Notranjsko.“

„Martin, kaj pa govoriš, saj nisi beruč.“ Se revmatizem

POTA IN STRAŽNIPOTA

Dežurni poročajo

PRIPIRTA RAZGRAJACA - 3. oktobra dopoldne so novomeški miličniki pridržali do strelitve Radima Mešinovića in Nezida Džanića, ker sta se opila in razgrajala v Delikatesi na Cesti komandanta Stane.

UKRADLI KONJA - Ivanu Jakšetu iz Škrjanč so 5. oktobra ponoči neznanec odpeljal iz hleva konja. Kaže, da so bili na delu štiri tatovi.

KRADEJO ZE SLIKE - V noči na 5. oktobra se je neznanec lotil celo izložbe na domu JLA, kjer je iz steklene omarice odnesel filmske slike.

PRETEP V RESTAVRACIJI - V Koločevski restavraciji so se 3. oktobra nedostojno obnašali in pretepali Mijo Antić, Nedeljko Milaković in Miodrag Tošić, delavci SGP PIONIR. Na tili so jih pridržali do izteznitve.

VLOM V AVTO - Ivan Martinčič iz Močeniške Drage je 5. oktobra dopoldne parkiraj avtomobil pri gostišču „Draka“ v Irči vasi. Neznanec mu je v avtomobil vlomil in odnesel suknjic s 500 din gotovine, z voznikom dovoljenjem in osebno izkaznico.

ZNESLA STA SE NAD KOZARCI - 4. oktobra sta v hotelu Kandija razbijala steklenino Husein Kajtezović in Stefan Lovrin, ker jima, vinjenima, niso hoteli postreči z alkoholnimi pijačami. Tudi ta dva razgrajca so miličniki odpeljali v novomeški zapor, kjer sta se streljala.

ZAŽGALA PETARDA - Na gmajni Zapuze je prejšnji terek zgorelo pol hektarja trave in grmičevja, obžgano pa je bilo tudi nekaj dreves. Škode je za 500 din. Kaže, da je ogenj povzročila petarda, uporabljena med manevrom.

ODPELJAN MOPEĐ - Prejšnje nedelje je Ludvik Jakš z Vrha pri Ljubnu pustil pred trgovino Novotehne na Glavnem trgu v Novem mestu neregistriran moped „colibri“.

ŠE EN „FOLKLORNI“ PRIZOR - 6. oktobra se je v hotelu Metropol nedostojno vedel in razbijal kozarce Janez Jerjič iz Orešja pri Šmarjeti. Tudi on je moral na strelzitev v zapor.

UKRADEN TRANZISTOR - V noči na 9. oktobra je neznanec tat obiskal Daniko Vučanin v hotelu Kandija. Iz sobe ji je odnesel tranzistor, vreden 780 din.

VLOMILI V TREBNJEM - V noči od sobote na nedeljo je neznanec „obiskal“ skladišče šolskega centra za kovinsko stroko v Trebnjem, od koder je odnesel več rezervnih delov motorja Zastave 750 in Zastave 1300. Škode je za 10.000 din.

Od leve proti desni Dana Osolnik, najstarejša voznica v Sloveniji, in Angela Kos, obe Novomeščanki, po slavnostni podelitvi častnega naziva in znaka vzornih voznic. Obema, kakor tudi vsem drugim, ki so tokrat prejeli naziv vzornega voznika, tudi naša iskrena čestitka z željo za vamo in srečno vožnjo! (Fot: M. Jakopec)

Imamo 129 vzornih voznikov

Dosedanjim vzornim voznikom se je pridružilo 16 novih, med njimi pa je ta častni naziv dobila najstarejša voznica v Sloveniji, Novomeščanka Dana Osolnik, ki je voznica amaterka že 42 let

Prejšnji petek popoldne je bila v prostorih gasilskega doma v Novem mestu skromna, a prisrčna slovesnost. Predsednik komisije za vzgojo in varnost v cestnem prometu pri Obs Novom mestu Jože Gosenca je v navzočnosti tajnika komisije Ivana Roliha podelil častno značko vzornega voznika 11 poklicnim voznikom in 5 voznikom amaterjem. Značko in naziv vzornega voznika pridobijo poklicni vozniki, ki se v zadnjih 7 letih vožnje, in vozniki amaterji, ki se v zadnjih 10 letih vožnje niso v cestnem prometu prekršili tako, da bi bili kaznovani od sodišča ali pri sodniku za prekrške.

Na petkovski slavnosti so prejeli odličja vzornega voznika naslednji poklicni vozniki: Jože Benčina, sedaj bivajoč v Ljubljani, Opekarska pot 14, Stane Butalin iz Reberče vasi 88, Stanislav Grabijan iz Novega mesta, Strma pot, Stanislav Gregorič iz Novega mesta, Adamičeva 3, Jože Erjavec iz Gor. Straže, Božidar Erjavec iz Sel pri Straži, Janez Karasa iz Novega mesta, Ilke Vaštetove 1, Milan Pergar iz Novega mesta, Mestne njeve 5, Ciril Plut iz Lašč v Suhi Krajini, Boris Rems iz Novega mesta, Mestne njeve 1, Jože Bra-

dač iz Novega mesta, Gubčeva 36, in naslednji vozniki amaterji: Dana Osolnik iz Novega mesta, Ljubljanska 10, Angela Kos iz Novega mesta, Skalickijeva 4, Boris Kos iz Novega mesta, Skalickijeva 4, Bogdan Selakovič iz Gor. Straže in prim. dr. Tone Šavelj iz Novega mesta, Ragovska 39.

Predsednik komisije Jože Gosenca je v kratkem nagovoru ob

podelitvi poudaril, kolikšnega pomena je v gostem prometu in ob dokaj slabem stanju naših cest vzorna, preudarna in previdna vožnja, ki nima za posledico nesreč ter povečuje varnost vseh tistih, ki uporabljajo ceste. Ob podelitvi je voznikom, ki so prejeli častni naziv in znak vzornega voznika, iz srca čestital ter jim še naprej zaželel srečno in vamo vožnjo.

Noben zagovor ni obveljal

Avgusta se je pri Trnju prevrnil tovornjak in pokopal pod seboj dve osebi - Voznik Milan Šantolič je za krmilom sedel vinjen - V Novem mestu so ga obsodili na 18 mesecev strogega zavora

Milan Šantolič je dalj časa delal v Nemčiji, letos pa se je vrnil in avgusta napeljeval gradbeni material domov v Gornje pri Zaprešiču. 4. avgusta je na tovornjak, last Josipa Vranariča, nalagal material v Brežicah in ga vozil v Vukovo selo. Za krmilom sta se menjavala z lastnikom vozila. Ko sta vozila opeko za Stanka Hotka, je pri njima v kabini sedel Zvonko Vrabec. Zadnje vožnje je opravil Šantolič. Ko je tretjič sedel za krmilo, je bilo to za Vranariča in Vrabca usodno: v Trnju se je tovornjak prevrnil in pokopal Šantoličeva sopotnika. Zaradi tega je prišel Šantolič pred sodnike. Sodili so mu pred kratkim v Novem mestu na okrožnem sodišču.

Šenost s tovornjakom, saj je tistega dne dvakrat brez nesreče izpeljal tisti ovinek in se mu je šele tretjič zataknilo. Del zagovora glede Vranaričeve krivde je sodišče ocenilo kot Šantoličev poskus, da prevali krivdo na pokojnika.

Šantolič je bil obsodjen na leto in šest mesecev zavora. Tako kazeno so danes v Trnju.

Pri tretji vožnji je Šantolič sedel za krmilo pod vplivom alkohola. V krvi ga je imel, kot so med preiskavo pokazali izvidi, 0,93 promilov. Po ovinkasti cesti Vukovo selo - Brežice je vozil prehitro, da je v levi ostri ovinek v Trnju privozil najmanj s 70 km na uro. Ovinka ni mogel izpeljati, v izteku ga je zaneslo s ceste na desni rob, nato pa se je prevrnil v meter globok občestni jarek. Pri tem je udrti kabina na streho prevrnjenega tovornjaka Vranariča in Vrabca prisilnila z obrabi navzdol, da sta se na zemlji zadušila.

Sodišče ni verjelo zagovoru obtoženca, ki je navajal, da je vozil pri tej vožnji le 50 km na uro, da cesta ni bila opremljena s prometnimi znaki, ki bi opozarjali na nevarni ovinek. Skliceval se je na to, da ima premalo izkušenj, saj tovornjaka od takrat, ko je pred leti zanj naredil izpit, ni več vozil. Ko so ga dva dni po nesreči zaslišali v preiskavi, je trdil, da ne ve, zakaj se je zgodila nesreča. Rekel je, da morda zavore niso bile v redu in da krmilo ni dobro prijelo.

Na glavni obravnavi pa se je tega že bolje „spominjal“. Trdil je, da prav gotovo krmilo ni bilo dobro. Imelo je prosti hod. Ko je na začetku ovinka to opazil, je na nepravilnost opozoril lastnika Vranariča. Vranarič je, tako je dejal obtoženi, takoj pograbil krmilo in ga potegnil na desno. Tako sta se Šantolič in Vranarič „cufala“ za krmilo do trenutka, ko ga je spet dobil v roke obtoženi in ga potegnil na desno, da je vozilo zapeljalo s ceste.

Sodniki Šantoličevemu zagovoru niso verjeli že zategadelj, ker so sami sledovi tovornjaka nakazali, da je moral tisti dan voziti hitreje, kot je trdil. Tudi zavore in drugo je bilo v redu, kar so preverili neposredno po nesreči. Da je Šantolič vozil hitreje, kot je povedal v zagovoru, pa so potrdirali tudi priče. Z osebnim avtomobilom so se peljali za njim okoli 80 km na uro, pa ga niso niti dohтели niti videli. Naposled pa se je sodišče zdel nesprejemljiv tudi tisti del zagovora, v katerem se je obtoženec skliceval na premajhno izku-

šenost s tovornjakom, saj je tistega dne dvakrat brez nesreče izpeljal tisti ovinek in se mu je šele tretjič zataknilo. Del zagovora glede Vranaričeve krivde je sodišče ocenilo kot Šantoličev poskus, da prevali krivdo na pokojnika.

Tudi na cesti smo ljudje...

„Pony-express je idealno vozilo za po mestnih ulicah,“ sem prebral v nekem prospektu. „Malo rabi, je majhno in udobno, hkrati pa dovolj hitro.“

Kako je s tem, bodo bolj vedeli tisti, ki s ponyji vozijo. Tu bi omenili le nekaj svojih ugotovitev.

Dan za dnem se za krmilom svojega amija razburjam na te „ponyste“. Čakam disciplinirano v koloni, da se približam križišču, pa prihrči skolin na ponyju s pridvignjenimi nogami in ššš! predne, čeprav med mojim in sprednjim vozilom ni več kot meter prostora. Kako se kdo s ponyjem vrine v kolono, ni „važno“. Dostikrat kar po desni strani.

Se huje je na „odprtih“ mestnih ulicah in cestih. „Ponyst“ prileti kot muha predte, in to prav takrat, ko si se s prižiganim levim smetnim kazalcem odločil prehiteti vprežni voz. Koliko nepotrebnega razburjenja in cviljenja gum ter zavor zaradi teh, red prezirajočih udeležencev prometa.

A odpravil bi ta nered z enim samim ukrepom: če bi zahtevali od vsakogar, ki sede na ponyja, vozniki izpit. Malce čudno se sliši, da od solarjev-kolesarjev zahtevajo izpit, za te, ki se vozijo s hitrejšim in nevarnejšim vozilom, pa ne. Dovolj nesreč s ponyji je že bilo, lažjih in smrtnih, da bi kaj ukrenili! N. N.

Prihaja nevarnost

Smo v jeseni, ko je dež pogosten in megla gosta, ko ledeno ceste. Nevarnost za prometne nesreče se je povečala. Učinkovita prometno-vzgojna dejavnost je potrebna bolj kot kdaj.

Pod geslom „Na cesti nisi sam“ se bo v Sloveniji 15. oktobra začela jesensko zimsko akcija. Njen temeljni namen je pravočasno in nenehno opozarjanje udeležencev v prometu na nagle spremembe na cesti. Tako vse do 31. januarja 1972, po potrebi pa še dlje.

Pri nas bodo to akcijo združili z zvezno, ki že poteka pod geslom „Skrbimo za dobre gume in urejenost svetlobnih teles na vozilu“. Kajpak bodo hkrati sledili ukrepi organov za notranje zadeve, brez katerih takih akcij sploh ne bi mogli smotno izvesti.

Na Dolenjskem bo akcijo vodila zlasti občinska komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu v Novem mestu. Da bi bil uspeh kar najboljši, bodo sodelovali še AMD, združenje šoferjev in avtomobilstov, ljudska tehnika, JLA, komisije za tehnične preglede motornih vozil, avtoprevozniške organizacije, tisk in drugi.

Kako je to zamišljeno? AMD in združenje šoferjev in avtomobilstov naj bi priredila predavanja (zlasti o urejenosti vozil), gospodarske organizacije naj bi vožnje s svojimi tovornjaki v tem času prilagodile razmeram na cesti in pazile, da njihova vozila ne bi po nepotrebnem obremenjevala prometa. Komisije za tehnične preglede naj še vestneje in natančneje nadzorujejo brezhibnost vozil. Prometni miličniki in sploh postaje milice pa bi morali - ob sodelovanju ustanov - poučevati ljudi o pripravi zimske opreme, hkrati pa ukrepati zoper vse, ki navodil in opozoril ne bi spoštovali.

Sole in vzgojovarstvene ustanove imajo v tem času nalogo pripraviti otroke na nove razmere na cestah in v prometu. Otroke bo zlasti potrebno opozarjati, naj previdneje kot do zdaj prečkajo cesto na prehodih za pešce in drugih neoznačenih mestih, naj se ne zadržujejo na cestnišču brez potrebe, zlasti pa naj se na cesti ne igrajo (drasajo, sankajo, kepajo).

Na javnih krajih bodo v času akcije gesla: „Smrt si nikoli ne privošči počitka“, „Upoštevaj varnostno razdaljo med vozili!“, „Pre-

hitevaš vselej varno?“, „Po zebni na varno“, „Vožnja z varnostnim pasom in nastojalom za glavo je bolj varna in udobna“ itd. Pripravili so tudi poučne, zlasti pa vzgojne filme o vedenju na cesti. Taka sta filma „Priporočilo“ in „Crna kronika“, ki bosta na voljo tudi v Novem mestu. Ne nazadnje je močno orožje za red na cestah v novih razmerah tudi „Etični kodeks udeležencev v cestnem prometu“, ki ga je letos izdala republiška komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu.

Prihaja nevarnost na ceste, s to akcijo naj bi ji polomili osti. Enoten nastop vseh poklicnih bo zagotovil uspeh. I. ZORAN

Priznanja za vzgojo

V Novem mestu so prejšnji teden podelili priznanja za delo na prometno-vzgojnem področju. Dobili so jih učitelji, miličniki, člani izpitnih komisij, šole in drugi.

Denarne nagrade po 500 din so prejeli mentorji prometnih krožkov v šolah - učitelji: Franc Korošec iz šentjernejske, Anton Perko iz mirnopoške, Ljubo Žagar iz bršlinske in Jože Pečnik iz vavtovaške osnovne šole.

Pohvale za listino je novomeška komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu dala osnovnim šolam v Mirni peči, Vavti vasi, Smihelu pri Novem mestu, Šmarjeti in Otočcu, poslovnim enotam zavarovalnice „Sava“ in posameznikom. Prejeli so jih: Roman Čelcsnik, Anton Perko, Jože Pečnik, Jože Tavčar, Anton Remec, Jože Gosenca, Nikola Pačevski, Janez Potočar, Jože Rotar, Alojz Zoran, Valentin Dobnikar, Jože Prošnečki, Janez Slapnik in Ivan Rolih.

PRIZNANJE ZA ČETO MILICE

6. oktobra je republiški sekretar za notranje zadeve Silvo Gorenc na Smuku pri Semčiču po kuncanih manevrih izročil četi milice, ki je sodelovala na manevrih, plaketu „Svoboda 71“ kot znak priznanja za uspešno sodelovanje na manevrih.

LUKA BANOVIC V NOVEM MESTU

8. oktobra popoldne je obiskal novomeško upravo javne varnosti vršilec dolžnosti zveznega sekretarja za notranje zadeve Luka Banović s sodelavci. Poročali so mu o sodelovanju UJV na manevrih „Svoboda 71“.

KRAJA MOPEĐA - Antonu Berusu so v nedeljo iz zaklenjenega hodnika stanovanja v Vrhovčevi ulici ukradli moped.

KRONIKA NESREČ

SOTELSKO: V ENI NESREČI ZADEL DVA - Milan Geršak iz Krškega je 5. oktobra z osebnim avtomobilom v Sotelškem zadel najprej avtomobil, ki ga je vozil Oto Berv iz Trbovelj, nato pa še osebni avtomobil, ki ga je pod nadzorstvom inštruktorja vozil kandidat Anton Jazbec iz Canj. Škodo so ocenili na 18.000 din.

KRŠKO: Z AVTOM TREŠČIH V HIŠO - Milvoj Domenis je 7. oktobra z osebnim avtomobilom na Cesti krških žrtev silovito tresčil v hišo št. 44. Peljal se je iz Sevnice, na tej cesti pa ga je zanašalo. Sopotnik Jože Piki iz Krškega je bil ranjen in so ga odpeljali v brežlško bolnišnico. Gmotno škodo so ocenili na 10.000 din.

BOŠTANJ: PREVRNIL SE JE V MIRNO - Pred dnevi se je v Mirno pri Dolnjem Boštanju prevrnil z osebnim avtomobilom Matija Lisec iz Trbovelj. To se je zgodilo ponoči, voznik pa je povedal, da ga je na ovinku zasledilo vozilo, ki je pripeljalo naproti. Pri prevračanju so bili ranjeni voznik in sopotnika - Milan Tomažin in Cvetko Blatnik, oba z Vrha.

NOVO MESTO: MOPEDIST IZGUBIL SOPOTNIKA - 9. oktobra je Jože Saje iz Smihela prijaval, da mu je nekdo prejšnji večer vzel moped, se peljal po Ljubljanski cesti in tam karamboliral. Pri posloju cestnega podjetja je zadel ograjo, da je sopotnik Jože Klobučar padel na tla, in se odpeljal dalje. Hudo ranjenega Klobučarja so odpeljali v bolnišnico. Med poizvedbami so ugotovili, da je Sajevoj moped vzel I. H. iz Reberče vasi.

POTOK: TRČENJE V AVTOBUS - DVA MRIVA - Franc Pletič iz Novega mesta je 10. oktobra zvečer vozil avtoBUS podjetja „Gorjanci“ iz Novega mesta proti Straži. Na Potoku je naproti po levi strani pripeljal zastavo 1300 Alojz Ravbar, 33, iz Bršlina št. 40. Pri silovitem trčenju osebnega avtomobila v avto-

bus sta umrla voznik in sopotnik Luka Mitič, 21, iz Doljevca, ki je služil vojaški rok v Novem mestu. Vojak Predrag Cakić in Novomeščan Drago Blažič pa sta bila hudo ranjena in so ju odpeljali v novomeško bolnišnico. Gmotno škodo so ocenili na 20.000 din.

BELA CERKEV: PRAZNA ZRACNICA IN PRIJE RANJENI - 10. oktobra je pri Beli cerkvi razneslo zračnico na osebnem avtomobilu, ki ga je po avtomobilski cesti proti Zagrebu vozil Bude Barać iz Zemuna. Vozilo je zaneslo s ceste, da se je prevrnilo in obstalo v jarku. Voznik in trije sopotniki so bili ranjeni in so jih odpeljali v novomeško bolnišnico. Gmotno škodo so ocenili na 12.000 din.

PUSČAVA: VOZNIK PADEL NA NJIVO - Marjan Virant iz Pjavič pri Tržišču je 8. oktobra zvečer vozil fička od Mokronoga proti Mirni. Na ovinku pri Puščavi je zapeljal na levo in zadel avtomobil, s katerim se je naproti peljal Rudi Kuhar iz Dolnje Prekope. Virantovo vozilo je po trčenju zaneslo na njivo, voznik pa je padel ven že med drsenjem na njivo. Škodo so ocenili na 8.000 din.

RUMANJA VAS: FORTUN NI IMEL SREČE - Anton Fortun iz Gombiča pri Veliki Loki se je 5. oktobra peljal s fičkom od Dolenjskih Toplic proti Novemu mestu. Pred Rumanjo vasio je na ovinku zapeljal na levo, zadel smerni kamen, nakar ga je vrglo po nasipu. Škodo so ocenili na 12.000 din.

KORENITKA: STIRJE RANJENI - Stanimir Perič iz Leskoveca je 5. oktobra vozil tovornjak proti Ljubljani. Pri Korenitki je prehitel tovornjak s priklopcu, ki ga je vozil Radoslav Juč iz Maševa pri Kruscu. Naproti je tedaj vozil osebni avtomobil Miloš Savič iz Ljubljane. Prišlo je do trčenja: osebni avtomobil je odbilo s ceste po nasipu. Voznik Savič in tri sopotnice so bili ranjeni. Gmotno škodo pa so ocenili na 30.000 din.

Komaj je minil teden požarne varnosti, že so morali gasilci na pomoč: gorelo je v Gorenjem Gradišču pri Šentjerneju. Gospodarska poslopja so gasili gasilci iz okoliških krajev, na pomoč so se pripeljali tudi njihovi poklicni kolegi iz Novega mesta. (Foto: J. Splichal)

V javno razpravo!

Franc Beg: »Športni delavci naj pripravijo gradivo o svojih težavah, z javno razpravo v SZDL in KS pa bomo našli ustrezne rešitve!«

Prejšnji četrtek je podpredsednik ObZTK prof. Jože Glonar potarnal nad nepotrebnimi težavami, ki jih povzročajo novomeški telesni vzgoji pomanjkanje ljudi, ki bi bili voljni sodelovati pri organizacijskem delu, saj je delovnih strokovnih delavcev dovolj. Menil je, da težava športnikov ne bi smela mimo SZDL, in poprosil predsednika občinske

hanizme, ki nastopajo kot financerji – poskrbeti, da bodo tolikšna sredstva čim bolj učinkovito uporabljena. Ko smo se odločili za povečanje sredstev, namenjenih športu, smo menili, da moramo sicer še naprej podpirati kvaliteten in vrhunski šport, pretežni del družbenega denarja pa naj bi bil namenjen množičnemu športu (šole, delovne organizacije).

Kadrovsko vprašanje ne bi smelo biti ovira za razmah športa, saj je v Novem mestu skoncentrirana dobra tretjina prebivalcev občine in so osnovni pogoji glede športnih naprav že ustvarjeni. V novih šolah smo zdaj dobili še dve telovadnici. Športna javnost, ki tako vztrajno zahteva novo športno dvorano, bi morala opravičiti to zahtevo tudi s poživljeno športno dejavnostjo, ker bodo nove naprave sicer ostale neizrabljene!

Leta 1973 bo v Novem mestu Zlet bratstva in enotnosti, naša občina pa bi morala zagotoviti okoli 5000 nastopajočih. Leto bo zelo hitro naokoli in zato bi moralo leto 1972 poteci v znamenju množične priprave na zlet tako v širini kot v posameznih disciplinah. Zato predlagam, naj športni delavci pripravijo gradivo, ki bo celovito predstavilo težave njihove dejavnosti. V njem naj naštejejo materialne, kadrovske in druge težave, s katerimi se srečujejo, in predlagajo tudi svoje rešitve. O tem gradivu bo razpravljala občinska konferenca SZDL, krajevne konference SZDL in KS in gotovo bomo v tako široki razpravi našli najustreznejše in najboljše rešitve.

Moje vprašanje: predsednik skupščine Temeljne kulturne skupnosti Novo mesto Slavko Vute naj odgovori, kako je skupnost zastavila programske zasnove za svojo dejavnost!

M. JAKOPEC

konferenca SZDL. Franca Bega, naj pove svoje misli. Vprašani je odgovoril takole:

Na tako splošno vprašanje lahko brez pomiselnja takoj odgovorim enako splošno: Socialistična zveza bi dala takšni akciji športnikov vsjo podporo. Zavaljo tega moram takoj dodati: zadeve se ne bodo bistveno premaknile in težav, ki jih je omenil prof. Glonar, ne bo konec, dokler se ne bomo zadeve lotili konkretno in odpravili vzroke, ki ovirajo širši in bolj množični razmah športa.

Naj omenim samo to: sredstva, ki jih daje naša občina za šport, so se v zadnjih letih povečala za štirikrat. Ze zgolj to nas zavezuje – tako občinsko skupščino kot družbenopolitične organizacije in samoupravne me-

Napredek: pri Krki in Ciganih

Ze prihodnje leto manj umazanije v Krki: gradili bodo čistilne naprave – Pripravljajo tudi odlok o zaščiti te dolenske reke – Tudi oklep nerešljivosti ciganskega vprašanja razpada, izboljšanje se kaže zlasti v šolah

Krka se čisti, reševanje ciganskega vprašanja pa se je premaknilo z mrtev točke. To sta najpomembnejša ugotovitvi zadnjega časa v Novem mestu, zato zaslužita, da ju v poročilu s 23. seje občinske skupščine, ki je bila 6. oktobra, omenjamo na prvem mestu.

Odborniki so med drugim sprejeli načrt graditve kanalizacijskega omrežja in čistilnih naprav v Novem mestu, pripravili Centru za socialno delo, naj poskuša do 15. decembra dostaviti skupščini v obravnavo delovni načrt za reševanje ciganskega vprašanja, in sprejeli odlok o podelitvi domicila v novomeški občini borcem za severno mejo v letih 1918/19 oziroma prostovoljski enoti stotnika Otona Gregoriča.

Načrt urejanja kanalizacije in čistilnih naprav so dobili odborniki v razpravo v treh inačicah. Slednjic so menili, da je najboljša tista, ki predvideva osrednjo čistilno napravo v Ločni, pri tovarni zdravil „Krka“. Tako mnenje so imeli tudi člani sveta za urbanizem in ne nazadnje tudi strokovnjaki, ki so načrt pripravili.

Medtem ko bi čistilne naprave lahko začeli graditi že prihodnje leto, pa za kanalizacijo še ni denarja. Inž. Lado Kotnik je poudaril, da bi se morali takoj pogovoriti o virih, iz katerih bi ta dala financirati. Drugi, ki so povzeli besedo za njim, so se s tem strinjali in predlagali, naj bi načrt čistilnih naprav razširili na vse večje kraje, ki ležijo ob Krki. Prav tako so zahtevali, da reko enkrat za vselej zaščitijo z odlokom. Dogovorili so se, da bo tak odlok pripravljen do konca leta, da bi ga lahko uporabljali vsaj od februarja prihodnjega leta dalje.

Zadovoljni, da bo Novo mesto naposled dobilo čistilne naprave, ki bodo zadrževale strupene snovi in odvajale v Krko prečiščeno vodo, so se – že šestič v zadnjih letih, kot je nekdo omenil – „spopadli z do zdaj nerešljivim ciganskim vprašanjem. Ugodno so sprejeli informacije, da socialne in druge službe že pripravljajo delovni načrt za razreševanje

tega vprašanja. Ponovili so stara stališča, kako preobraziti Cigane, da bodo res enakopravni z drugimi občani. Pri tem so poudarili, da pomeni omogočiti Ciganu šolanje, delo in stalno naselitev, vse, kar bi radi dosegli.

Prvi razveseljivi koraki so že tu: osnovni šoli Smihel pri Novem mestu s podružnico v Birčni vasi in Sentjerneji sta v novem šolskem letu vključili v prve razrede precej več

ciganskih otrok kot do zdaj. Učiteljica in odbornica Angela Suhadolnik je povedala, da v smihelski šoli Cigančkom vsestransko pomagajo in da so zanje tudi že začeli zbirati oblike in obutev. Čeprav je marš-kateremu odborniku ušel smeh, ko je to slišal, je večina menila, da v Smihelu delajo pravilno, saj je potrebno najprej in predvsem spreminiti odnos do ljudi, ki jih hočemo civilizirati.

Franc Gole, upokojenec tovarne Novoteks iz Vel. Bučne vasi pri Novem mestu, je na njivi pridelal koruzo, ki je povsem temno modre barve. Iz treh različnih semen, ki jih je dobil iz Dobrnice, je vzgojil koruzo, kakršne pri nas še nismo videli. Zaenkrat ima samo nekaj primerkov za okras, prihodnje leto pa bo pridelal več modre koruze, ker ga zanima, kakšna bo iz nje moka. (Foto: R. Bačar)

Suhokrajinski drobiž

NA CVIBELJ IN ZAFARO ne bo treba več voziti vode iz Krke. Pred tednom je namreč pritekla iz vodovodnega rezervarja nad Zafaro. Te dni bo iz tega novega rezervarja pritekla voda v Trebče vas, Sadinjo vas in v Mačkovec, kmalu pa bo pritekla tudi na Dvor. Nov vodovod, ki bo zgrajen s skupnimi naporimi in prizadevanji občanov, krajevne skupnosti, vodovodnega podjetja Novo mesto bo izročen svojemur namenu 7. novembra, t.j. v okviru letošnjega slavlja občine Novo mesto.

LOVCI IN OBCANI gradijo pot na Pleševico nad Dvorom. Z dograditvijo te poti bodo namreč kmetovalci iz Vinkovega vrha dobili dobro prevozno cesto do svojih njiv in košenice, lovcu pa dostop z avtomobilom do svojega doma.

TRGATEV V SUHI KRAJINI je bila pred dnevi končana. Pridelček grozdja je dosti manjši, kot je bil lansko leto, vendar je kvaliteta boljša, ker je grozdje bolj dozorelo.

Medvedova mama

Na Otočcu smo se 29. septembra poslovili od Ane Medved – Medvedove mame iz Češnjice, od žene, ki ji je bilo vse življenje en sam delavnik in nam bo še dolgo za vzor.

Rodila se je 1886 v Grčevju, omožila se je v Češnjici, kjer je ro-

dila 12 otrok. Na majhnem posestvu sta z možem s težavo preživljala številno družino. Ko je prišla vojna, so se otroci vključili v NOB, Medvedova mama pa je svoj dom odprla partizanom. Čeprav so že 1942 internirali na Rabu hčerki Viko in Pepco in čeprav je istega leta kot talec padel najstarejši sin France in čeprav so naslednje leto belogardisti ubili sina Jožeta skupaj z Viktorjem Beletom. Gorje ji ni prizanašalo: ob vdoru Nemcev je zgubila še moža Mihaela, požgali so ji dom, toda volje do življenja ji niso uničili. Po vojni je ostala skrbna, tiha in delavna, tiho se je v 86. letu starosti tudi poslovila. Ostala nam bo v spominu kot žena z neomajno vero v bodočnost.

JOZA ŠKUFLCA

Kdo bo pomagal?

Z Rdečega križa prosijo: pomagajte ostarelim in siromašnim ljudem, ki jim grozi bližajoče mrzli dnevi! Prosijo za posteljeno, postelje, mize, peči – sploh za koristne stvari, ki so dobro ohranjene. Mnogim leže brez vrednosti na podstrešjih in po kletih: z njimi pa bi števili ljudje laže in brezskrbneje prebili mrzle zimske mesece. Pomagajte – čakajo vas na Rdečem križu v Novem mestu!

POSVET O ŠTIPENDIRANJU

Upravni odbor sklada za štipendiranje pri ObS Novo mesto bo za prihodnji teden sklical sejo, na katero bodo povabili tudi kadrovske in podjetij, predstavnike Klubu novomeških študentov, TIS in ZMS. Na tako razširjeni seji bodo razpravljali o nalogah štipendijske politike v zvezi s porastom življenjskih stroškov, spregovorili pa bodo tudi o vedno bolj pereči stanovanjski problematiki študentov, ki odhajajo na študij v Ljubljano.

O Krki

Mirna, zelena v tolmunih, počasna, čista in zdrava je bila ta dolenska reka do nedavnega. Letos pa so kar vsi vseprek zavpili: „Krka umira, Krka je mrtva, rešite Krko!“ Klic „na pomoč“ iz Novega mesta se je razlegal tja do Kostanjevice, tja do Brežic, Novomeščani so lahko slišali breziške in kostanjeviške proteste proti uničevanju te reke.

Ko so na seji občinske skupščine prejšnji teden razpravljali o onesnaženju Krke in o programu postopne graditve kanalizacijskega omrežja in čistilnih naprav v Novem mestu, so se slišala tudi takale mnenja:

JOŽE LAMPRET: „Na Otočcu smo lahko videli, da po Krki niso plavale samo alge, ampak tudi najrazličnejša druga umazanija. Voda je bila močno pobarvana, a to ni bila naravna barva Krke. Čistilne naprave je nujno urediti, tudi zaradi turizma, če hočemo kaj več izvleči iz nje.“

FRANCI KUJAR: „Rasel sem ob Krki in se spominjam, da so v mojih mladih letih reko čistili sami ribiči. Bilo je večkrat, ne samo enkrat, da smo vodo počistili tudi kopalci, če smo se hoteli kopati. Ne vem, zakaj ne bi ribiči in drugi, ki se ukvarjajo s turizmom in drugimi dejavnostmi na Krki, malce posmelnili stare čase. Krka se kajpak ne sme spremeniti v industrijski kanal, seveda pa tudi ne sme ovirati splošnega razvoja in življenja pri nas.“

INŽ. LADO KOTNIK: „Razveseljivo je, da o tem razpravljamo. Vtis imam, da je rešitev kanalizacije in čistilnih naprav, se pravi rešitev Krke, strokovno dobro pripravljena, preštudirana. Krik in vik in ves prah, dvignjen na račun Krke, nas je samo spodbudil, da bomo prej uredili to pereče vprašanje.“

INŽ. IGOR KOS: „V primerjalni študiji so predlagani centri za zbiranje mestnih odpadkov. Strokovnjaki priporočajo centralno zbirališče pri „Krki“ v Ločni. Glede na lego in razgibanost terena je ureditev kanalizacije s čistilnimi napravami v Novem mestu zelo težka.“

MARJAN SIMIC: „Načrt reševanja je orientacijski. Glede na denar bi lahko čistilne naprave začeli graditi že leta 1972. Nato bi gradili postopno, vsako leto nekaj, do 1975. Teže bo dobiti denar za kanalizacijo, zlasti navezave.“

DR. ALBIN PEČAVAR: „Čistilne naprave bi morali dobiti tudi drugi kraji vzdolž Krke. Nato bo potrebno Krko nehalno nadzorovati.“

Novomeška kronika

OBČINSKI PRAZNIK so začeli že praznovati. Prva je bila na sporedu proslava borcev – prostovoljcev za severno mejo, 19. oktobra pa bo v Studijski knjižnici ob 11. uri razstava tiska.

FOTO-KINO KLUB že več mesecev razstavlja stare slike, ki so jih Novomeščani lahko že nekajkrat videli. Zraven tega imajo na razstavi tudi skrajno malomarno in nestovarsko slovenščino v podpisih pod slikami.

BALINIŠČE NA LOKI doživlja enako usodo kot nekoč Teniška igrišča: prerašča ga trava, kar kaže, da ta šport ne živi več tako, kot je uspeval včasih. Na tenisu so potem travo pokosili in igrišča uredili: bo to uspejo tudi balinarjem?

UPOKOJENCI VELIKO POTUJEJO: v terek so se odpravili v Kurnovec in Rogaško Slatino, ogledali so si tudi Celje in potovali skozi revirje, čez Trebnje pa so se vrnili v mesto.

Vse razen ljudi?

Prebivalci nove stanovanjske sosseke Nad mlino so bili pred letom veseli samopostrežnice, ki jim jo je zgradila Dolenjka. Prvo veselje pa se počasi razblinja in o tem je tekla beseda tudi na nedavnem sestanku kandidijske organizacije ZK.

Člani so menili, da je prodajalna sicer nova, da pa so delavci, ki delajo v njej, z eno samo izjemo neustrezni. Slišati je bilo več pritožb nad postrežbo; osebe da se obnašajo tako, kot da ni trgovina zaradi ljudi, ampak obratno. Če prodajo slabo blago, se spuščajo s stranko, ki ga je prinesla nazaj, v dolge razprave, namesto da bi ga brez besed vzeli nazaj in se opravičili. Pritožili so se nad mesarjem, da je vse dni vinjen, in navedli še in še. Menili so, da kolektiv samopostrežnice ni izpolnil upov, ki so jih imeli potrošniki v sosseki, da slabo upravlja lepo trgovino, in so sklenili sprožiti zadevo na prihodnjem zboru volivcev.

AVTOMOBILSKE GUME so se ob zadnji podražitvi spet podražile. Zdjaj so za 12 odstotkov dražje kot prej. Zimskih gum pa v trgovini na Glavnem trgu nimajo več na zalogi.

RDEČI KRIŽ vabi občane, naj prinesejo stvari, ki jih sicer nujno ne potrebujejo, pa so dobro ohranjene: v mrzlih dneh bodo še kako prav prišle siromašnim in ostarelim ljudem.

CENE NA TRGU so ta teden spet malo poskočile: čebula 3,5 din, česen 8, stročji fižol 5, fižol 7, krompir 1, korenje 5, kumare 3, pesa 3, peteršilj 10, paradižnik 4, paprika 4, kislj repa 4, solata 4, špinac 5, zelje 3, krdo zelje 4, grozdje 5, hruške 5, jabolka 5, kostanj 5, limone 8, lubenice 3, orehi 5, orehi – jedra 30, slive 3, banane 7, jajca 1, smetana 20, sirček 0,50 in jurčki 30 din.

V PORODNISNICI so rodile: Jožefa Repše iz Gubčeve – Nataša, Metka Romih s Ceste herojev 17 a – Ireno in Štefka Planin z Glavnega trga 9 – Romana.

NA SMIHELSKEM POKOPALISCU so prejšnji teden pokopali Janca Lukšiča, 84 let, iz Irče vasi, dr. Riharda Pintarja, 81, iz Celja in Rozalijo Gril, 79, iz Regerčeve vasi.

Ena gospa je prišla povedat, da bi lahko v Dolenjskih trgovinah časa do časa umili okna, da bi bila recimo taka kot v drugih prodajalnah...

Enaka želja po dveh poteh

GORJANCI bi gradili nov hotel na prostoru Zavoda ROG, slednji pa potrebuje nove prostore in denar zanie, ker je zdaj utesenjen

Kot je na zadnji skupščinski seji že vse kazalo, da bo ustrezno zemljišče s stavbami vred, ki jih zdaj uporablja Zavod za rehabilitacijo invalidov ROG, preneseno na Avtopromet Gorjanci, ki namerja tam zgraditi hotel, se je zataknilo. Oglasil se je predsednik obč. konf. SZDL Franc Beg in dejal, da problema ne moremo reševati po načelu: „Večja riba je manjšo“. Iz zahteve je nato pomagala nesklepčnost: ugotovljeno je bilo, da skupščina zaradi odhoda nekaterih odbornikov ni več sklepčna, in seja je bila prekinjena...

Zdaj pa si oglejmo, v čem je spor. Hotel Metropol se je pred letom združil z Avtoprometom Gorjanci, da bi si zagotovil materialno osnovo za razmah. Pri sledovih sodelovanja so že vidni. Pripravljeni so načrti za gradnjo novega hotela, ki naj bi stal na prostoru zavoda Rog. Zavod zahteva za ta prostor milijon dinarjev, Metropol pa ponuja 600.000 dinarjev.

Zavod za rehabilitacijo invalidov ROG zaposluje 98 ljudi, od tega je 25 invalidov. Ze vrsto let v zavodu opozarjajo, da so sedanji prostori neustrezni in da je potrebna novogradnja. Zavod sam žal nima denarja za to (svojega imajo 300.000 din, LABOD pa jim dolguje 140.000 din kredita, ki bi jim ga moral vrniti že lani). Z milijonom, ki ga terjajo za svoj prostor, bi dobili, kot zatrjujejo, dovolj za najetje kredita, nato pa bi si lahko zgradili novo stavbo in zaposlovali tudi več invalidov. ROG ima zdaj svoje prostore raztresene v štirih stavbah.

Kot vidimo, imata torej oba kolektiva enak cilj: razširitev in novogradnja, le s to razliko, da ima hotel Metropol voj denar zagotovljen.

ROG pa ga nima. Edina pot, po kateri lahko pride do denarja (vsa leta doslej pozabljen od vseh), je, da čim dražje proda voj prostor.

Ob dejstvu, da je bilo še lani 5. oktobra v razgovoru s predstavnikmi ROGA ugotovljeno, da je zavod potreben, je težko doumeti, da že po enem letu ugotavljamo, da bi ga lahko odpravili. Velja tudi poudariti, da hotel Metropol pač ne more prevzeti celotne obveznosti za preselitev ROGA, saj bo plačal ROG, če mu odšteje 600.000 din, za kvadratni meter prostora 45.000 S-din, kar je za Novo mesto prav gotovo svojevrsten rekord!

Končno pa moramo ob naštetem vprašati tudi to: kaj so storile ustrezne strokovne službe pri občini, ko so iskale rešitev za ROG, ki je prav gotovo zavod družbeno pomembne dejavnosti (invalidov se namreč v vseh podjetjih otepa in samo v razpravi je lahko reči, da ne bi bilo težko članom kolektiva najti ustrezno zaposlitev, če bi zavod razposliti)? Odpraviti takšen zavod zato, ker nismo zmogni najti 400.000 din pač ni strokovna rešitev, še najmanj pa zlasti, ko je pro-

bien star že več let!

Naj približamo se to: kaj slabo so se izkazale tudi republiške institucije. Republiški sklad za socialno zavarovanje in republiška konferenca za rehabilitacijo invalidov sta ostala doslej v tej zadevi samo pri solidarnostnih izjavah, denarja pa nista voljna primakniti. Hotelu Metropol se mudi: udeležiti se mora natečaja za kredite v januarju in do takrat bi morala biti zadeva rešena. Nesklepčnost na seji je tokrat odložila neprijetno razpravo, toda v kisljo jabolko bo končno le treba ugrizniti, in to čimprej!

M. JAKOPEC

Novi rastlinjaki — cvetje za izvoz

S kooperanti vred bo Agraria vzgojila leta 1972 petnajst milijonov cvetov — Pokrite površine bodo še povečevali — v naslednjem desetletju

Uresničevanje razvojnega programa na vrtnariji Čatež za obdobje 1969-1971 gre h koncu. Še dober mesec in zgrajenih bo 25 tisoč kvadratnih metrov pokritih rastlinjakov. Obrat bo imel po dograditvi zadnje tople grede pod streho 45 tisoč kvadratnih metrov površin.

Prihodnje leto bodo vzgojili na Čatežu sedem milijonov cvetov, v kooperaciji z drugimi poslovnimi partnerji pa osem milijonov. S tem se Agraria Brežice uvršča prav na vrh med pridelovalci rezanega cvetja v državi.

S prodajo cvetja bo podjetje poskušalo prodreti čez mejo. Računajo, da bodo približno 70 odstotkov cvetja prodali doma, 30 odstotkov pa na tujem. Leto 1972 bo torej prvo leto izvoza cvetja. Podjetje je pred leti že izvažalo povrtine s to-
pilih gred, predvsem kumarice in paradiznik, zdaj pa si utira pri tujih kupcih tudi pot za prodajo vrtnic in nageljnov.

Z rastlinjakom, ki ga bodo postavili v nekaj tednih, bodo na vrtnariji dobili že deveto ogrevano halo za gojitev rezanega cvetja. Sirjenje obrata s tem ne bo zaključeno. Ne ozi-
raje se ne zaloge termalne vode, bodo v prihodnjih letih nadaljevali zastavljeni program. V primeru, da bo zmanjkalo vodnih zalog za ogrevanje novih rastlinjakov, bo podjetje poiskalo druge toplotne vire.

Najprej bo na vrsti obrat za gojitev sadik za domače potrebe in za kooperante. To pomeni spet precejšen korak naprej, saj vrtnarija ne bo odvisna od dobaviteljev sadik in še cenejša bo domača vzgoja. Na vrtnariji je trenutno zaposlenih 55 ljudi, v enoti za prodajo cvetja in lončnic pa 20. Skladišča za prodajo na veliko ima vrtnarija v Brežicah, na Čatežu, v Ljubljani, Mariboru in Zagrebu. Lastne cvetličarne je Agraria doslej odprla v Brežicah, v Trebnjem in Grosupljem, pripravlja jo pa tudi v Dravogradu.

J. T.

Pastirček čebel pred šolo na Veliki Dolini je izdelek samouka Antona Roštoharja s Koritnega.

NOBENEGA DINARJA ZA SPODBUDO

Živa beseda največ zaleže

Zakaj turistični delavci izgubljajo voljo

„Pa vendar ne mislite vreči puško v korožo?“ rečem predsedniku turističnega društva na Čatežu Tonetu Baškoviču, ki toži, da aktivnost članstva pojem.

„Saj bi ljudje delali, toda ni dovolj razumevanja, denarja pa sploh ne. Za primer samo tole: predlanskim smo na Čatežu zbrali 1 milijon starih dinarjev turistične takse in niti lani niti letos nismo dobili nazaj dinarja. Kaj ni bilo društvo upravičeno do nekaj tisočakov? Rekli so nam, da jih ne moremo dobiti, ker je Občinska turistična zveza porabila več, kot je bilo predvideno. Ne zdi se mi prav, da so zaradi tega prikrajsna društva.“

„V kraju imate še gostišča, zasebna in družbena. Kako pa tam gledajo na vaše delo?“

„Prepričan sem, da ne cenijo dovolj prizadevanj turističnih delavcev.“

ker tudi s te strani ni podpore. Odkar društvo ne dela več z začetno zagnanostjo, so zelenice v kraju spet zanemarjene, ohlišnice prav tako slabo negovane in še marsikje se poznajo sledovi zapuščenosti, ki jih v turističnem kraju ne bi smelo biti. V vasi je tudi javna razsvetljava že zdavnaj dotrajana. Tolažimo se, da bomo dobili boljšo osvetlitev po dograditvi mostu in križišča pod vasio.“

„Torej še črno gledate na usodo turističnih društev v občini?“

„Če bo šlo tako naprej, ne bo kaj prida uspeha. Vsaj tista društva, ki nimajo lastnih dohodkov od parkirin in ipd., bi morala dobiti nekaj denarja za delo. Prav je, da imamo turistično vzgojo po radiu, toda živa beseda več zaleže. Turistični delavec mora od hiše do hiše, od človeka do človeka, pa ne samo enkrat.“

J. T.

NOVO V BREŽICAH

OBČINSKA SKUPŠČINA bo na današnji seji razpravljala o poslovnem uspehu delovnih organizacij v občini od januarja do junija letos. Odborniki bodo spregovorili tudi o uresničevanju stabilizacijskega načrta. Tokrat se bodo nekoliko dlje zadržali pri točki, ki je namenjena poteku poslovnega sodelovanja in združevanja gospodarskih organizacij v okviru danih priporočil.

STEVILO OBRATNIKOV se vedno narašča. To velja za proizvodno obrt, medtem ko nekaterih strok v storitvenih dejavnostih že primanjkuje. Zamenjujejo jih neregistrirani obrtniki ali po domače lušnarji. Trenutno je v občini 280 obrtnikov raznih strok, 170 avtoprevoznikov in 70 obrtnikov, ki opravljajo obrt kot postransko delo.

ZA PRIZNAVALNE KMETI-TOM-BORCEM je brežiška občinska skupščina prejela iz republiškega proračuna 29.600 dinarjev. Razdelila ga bo tistim kmetom, ki so se

vkjučili v NOV pred 13. oktobrom 1943 in so starejši od 60 let. Skupščina mora izplačevati poprečno priznavalnino 400 dinarjev na mesec od 1. julija 1971 dalje, sicer do dodatnih republiških sredstev ni upravičena. Oba pogoja že izpolnjuje.

VETERINARSKA INŠPEKCIJA nadzoruje 25 odkupnih mest za mleko. Vzorce za ugotavljanje higijene mleka odvzema dvakrat na mesec. Inšpekcija redno pošilja na preiskavo vzorce mleka zaradi ugotavljanja morebitnih bolezenskih okužb.

AVTO-MOTO DRUŠTVO bo v nedeljo priredilo motokros po novi stezi na Prihlipah. S tekmovalcem se uvršča v niz prireditev v počastitev občinskega praznika — 28. oktobra.

JUTRANJKA zaposluje v brežiškem obratu 200 delavk. Direktor podjetja je pred dnevi obiskal predsednika občinske skupščine in zagotovil, da bodo po razširitvi obrata postopoma zaposlili 400 žensk.

POSOJILA IN REZERVE

Iz rezervnega sklada so letos dali 160 tisoč dinarjev posojila rudniku Globoko, sklad pa bo v celoti plačal tudi idejni projekt za bogatenje kremenčevega peska, ki ga je naročil za to delovno organizacijo. Za rudnikom bo na vrsti najbrž Opekarna Brežice, za katero izdelujejo sanacijski načrt. Vseh sredstev se bo do konca leta predvidoma zbralo 1.120.000 dinarjev. Sklad ne bo več dotiral podjetij v stiski, ampak jim bo dajal samo posojila. Tako se blagajna ne bo sprosti praznila, saj bo denar dotekal postopoma nazaj.

VELIKO JIH JE ŠE NA TUJEM

Med območja, od koder je zaposlenih v tujini nad sto domačinov, sodijo Globoko, Velika Dolina, Pišec, Čatež, Cerklje ob Krki, Bizeljsko. Iz Dobove jih dela na tujem okoli 90, iz Artič 30, iz Kapel 60.

BUDNOST NAD ZDRAVJEM ŽIVALI

V brežiški občini je veterinarska inšpekcija izboljšala nadzor živinskih sejmov in prometa z živino na sploh. Preti namreč nevarnost prašičje kuge, zato je poostrena kontrola upravičena. V občini se pojavljajo predvsem tri bolezni domačih živali: svinjska rdečica, kokošja kuga in tuberkuloza pri govedu.

SANACIJSKI NAČRT ZA GLOBOKO

Svet za nekovine pri republiški gospodarski zbornici je sprejel sanacijski načrt rudnika Globoko z zagotovitvijo, da bo posredoval pri vseh, ki lahko pomagajo kolektivu premagovati začetne težave. Najprej bi morali zagotoviti rudniku stalne odjemalce gline v Italiji. To bi rudniku lahko omogočili uvozniki keramičnih ploščic. Jugoslavija jih je lani uvozila okoli 65 tisoč ton, za kar je potrebno sto ton gline. Ker Italija glino uvaža, bo lahko kupila kakih 40 tisoč ton gline pri nas in se tako vezala za določeno količino pri kupcih njihovih ploščic. Za prvi silo hi bili v rudniku zadovoljni, če bi mogli prodati v tujino vsaj deset tisoč ton svoje gline. Uspeh je torej v rokah slovenskih uvoznikov keramičnih ploščic.

S. K.

SPET JAVNA RAZPRAVA

Ta mesec bo gradivo o dolgoročnem razvoju Posavja pripravljeno za javno razpravo, v kateri bodo še občani in delovne organizacije povedali svoje pripombe in morebitna dopolnila. Za Posavje izdeluje Region razen prostorskega načrta že tudi ekonomski koncept, kar je v Sloveniji izjema.

VOLITVE PRIHODNJIČ

Na sobotni seji občinske konference SZDL v domu JLA v Brežicah so zaradi majhnega obiska preložili volitve dveh članov republiške konference SZDL na prihodnjič. Konferenca je načelno podprla poskuse za ureditev starostnega zavarovanja kmetov in priporočila, naj se priprave za uzakonitev kmečkih pokojnin nadaljujejo. V brežiški občini je starostni sestav kmetov zelo neugoden, saj pride na dobrih pet tisoč gospodarstev več kot dva tisoč kmetov, ki so presegli 65. leto starosti. Torej bo morala družba s precejšnjo vsoto pomagati pokojninskemu skladu, če bo pokojnina romala v vsako drugo ali tretjo hišo.

ŠOLA BO VZDRŽALA

Pravijo, da bo stara osnovna šola v Brežicah vzdržala še najmanj sto let, ker so varovanci otroškega vrta mnogo lažji od šolarjev. Tudi tista razpoka na južni steni ni več tako nevarna, odkar se je v podopje preselil otroški vrtec.

Stran razprtije, samo da bo voda!

Za izkop vodovoda na Prekopo so morali najeti dva nova stroja

Blizu se krajevni praznik Kostanjevica — 21. oktober. Med najpomembnejšimi dogodki bo otvoritev vodovoda za vasi Gornja in Dolnja Prekopa, Dobra, Dobe, Gruča, Groblje, Ledeča vas in Ostrop

Blagajnik vodovodnega odbora Branko Čuk je povedal, da bo občinska skupščina Krško prispevala tretjino predračunskih stroškov, to je 90 tisočakov, občina Novo mesto pa je sklenila prispevati 20.000 dinarjev za vasi Ostrop in Gručo. Delež prebivalcev bo 2.700 dinarjev. Ostrožani bodo morali dati po tri tisočake na hišo. Za vasi Ostrop in Gručo je krajevna skupnost Sentjernej sklenila prispevati tisoč dinarjev.

S potekom dela vaščani niso najbolj zadovoljni. Tov. Čuk se je pritožil, da strojni izkop slabo napreduje, ker jim komunalno podjetje iz Novega mesta ne gre na roko. Dva dni je stroj na mestu in koplje, potem ga vmes za kak dan zmanjka, in tako delo ni opravljeno. Naknadno so morali najeti še dva stroja, sicer 23. oktobra vodovod ne bo odprt.

Iz Novega mesta tudi niso še dobili odgovora, če se bodo vaščani Grobelj in Ledeča vasi lahko priključili kostanjeviškemu vodovodu kot vsi ostali. Strokovnjaki bodo morali povedati, če bo vodo dovolj za vse. V nasprotnem primeru bo treba to območje povezati s Sentjernejem.

LETOS 547 MEŠALCEV

Invalidske delavnice v Brestanici poznajo po vsej državi kot izdelovalce malih betonskih mešalcev, hidroforov in tlačnih stikal. V prvem polletju letos so v tem kolektivu napravili 1157 hidroforov, 362 stolitrskih betonskih mešalcev in 185 večjih — 250-litrskih mešalcev. Tlačnih stikal so izdelali 4841. Vrednost betonskih blokov cenijo na 479 tisoč dinarjev.

tek tako pomembnega dela, kot je urejanje vodovoda.

Za sedaj se je prijaviло za vodo 95 hiš. Predvidevajo, da se bo naknadno priključilo še 15 do 20 novih interesentov, ki se na začetku niso mogli odločiti. Seveda jih bodo sprejeli zraven, kakor hitro bodo pripravljene skleniti pogodbo.

J. T.

Kostanjeviški dnevi

Krajevne organizacije, društva in ustanove v Kostanjevici na Krki vabijo na praznovanje kostanjeviškega praznika 21. oktobra z naslednjim sporedom:

Sreda, dne 20. oktobra ob 18. uri gostovanje vsega ansambla Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja z Eliotovo tragedijo „Umor v katedrali“. To bo osrednja prireditev in bo v grajski cerkvi. Tragedija sodi v sam vrh svetovne dramatike in je nadvse uspešno zrežirana. Srečanje s Celjani v grajski cerkvi bo vsakomur nepozaben užitek.

Cetrtek, dne 21. oktobra, ob 11.30 komemoracija ob grobu talcev na kostanjeviškem pokopališču.

Sobota, dne 23. oktobra, ob 15. uri slovesna otvoritev vodovoda na Prekopi.

Sobota, dne 30. oktobra, ob 9.30 v Lamutovem likovnem salonu slovesna otvoritev II. grafičnega bienala jugoslovanskih pionirjev. Razstavlja več kot petdeset šol iz vse Jugoslavije.

Sobota, dne 30. oktobra, ob 10.30 v domu kulture v Kostanjevici „Baletni nastop prvakov baleta ljubljanske Opere“. Kostanjevičani in okoličani, poklonimo se spominu naših mrtvih mož s trenutki zbranosti na odličnih kulturnih prireditvah!

Prizor iz Eliotove tragedije „Umor v katedrali“, s katero bo Slovensko ljudsko gledališče iz Celja 20. oktobra gostovalo v Kostanjevici.

JEZ NA SAVI

Pomanjkanje vode ne grozi samo vaškim vodnjakom. Tudi tovarna celuloze in papirja ima težave. Gladina Save je tako upadla, da doteka v tovarno premalo vode. Zato so te dni napravili jez in usmerili del rečnega toka v črpališče. Jez je dolg 16 metrov in ga še podaljšujejo. Na bregu so postavili tudi črpalke, ki iz rečnega korita črpa vodo v tovarniško črpalnišče. Kaže, da vse to še ne bo zadostovalo za normalno obratovanje in da bodo morali postaviti k Savi še eno črpalno.

STANE ISKRA

KRŠKE NOVICE

V KOSTANJEVIŠKEM „LAMUTOVEM LIKOVNEM SALONU“ so v soboto popoldne odprli razstavo petih mojstrov navihga slikarstva; Draga Juraka, Ivana Rabuzina, Matije Skurjenja ter Slavka in Stjepana Stolnika. Slikarji so po poreklu iz Hrvaškega Zagorja, v Kostanjevici pa prikazujejo največ olju na steklu in platinu.

NA OBČINSKI ZVEZI ZA TELESNO KULTURO so na zadnji seji razdelili denar, ki ga je proračun občinske skupščine namenil za svojo dejavnost. Med maloštevilna športna društva in klube so razdelili nekaj nad 40.000 dinarjev, nekaj sredstev pa so zadržali v rezervnem skladu.

V SOBOTO IN NEDELJO SO v petnajstih podeželskih naseljih zaključili javno razpravo o težah zakona o starostnem zavarovanju kmetov. Razpravo je pripravila občinska konferenca SZDL, vodil pa so jo družbenopolitični delavci. Na zborih kmetov so razpravljali tudi o združitvi zdravstvenega zavarovanja kmetov z delavskim v okviru novo-

meškega Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje.

OBČINSKI ODBOR RDEČEGA KRIZA je naslovil na podjetja, ustanove in društva pismo, s katerim jih poziva, naj se vključijo med podporne člane te humane organizacije. Občinski odbor potrebuje namreč za uresničevanje svojega obsežnega delovnega načrta več denarja, kakor delovnega načrta več denarja, kakor mu ga zagotavlja občinski proračun in ga dobijo v različnih zbiralnih akcijah.

KRŠKA OBČINA POTREBUJE srednjeročni načrt razvoja telesne kulture. To so ugotovili na nedavni seji občinske zveze za telesno kulturo. Če bo ta pomembna dejavnost potekala po naprej zastavljenem programu, ji bo tudi naša družba darovala več denarne pomoči, so menili krški športni delavci.

ULICO POD GORO so te dni po večletnih obljubah končno asfaltirali. Neurejenost tega mestnega predelja je povzročala nezadovoljstvo prebivalstva in očite, da krška krajevna skupnost vlaga večino svojih sredstev za urejanje novega mestnega dela na levem savskem bregu.

KRŠKI TEDNIK

BREŽIŠKE VESTI

S kmetom le — z roko v roki

Novost: kmetijsko go-spodarski sveti

Prilodni mesec bodo v devetih večjih krajih trebanjske občine kmetje volili kmetijskogospodarske svete, ki bodo pomčili novost v združništvu na območju občine in ki naj bi izpolnili vrzel, ki je med kmetom in združno nastala ob združevanju manjših združenj.

Ko so se pred leti združevali v namenom, da se krepi in združijo družbeno kmetijska proizvodnja, se je nekdanja povzava, ki jo je vzpostavilo staro združništvo, osnovano na tradicionalnih temeljih, začela krhati. Kmetje so spoznavali, da to ni več njihova stara združba, začeli so se nespoznajati, ki so razjedali sicer nujno potrebno sodelovanje.

Zdaj, ko želimo vnovič utrditi združno misel in združništvo naploh (tako delajo celo v zapadnih kapitalističnih deželah), je jasno bolj kot kdaj prej, da združništva ne more biti brez aktivnega sodelovanja kmetov samih. Iz teh razlogov se je tudi rodila misel o ustanovitvi kmetijskogospodarskih svetov.

Kot povedo predstavniki Kmetijske zadrage Trebnje, pristojnosti svetov ne bodo majhne. Z njimi se bodo posvetovali, ko bodo dajali družbeno zemljo v najem, sveti bodo razpolagali in sklepali o posojilih posameznim kmetom, sami bodo odločali o denarju, ki ga bodo dobili iz ostanka dohodka zadrage, urejali bodo odnose zadrage — kmet itd., skratka: kmetje bodo imeli vpliv na poslovno politiko zadrage v mnogo večji meri kot doslej.

Očitno gre torej za velike stvari, zato bi bilo na mestu, če bi kmetje kar se da resno vložili predvidene novosti, zakaj: brez kmetja je samo tarzanje o težavah kmetijstva, treba se je organizirati, sodelovati.

M. L.

KAKO SE URESNIČUJE NAČRT?

Prvi znanilci »odjuge«

Od junija: doslej 5 na novo zaposlenih Ciganov, šolo pa obiskuje že 16 ciganskih otrok

Ena lastovka se ne naredi pomladi, daje pa slutiti, da prihaja. Tako bi lahko v prispevku rekli za prevzgojo Ciganov zdaj, ko po treh in pol mesecih, odkar je občinska skupščina sprejela program, poročamo o prvih rezultatih. Izmed 132 Ciganov, kolikor jih živi na območju občine, jih je od takrat pet na novo zaposlenih (v stalnem delovnem razmerju), v šolo pa hodi 16 ciganskih otrok.

„Zaenkrat je uspeh skromen, pomeni pa vendarle začetek,“ meni načelnik oddelka za družbene služ-

be Janez Zaje, ki ima na skrbi tudi „cigansko vprašanje“. Ni lahko odpravljati ovire pri prevzgoji Ciganov, kako zahteno je to delo, dokazujejo dosedajni neuspehi, ki jih na Dolenjskem ni bilo malo.

Ker je dobro znano, da posegi pri prevzgoji Ciganov terjajo razen običajno dobre volje, vztrajnosti in strpnosti tudi denar, bodo v Trebnjem pripravili tudi finančni načrt za to delo, na podlagi tega pa zaprosili tudi za republiško pomoč. Upravičeno pričakujejo, da bo širša družbena skupnost imela posluš za tako prošnjo.

DROBNE Z MIRNE

TUDI PLASTICNA SKAKALNICA — Na Mirni so se začele priprave za postavitve 20-metrake plastične smučarske skakalnice. Dela bo opravila gradbena skupina z Doba, Skakalnica, ki bo zgrajena ob dosežanju 45-metrski, bo omogočala vadbo v času, ko ni snega.

OBNOVA KAPELE NA LANŠ-PREZU? Peter Pavel — Glavar, nekdanji župnik in pisatelj, ki je napisal prvo slovensko razpravo o čebelarstvu, je pokopan v grajski kapeli na Lanšprežu. Pred kratkim je ta kraj obiskala posebna delegacija iz Ljubljane, ki bo predlagala spomeniško-mu varstvo, naj kapelo obnovi.

RAZPRODANO SRBSKO GROZDJE — Ker je bila letošnja trgatve v Mirenski dolini po količini nekaj slabša kot običajno (po kakovosti pa boljše), je šlo južno grozdje, ki so ga pripeljali iz Srbije, zelo hitro v denar. Srbsko grozdje so prodajali po 230 S-din kilogram.

NI PRENOČIŠČ — Če se v Trebnjem celo tepejo za turiste, ko jim ponujajo zasebne sobe, je na Mirni zelo težko dobiti prenočišče. Tu čaka turistično sekcija, ki dela v okviru domače krajevnosti skupnosti še mnogo dela. Potrebno bi bilo narediti seznam zasebnikov, ki bi lahko oddajali sobe, to pa bi pomagalo, da bi se gostje na Mirni lažje znašli. Popraščevanje po prenočiščih je vsak dan več. Zlasti še, ker je na Mirni zdaj veliko sezonskih delavcev.

ZE KOMAJ ČAKAJO. Rok za dograditev novega otroškega vrta v Trebnjem je že potekel. Splošno gradbeno podjetje Grosuplje zdaj zagotavlja, da bo sodobna stavba dokončana do sredine novembra in da bodo otroci lahko v novih prostorih že pred zimo. Vrtec bo imel po normativih mesta za 84 otrok, prostoren pa bo toliko, da bo v njem lahko sto pa tudi več varovancev. Na sliki: skupina malčkov iz trebanjskega vrta, ki zdaj gostuje v zasilnih prostorih v bloku.

V TEZAH O ZAVAROVANJU:

Zapostavljena žena kmeta

Obremenitve za pokojninsko zavarovanje kmetov zmanjšujejo možnost za posodobljanje kmetij

Uvedba prispevka za pokojninsko zavarovanje kmetov bi se slabo odrazil v prizadevanjih za modernizacijo kmetijstva. Dohodek, ki ga kmetije nujno potrebujejo za nakup strojev, bi bil z uvedbo zavarovanja še manjši kot sicer. To velja zlasti sedaj, ko cene nekaterih kmetijskih pridelkov, na primer krompirja, ki je na območju trebanjske občine najvažnejša poljščina, zaostajajo za splošnim naraščanjem cen.

Tako je strnil ugotovitve z nedavnih zborov kmetov (bilo jih je šest s 157 udeleženci) odbor kmetijske sekcije pri občinski konferenci

SZDL. Na seji so poudarili, da je republika premalo pripravljena seči v svoj žep, ko je treba kmetom pomagati, in da bi bilo treba zunaj kmetijstva zbrati vsaj dve tretjini potrebnega denarja, sicer obremenitev kmetje ne bodo zmogli.

Odbor sekcije meni, da je treba pokojninsko zavarovanje uvesti postopoma, da je treba za neizpolnjene obveznosti kmetov z zakonom predvideti vknjižbe na zemljišče, da je potrebno uvesti tudi invalidsko zavarovanje, predvsem pa, da je treba kmečkimi ženam omogočiti iste pravice iz kmečkega pokojninskega zavarovanja, kot jih imajo delavske žene iz delavskega pokojninskega zavarovanja (za primer smrti moža ipd.). Odbor je tudi menil, da je nujno pokojninsko starostno mejo kmeta — borca izenačiti s starostno mejo delavca — borca.

REKORDNO NARAŠČANJE ZAPOSLENOSTI

Število zaposlenih v trebanjski občini se letos povečuje za 8 odstotkov, kar je največji porast v zadnjih nekaj letih. Zadnjih pet let se je število ljudi, ki imajo delo v domači občini, povečevalo za 2,9 odst. na leto. Če bi se to nadaljevalo, trebanjska občina, ki ima zdaj še vedno komaj 19 odst. ljudi zaposlenih v družbenem sektorju, še zlepa ne bi dohitela bolj razvitih občin. Letošnje povečanje in obeti za nova delovna mesta kažejo, da se bo tudi na tem področju vendarle premaknilo.

POČASTITEV JUBILEJA VILME BUKOVČEVE

Da bi primerno počastili 25-letnico umetniškega delovanja vrhvice ljubljanske Opere Vilme Bukovčeve, rojakinje iz Trebnjega, so imenovali odbor za počastitev tega jubileja. V odboru so: Janez Gartner kot predsednik ter člani: Vilko Vidčnik, Adolf Grum, Tone Zibert, Alojz Krhin, Marjan Legan, Ivan Gole in Jože Godnjavec.

ČATEŽ: ZAKAJ NE VEČ VSI?

Čatež je minuli mesec dobil novo motorno brizgalno, kar so lepo počastili tudi z gasilsko veselico. Za prizadevanje zaslužijo javno pohvalo več gasilcev, dovolite pa mi, da tudi sam kot eden prvih ustanoviteljev društva čestitam za novo pridobitev. Predvsem gre čast možem in fantom iz Dolenje in Gorenje vasi, ki se vztrajno udeležujejo v gasilski organizaciji. Na žalost pa je treba povedati, da prav v središču gasilskega okoliša, na Čatežu, mnogi ljudje stojijo ob strani. Ob ustanovitvi društva leta 1925 smo bili vsi Čatežani brez izjeme člani ali pomožni člani društva. Res je škoda, da zdaj ni več tako.

EGIDIJ VRŠAJ, Nuevenhagen, Nizozemska

MIRENSKI KOMUNISTI O SVOJEM DELU

Za novega sekretarja krajevnice organizacije Zveze komunistov na Mirni so na letni konferenci izvolili Naceta Dežmana, vodjo prodaje v tovarni DANA. Poročilo o dveletnem delovanju organizacije je prebral Jože Blažič, v njem je konkretno in kritično obdelal delo organizacij in društev. Pohvalil je delo krajevnice skupnosti, prosvetnega društva Svobode in nekaterih drugih društev. V razpravi so razen organizacijskih zadev obravnavali tudi obnovo doma TVD Partizan in kočne na Debenecu. Sklenili so, da bodo izvolili gradbeni odbor in imenovali delegacijo, ki bo s podrobnostmi seznanila predsednika občinske skupščine. Na konferenci so odločili, da bo organizacija delovala v enakih obliki kot do sedaj, čeprav so nekateri člani predlagali, naj bi vnovič osnovali samostojne organizacije v podjetjih.

D. P.

Anton Zgone, učitelj likovnega pouka. Prireditelji so si zagotovili tudi že sodelovanje znanih gledaliških in drugih kulturnih delavcev. V šoli bodo imeli v tem času tekmovanje „Pokaži, kaj znaš“, na katerem bodo sodelujoči odgovarjali na vprašanja o NOB in še zlasti na vprašanja o Majcnu in Mevžlju.

Kraj bo dočakal slavye prenovljen: hiša pročelja so že prebeležena, osto skozi vas do šole bodo asfaltirali. Na sprejem gostov se pripravljajo vsi vaščani. Učiteljem so zapali organizacijska opravila, društvo mladine je prevzelo nase pogostitev. Več kot 30 žena in deklet bo pripravljalo jedi in strogo gostom v gostilni, ki jo bo društvo imelo te dni v najemu. V gostilnici se bo v prazničnih dneh spreminjala malone vsaka hiša tega srednje velikega kraja.

I. ZORAN

Pogled na polletje

V Sevnici so začeli pretresati poslovanje delovnih organizacij v letošnjih prvih šestih mesecih. Slika je na prvi pogled spodbudna. Pove, da so bila gibanja ugodnejša kot lani v enakem obdobju. Številke, zbrane v analizi poslovnega uspeha, pa trdijo, da je to samo deloma res.

Nesporno je, da so v poslovanje občine vskočile hitro naraščajoče cene blagu in storitvam in po svoje vplivale na uspeh. Zakrivile so tudi čezmerno potrošnjo, nelikvidnost in zadolžitve. Pomagajmo pa si še z nekaj številkami.

Poslovna sredstva so bila skoraj za 49 odstotkov večja kot lani do konca junija, obratna sredstva pa so se vrtila počasneje (količnik obračanja manjši za 3 odst.). Tako imenovano poslovno moralo kaže (ne)plačevanje računov. Pri tem so se obveznosti hitreje povečevale kot terjatve, bile pa so znatno manjše. Ob polletju je bil seštevek vseh terjatev delovnih organizacij „astro-nomsko“ visok in kar za 20.600.000 din večji od obveznosti.

Pod vplivom vsega tega se je oblikoval dohodek in vse drugo. Tako je npr. občinsko gospodarstvo napredovalo v celotnem dohodku kar za 34 odstotkov v primerjavi z lanskim letom. Tako rast pa so posejeli številni dejavniki, povezani z gospodarsko nestabilnostjo.

Tak je prvi in zelo poučen vtis o gospodarskem prvem polletju, zapis pa skup iztržek iz prvih osem. Mnenje o polletnem gospodarstvenem položaju bodo seveda izrekli poleg občinske skupščine tudi še politični organi in drugi. Pripravljen gradivo omogoča vsestranske osvetlitve in primerjave.

Slovesnosti v počastitev 24. oktobra bodo v Sentjanžu in Krmelju ves teden, od 17. do 24. oktobra. Na sporedu bodo športne in kulturne prireditve. Nastopili bodo pevski zbori in instrumentalne skupine iz osnovnih šol, v osnovni šoli bo razstava o Majcnu in Mevžlju, ki jo bodo uredili v sodelovanju z ljubljanskim Inštitutom za zgodovino delavskega gibanja, v šoli bo tudi razstavil svoja dela domači slikar

Teden, posvečen Majcnu in Mevžlju

Govor ob odkritju spomenika partizanskima junakoma bo imel Janez Vipotnik — Pred šolo in v Murencah bodo odkrili doprsji Milana Majcna in Jančeta Mevžlja — Asfalt do šole in druge pridobitve

Pred bivšo Stirnovo gostilno v Sentjanžu so že uredili elipsasto ploščad za Batičev 4,5 m visok spomenik Milanu Majcnu in Jančetu Mevžlju, pri katerem bo v nedeljo, 24. oktobra, ob 11. uri (ob odkritju) govoril Janez Vipotnik, predsednik republiške konference Socialistične zveze. Pričakujejo, da bo na to slavye prišlo do 5.000 ljudi, med drugim borci XII. brigade.

V soboto, 23. oktobra, bodo odkrili doprsna kipa Majcnu in Mevžlju na dveh krajih: pred osnovno šolo „Milan n Majcen“ in v Vodenikovi hiši v Murencah, kjer sta Majcen in Mevželj pred 30 leti padla junaka smrti. Doprsne kipe je izdelal arhitekt Julij Renko, sentjanjski rojak. Na Vodenikovi hiši, ki jo je Zavod za spomeniško varstvo za to slavye posebej uredil, bodo odkrili tudi spomeniško obeležje.

ZLATO POROKO V SEVNICI sta 10. oktobra obhajala 73-letna zakonca Frančiška in Avgust Mam iz Spodnjega Brezovega. Slavnostni obred je v poročni dvorani opravil predsednik občinske skupščine Marjan Gabrič, ki je slavlencema tudi prvi čestital in jima nazdravil. Mamova sta se vzela 9. oktobra 1921, nedolgo potem, ko je Avgust slekel vojaško suknjo kot Maistrov borec za severno slovensko mejo. V zakonu se jima je rodilo pet otrok, vsi so bili napredno vzgojeni. Poleg očeta so bili v partizanih trije sinovi, eden je padel še zelo mlad. Avgust Mam je bil od leta 1920 železničar, 1952 pa je bil upokojen. Delal je v oblastnih, okrajnih, občinskih in krajevnih organih. Zanimivo je, da je Mam svojčas sam poročal mlade pare na matičnem uradu. Na sliki: jubilarita v parku pred postopjem občinske skupščine v Sevnici. (Foto: I. Zoran)

IZ KRMELJA

JUNJA VSELITEV — Nov stanovanjski blok je pod streho. Z delom so začeli obrtniki. Računajo, da bo blok vseljiv junija 1972, s čimer bo omogočena stanovanjska slika v tem kraju.

SPEI GOSTIŠČE — Ciril Ovnik je prvi dne oktobra odprl zasebno gostilno pri Papežu. Na voljo ima tudi toplo tušano. S tem je po daljšem obdobju spet zagotovljena prehrana delavcev in gostov, ki potujejo skozi kraj.

PRVO PRAZNOVANJE PRIHODNJE LETO

22. okt. — praznik Krmelja

Z letne konference krajevnice organizacije SZDL

Na letni konferenci krajevnice organizacije SZDL v Krmelju, katere se da bo za vse prav. Poravnali so se, kakor je treba, uradnih podrobnosti še nimam, lahko vam občinske kon-

ference SZDL. Drago Lubšina, so ugotovili, da je bilo delo krajevnice skupnosti uspešno, žal pa nekateri posamezniki ovirajo prizadevanje za hitrejši napredek kraja in okolice.

Krajevna skupnost Krmelj ima velike potrebe, primanjkuje pa ji denarja. Kaže, da bo v prihodnje glede tega bolje, saj so na zadnji seji občinske skupščine odborniki glasovali za sklep o najetju posojila za vodovod, ki bo napajal Krmelj in druge vasi tja do Šentjanža in okolice.

Krmeljčani so že z več akcijami dokazali, da so pripravljeni z lastnimi močmi urejati svoje probleme. Zal so tudi med člani ZK taki, ki v političnem delovanju stojijo ob strani, ker jim je prva osebna korist.

Na konferenci so govorili tudi o delu mladinske organizacije, ki nekaj časa dobro deluje, pa spet ne, odvisno od vodstva, ki se sorazmerno naglo menjava. V razpravi so govorili še o nekaterih krajevnih problemih, kot so: pomanjkanje obrtnikov, pomanjkanje materiala v krmeljski trgovini ipd. Obsojili so kre- zanje 25 poslancev, češ da je izraz nezaupanja v vlogo Socialistične zveze. Nasploh so menili, da je treba v političnem delovanju pristihniti besede in težavam tako imenovanih „malih“ ljudi.

Na koncu so izvolili nov 9-članski izvršni odbor in sklenili, da bo od slej 22. oktober krajevni praznik Krmelja, ker je na ta dan leta 1943 ugasnilo življenje 13 talcev. Prvič ga bodo praznovali prihodnje leto.

B. D.

IZ KRAJA V KRAJ

SEVNICA — Za eno uro na dan je komunalno-stanovanjsko podjetje ustavilo dovod pitne vode v nižjih delih mesta in v Šmarju. Ukrep je začel v veljavo samo za sušno obdobje. S to omejitvijo so dosegli, da so imeli dovolj pitne vode tudi višji deli, kjer ima voda slab pritisk.

SENTJANŽ — V počastitev 24. oktobra, ko bodo tu odkrili spomenik partizanskima junakoma Majcnu in Mevžlju, so prireditelji izdali spomeniški projekt, spomeniško razglednico in pripravili priložnostni žig.

KAL — V tem kraju, kjer je nižje-razredna podružnica šentjanjske šole, ima šolska zadruga pol hektarja velik ribezov nasad, pridelajo pa tudi nekaj krompirja in sadja.

SEVNICA — V radioklubu „Amater“ so do minulega petka zbirali prijave za tečaj radioamaterskih operaterjev tretjega razreda.

BOŠTANJ — Mirna, ki se pri tej vasi izliva v Savo, je te dni umazana. Voda nosi s seboj najrazličnejšo umazanijo. Velike količine alg, vodnih mahov in podobne navlake. Voda je nizka, rečica je tu in tam pokazala dno. Večje deževje bi jo prečistilo, pravijo ljudje.

SENTJANŽ — Do 24. oktobra bo pod streho telovadnica, ki jo pri osnovni šoli „Milan Majcen“ gradi trebanjski Trimo.

SEVNJSKI VESTNIK

Premajhna skrb za otroke

Pri odpravljanju socialnih razlik je treba posebno pozornost posvetiti mladim, ki trpe ne le zaradi nižjega poprečja dohodka na družinskega člana, ampak še zaradi krivičnega podeljevanja štipendij, neprimernih osnovnih šol in raznih drugih vzrokov

Ze na dosedanjih razpravah o socialnem razlikovanju (diferenciaciji), ki potekajo v kočevski občini, je bilo zelo živahno, čeprav niso obravnavali posameznih primerov neupravičenega bogatenja. O teh bodo spregovorili na bližnji seji občinske konference ZK.

Poudarjeno je bilo, da ne nastaja neupravičena socialna diferenciacija le med posameznimi občani, ampak tudi med družinami, podjetji, podeljenim v mestom, med občani, pokrajnami v republiki itd.

Poudarjeno je bilo, da je treba znotraj delovnih skupnosti preprečiti prevelike razlike za zaposlene z isto kvalifikacijo, če razlike ne izhajajo iz dela. Posebno so poudarili, da je treba znotraj posamezne delovne organizacije razreševati nagajanje po delu, v širši družbeni skupnosti, (občini, območju, republiki) pa ostale socialne zadeve.

Pozornost so posvetili tudi družinam oziroma otrokom. Ugotovili so, da so družine z večjim številom otrok lahko tudi socialno ogrožene, čeprav imajo starši ali vsaj eden izmed njih primerne osebne dohodke.

Nadalje so menili, da je krivično merilo za podeljevanje štipendij zadnji učni uspeh, saj bi bilo treba upoštevati tudi, pod kakšnimi pogoji se je posameznik šolal. Tako se dogaja, da dobe štipendije otroci staršev s primernim dohodkom, socialno slabše stoječi pa ne.

Nekateri so nadalje menili, da „delamo sami najglobojlo socialno diferenciacijo, če vzdržujemo in zahtevamo, da ostane na podeželju šola za 10 otrok“. Ti otroci različnih letnikov so učenci različnih razredov, ki jih s pomanjkljivimi učili učil le en učitelj. Naučiti se ne morejo dosti in tako jim je pogosto onemogočeno že dokončati osnovno šolo, da ne omenjamo srednje, višje ali visoke šole. Takih primerov je v občini nešteto, in sicer v Kolpiški in Poljanski dolini ter Strugah. Na teh območjih ima kočevska dolina, ki jo sicer štejejo med srednje razvite, polno socialnih problemov in revščine (ostareli, mladina brez pravih šol itd.).

Poseben problem so Cigani oziroma Romi. Pravitost se je zgodilo, da so prvi Cigančki končali 4 razrede osnovne šole, in to nekateri celo s prav dobrim uspehom. Posebno bi se morali potruditi, da bi ti Cigančki dokončali ne le osnovno, ampak tudi srednjo šolo, saj bi s tem odpravili velik del revščine. Medtem ko v drugih občinah lahko organizirajo za otroke šole v naravi (na morju, v gorah itd.), pa se v Kočevju sprašujemo, če bi lahko kupili šolske knjige petim Cigančkom.

Razveselljivo je, da so dosedanje razprave o socialnem razlikovanju posvetile veliko pozornost družinam oziroma otrokom. Res je, da imajo družine z večjim številom otrok nekatere ugodnosti (otroški dodatki, „popust“ pri obdavljenju itd.), vendar je vse to tako malenkostno, da skoraj ni vredno posebne omenbe. Prej bi lahko rekli, da smo imeli včasih davke na samce, medtem ko imamo danes davke na otroke. Ta davki sicer ni viden kot pravi davki, ampak le kot vzdrževanje, šolanje, nastanitev otrok itd. To veliko stane, otroške doklade pa so zelo majhne.

J. P.

Nad 40 novih živorebrnih svetilk so pred kratkim postavili v Kočevju na Ljubljanski in Tomšičevi cesti ter Cesti na Trato. Dela so veljala 342.600 din. Opravilo jih je podjetje ELEKTRO, ki je v ta namen najelo tudi posojilo. (Foto: J. Primc)

VELIKO KRVODAJALCEV

Izredno veliko krvodajalcev je prišlo oddati kri na zadnji letošnji odzemi dan za kočevsko občino. 8. oktober. Za odzem se je prijavilo 431 občanov, kri jih je oddalo 321, čeprav je do izpolnitve letošnjega načrta odzvemov manjkalo le še 192 krvodajalcev.

Zaradi izrednega odziva, na kakršnega nista bila pripravljena niti občinski odbor RK niti ekipa, ki je kri jemala, se je zgodilo, da so morali nekateri krvodajalci čakati na odzvem dlje, kot bi sicer.

Občinski odbor RK se v svojem imenu in imenu vseh, ki bodo kri potrebovali, zahvaljuje krvodajalcem ne le za oddano kri, ampak tudi za potrpežljivost, saj je bilo letos res treba čakati na odzvem precej dlje kot pri prejšnjih odzvehih.

GIBANJE PREBIVALSTVA

Na območju matičnega urada Kočevje se je septembra poročilo 5 parov, rodilo so se 4 dečki in deklica.

Umrli so: Angela Fink, gospodinja iz Ribnice, Grajska pot 6, stara 62 let (umrla v rešilnem avtomobilu); Franc Dolšek, upokojenec iz Kočevja, Ljubljanska cesta 27, star 95 let; Radoslav Samec, kopač v jami, iz Slovenske vasi 48, star 59 let (umrl v jami v rudniku); Marija Erjavec, gospodinja iz Podlesja 3, stara 73 let.

VEČINA ZA FISCHERJA

Veliko zanimanje za šah oziroma za dvoboje med Fischerjem in Petrosjanom vlada v Kočevju. Med šolsko mladino, se pravi med mladimi šahisti v Kočevju, ki dosegajo lepe dosežke na raznih tekmovanjih - prevladuje prepričanje, da bo zmagal Fischer. Šahovski klub je razpisal tudi tekmovanje, kdo bo uganil pravilni rezultat dvoboja. Tisti, ki bo uganil, bo dobil knjižno nagrado. Dosej je prognoze oddalo 86 mladih šahistov, od tega jih kar 85 prorojuje zmago Fischerju, le eden Petrosjanu.

BOLJSI ČASI ZA KEGLJAČE

Kočevskim kegljačem se obetajo boljše časi. Keglišče, ki je že dve leti zaprti, bo uredila in odprla NAMA. Načrti predvidevajo, da bo to štiristozno avtomatsko kegljišče. Nekateri menijo, da bo odprto že za 29. november, drugi pa, da bo kasneje, ker je težko dobiti izvajalca del.

Kako zaježiti morijo?

V ribniški občini bo treba strniti vse sile, da bi zmanjšali število hudih prometnih nesreč, ki jih povzročajo vinjeni vozniki

Pred kratkim sem obiskal pomočnika komandirja postaje milice v Ribnici Eda Kucovana in mu zastavil nekaj vprašanj v zvezi z alkoholizmom med vozniki in prometnimi nesrečami, ki so jih povzročili pijani vozniki.

— Koliko soferjev ste letos v vaših akcijah zalotili, da so vozili pod vplivom alkohola oziroma da so v njihovi povzročili prometno nesrečo?

— Sodniku za prekrške smo predlagali letos v kaznovanje 34 vimenih voznikov, ki smo jih zalotili v naših prometnih akcijah oziroma takih, ki so že povzročili lažje prometne nesreče. Javnemu tožilstvu smo predlagali 28 voznikov, ki so pod vplivom alkohola povzročili hujše prometne nesreče.

— Občani opozarjajo, da je hudih prometnih nesreč v ribniški občini zaradi vinjenih voznikov vedno več. Sprašujejo tudi, če miličniki ne morete zagotoviti reda.

— Raziskave so pokazale, da miličniki lahko vplivajo na zmanjšanje števila takih nesreč le za okoli 15 odstotkov. Menim, da bi največ lahko vplivalo na preprečevanje nesreč AMD. Žal je tudi tu tako kot drugod, da morajo gledati vse skozi dinar. Na preprečevanje nesreč bi lahko več vplivala še šola, svet za vzgojo in varnost prometa pri občinski skupščini in drugi.

— Kje so še vzroki, da je prav v ribniški občini letos zelo veliko izredno hudih prometnih nesreč?

— V naši občini je precej več motorizacije kot v vinorodnih krajih. Več nesreč pa je prav pri nas tudi zato, ker gre prav skozi našo občino večina avtomobilskega prometa za Kočevje, ki ima v vse druge smeri

slabe ceste. Prav zadnjo hudo nesrečo pri Ortneku, v kateri je bilo 7 hujših in lažje ranjanih, je povzročil neki Kočevjar, ki sicer dela začasno v tujini.

Za hudo nesrečo kaznovati tudi gostilničarja

— Vendar je kljub temu zdaj še razmeroma zelo malo prometa skozi Ribnico in ribniško občino. Če se bo morija na ribniških cestah nadaljevala v takem obsegu ali pa ostala samo v istem sorazmerju v primerjavi s številom vozil na cesti, bo po posodobitvi ceste Kočevje - Delnice tu tekla kri v potokih. Ste že razmišljali, kaj bo treba ukreniti, da ne bo takrat na cesti toliko žrtev?

— Nismo. Prav gotovo pa bo treba pri Ribnici in verjetno še pri nekaterih vaseh zgraditi obvozno cesto.

— Kako pa boste preprečili vinjenim voznikom, da bi povzročali nesreče?

— Najbolj bi bilo potrebno spremeniti njihovo miselnost. Zdj mislijo: „Ne bom pil, da me ne bodo dobili miličniki.“ Manj pa bodo soferji pili šele takrat, ko bodo mislili: „Ne bom pil, ker lahko povzročim nesrečo.“

— To je dolga pot prevzgoje. Kaj pa hitrejši učinkoviti ukrepi?

Pri smrtnih in hujših nesrečah bomo še dosledneje kot doslej iskali tudi gostilničarja, ki je dal povzročitelju nesreče pijačo, in tudi gostilničarja predlagali v kaznovanje. Vzgojne pa bi bile tudi ostrije kazni za take voznike, ki so že povzročili nesrečo pod vplivom alkohola. Takim voznikom naj bi izrekli zaporne kazni in jim tudi odvzeli vozniško dovoljenje za čim daljše obdobje.

Vsi smo odgovorni!

Dolžnost vsakega je, da po svojih močeh prispeva k zmanjšanju alkoholizma

Izredno hude prometne nesreče v zadnjem obdobju, ki so se zgodile na cestah ribniške občine, so terjale več mrtvih, poškodovanih in občutno materialno škodo. Občani in miličniki so v glavnem enotnega mnenja, da je za večino nesreč kriv alkohol.

Pogovarjali smo se še z nekaterimi odgovornimi občani, kako bi bilo mogoče zmanjšati število prometnih nesreč, povzročenih v vinjenem stanju. Mnenja so bila zelo različna, v glavnem pa je vsak kazal, da je glavna krivda druge, in ne pri ustanovi, društvu itd., kjer dela on.

Tako „prenašanje“ krivde pa zelo verjetno ne bo rodilo zaželenih sadov. Bolje bi bilo, da bi se vsi zavzeli in dogovorili, kaj bo kdo naredil za zmanjšanje alkoholizma. Vsakemu občanu ali predstavniku društva, organizacije, ustanove itd., ki bi rad s svojimi predlogi ali delom prispeval k zmanjšanju alkoholizma in s tem tudi hudih prometnih nesreč, smo v našem časopisu pripravili odstopni prostor za njegov članek, ki pa naj ne bo predolg.

Josip Ivanc

Med Sodražani je žalostno odjeknila vest, da je pred kratkim v Ljubljani umrl njihov rojak Josip Ivanc. Pokojnik je izhajal iz znane družine Ivanc iz Sodražice, ki je organizirala proizvodnjo žičnih tkanin in odkup suhe robe.

Josip Ivanc ali Pepe, kakor so mu rekli domačini, je bil človek mirne narave in skromen. Vrsto let je imel pomembne delovne dolžnosti pri gasilcih v domačem kraju in občinski gasilski zvezi. Bil je med pobudniki za razna komunalna dela, kot za gradnjo vodovoda in druge.

Vsem, ki smo ga poznali, bo ostal v lepem spominu. Zalujoči družini, ženi in sinovoma izrekamo sožalje.

»Samo preko mojega trupla!«

V Ribnici znajo postaviti hiše, ne znajo pa doseči, da bi do njih lahko napeljali vodovod

Ob Kolodvorski ulici v Ribnici gradijo 18 zasebnih hiš, med njimi jih je nekaj tik pred vselitvijo, nekaj pa bi jih bilo celo že vseljenih, če bi bila do njih napeljana voda.

Gradnja vodovoda za to naselje je potekala povsem v redu, dokler niso prišli nekje do dvorišča Jožeta Cvara in hoteli kopati jarek za vodovod. Takrat je Cvar stopil prednje in jim dejal, da ne pusti kopati po svojem in da lahko delo nadaljuje le preko njegovega trupla. Delavci so nato pobrali orodje in odšli, naselje pa še danes nima vode.

Pri zadeti graditelji, posebno pa lastniki za vselitev pripravljenih hiš negodujejo, ker še vedno do njihovih hiš ni speljan vodovod, in obdružujejo vsespriek, kdo je za tako stanje kriv. Na rešeto pridejo podjetje HYDROVOD, ki naj bi vodovod

zgradilo, STANGRAD, ki je dolžan komunalno uprrediti zemljišče, občinska skupščina, ki ničesar učinkovitega ne ukrene, in Jože Cvar, da je preveč trmast.

Največ očitkov leti na občino, ki „ni podzela vseh korakov“ in „ki v letu dni ni znala doseči, da bi lahko preko nacionaliziranega zemljišča speljali vodovod“, in na Jožeta Cvara.

Pravijo namreč, da so vodovod, električne, telefonske in druge napeljavne speljane preko mnogih dvorišč, vrtov in sadovnjakov v Ribnici, vendar ni bilo nikjer takih težav kot pri Cvaru. Povsod se je dalo za lastniki pogovoriti, in to celo za zemljišča, ki niso nacionalizirana. Za primer navajajo Cvarovega sosedo dr. Andreja Oražma, ki so mu tudi preklopali vrt.

Spet preveliko naročilo

Premalo spominkov za tolikšno povpraševanje

Pred nekaj dnevi je obiskal ribniško prodajalno spominkov neki nemški trgovec in naročil kar za vagon raznih spominkov. Prodajalna pa je morala to naročilo odkloniti, ker nima tolikšnih zalog. Če bi nemškemu kupcu prodali vse, bi bilo manj kot vagon. Tako je spet splaval po vodi velik posel, ki bi vrzel precej deviz in ki bil dal delo večim občanom. Prodajalna je imela iz Nemčije in nekaterih drugih (ZDA, Kanada, Anglija) že več podobnih naročil, ki pa jih je morala odkloniti.

Vse to dokazuje, da je promet z ribniškimi spominki, ki so zelo lepi, izvorni in zato iskani, prerasel amaterska prizadevanja turističnega društva, katerega enota je tudi prodajalna spominkov. Ze sami turistični

delavci ugotavljajo, naj bi organizacijo izdelave spominkov (in druge domače obrti), odkup in prodajo prevzelo kakšno podjetje oziroma naj bi ustanovili v občini podjetje, ki bi se s tem ukvarjalo. Naročil je dovolj, surovin pa je v občini tudi dovolj. Manjka le nekaj strugarjev, ki bi se jih dalo izučiti, in seveda organizatorja.

NOV OBRAT UREJAJO

Bombažna predilnica in tkalnica iz Trčica je začela v Loškem potoku preurejati prostore za svoj kontekcijski obrat. Prostore je podjetje odstopila kmetijska zadruga Loški potok in s tem pokazala razumevanje za odpiranje novih delovnih mest v ribniški občini. V novem obratu naj bi predvidoma dobilo delo 70 ljudi, predvsem žensk.

NA COLODVORU V Ribnici bi INLES rad odprl svoje prodajno skladišče. Zato bo treba proučiti, kakšna naj bi bila prihodnost tkskake obrata IDEK, ki ima zdaj svoje prostore na železniški postaji.

NAČRTOV ZA PARK kulturnikov v Ribnici še ni, čeprav bi morali biti po pogodbi dokončani do letošnjih spomladi. Denar za načrt je zagotovljen.

VEČ NABIRALNIKOV - Koliko časa in poti prihranijo ljudem poštni nabiralniki, vedo le tisti, ki morajo za vsako dopisnico ali pismo - posebno če je nujno - prepeščiti lepe razdalje do poštnega nabiralnika ali pošte. Morda bi pošte upoštevale zahteve po namestitvi novih pisemskih nabiralnikov, če bi zanje vedele in če bi bile želje upravičene. Občani, ki žive ob Opekarski cesti v Ribnici, si žele nabiralnik. Kraj je gosto naseljen, saj je tu zraslo precej novih hiš in tudi nova podjetja.

TRIGLAV VEDNO BLIŽJI! - Drugo leto pojdejo prav zares tudi Ribničani na Triglav ali vsaj blizu podenj. Treba pa se je za ta podvig temeljito telesno in duševno pripraviti. Pogum, voljo in veselje vam vlije branje Kugyjeve knjige „Iz živ-

RIBNIŠKI ZOBOTREBCEI

Jenja gornika“, ki naj bo zimsko čtivo vseh, ki želijo drugo leto na Triglav. Kolektiv RIKa iz Ribnice se je letos za poskušnjo „povzpeli“ na Vršič (seveda z avtobusom) in si od tam ogledal naše gorske velikane, saj sta jih od Triglava ločila le Prisojnik in Razor. Ogledali so si še izvir Soče, Kugyjev spomenik, prelepo trentarsko dolino, Kobarid in Novo Gorico.

ZLATA ROZGA VABI - Kakor vsako leto tudi letos vabi „trebuhovka“, posebnost naših krajev, zdrave in bojne, da si jo naberejo in pripravijo za primer bolezni. Vseposvobod poteh in gozdovih se lepo rumena, visoko bogatna zdravilna roža z lepimi, zavratni češuljami drobnih cvetov ponuja potniku, da jo utrga, ker noče oveneti kot tisoč drugih rastlin.

VODE SE VEDNO NI - Čeprav je zadnje daljše deževje doseglo studence, vendar ga ni bilo toliko, da bi jih oživilo, zato je še vedno potrebno varčevanje z vodo vsepovsod, dokler nas ne bo vsaj teden dni trajajoče deževje rešilo letošnje izredno dolge suše. Upamo, da bo kmalu dovolj moče.

DROBNE IZ KOČEVJA

MEDU NE BO, trdijo kočevski čebelarji. Krivda je predvsem na letošnjem muhastem vremenu, ko sta se vrstila močna suša in večdnevni dež, in to prav ob nepravem času. To zimo bo treba čebelje družine krmiti s sladkorjem, da bodo v redu prezimile.

PETSTOTAKI DELAJO PREGLAVICE onim, ki jih imajo, in onim, ki jih nimajo. Ako plačaš v gostinskem lokalni s petstotakom, se že pričnejo težave, posebno dopoldan, ker ga ne morejo zamenjati. V trgovini se ga lažje znebiš, a so tudi tu težave, posebno okoli prvega, ko prejemajo zapošeni plačo.

OBJESINEZI s termitsko doslednostjo uničujejo vse, kar jim pride pod roko. Vlomi v garderobe na športnem stadionu se kar vrstijo. Lotili so se že na novo popravljene ostrije tribunne. Po mestu lomijo oglasne deske, koške za smeti itd. Če nismo vsi skupaj sposobni to huliganstvo preprečiti in zatreti, je škoda, da sploh še kaj gradimo za šport in olepšavo mesta.

POKAL V GRMOVJU - Na športnem stadionu so našli razmetane v grmovju pokale in spominke zastavice, ki so jih neznanici odnesli iz kegljskega kluba. V kegljišče ne prestando vlamljajo in ga uničujejo.

FILATELISTI SO PREJELI katalog poštnih znamk Jugoslavije za leto 1972. Z njim niso zadovoljni, ker je odtis klišejev znamk zelo slab in često zelo slabo viden. Tudi papir je preveč tanek. Cena 32 din je pretirana.

POLHARJI KAR PRIDNO LOVIJO, ker je vreme primerno. Koliko nalovijo, ne vemo. Imamo pa podatke za doslej (letos) največjega ulovljenega polha. Tehnika se je nagnila na 34 dkg. Ujel ga je na škrijncio (ne iz poljsnje) znani polhar in planinec Ivan Arko iz Kočevja. Morda je kdo ulovil še težjega, a ga ni prinesel oceniti komisiji polharske sekcije Turističnega društva. Verjetno bodo sedaj ulovili še težje, ker je še veliko paše.

RINZA PRETIRANO ZELENA in motna. Vzrok je, ker je bila letos pogosto košana zelenjava v njej in se je rastlinsko zelenilo pomešalo z vodo. Ker reka le počasi teče, voda še dolgo ne bo čista, če ne bo prišel rešilni dež.

TLAK SO POPRAVILI na ploščadi pred samskim blokom, kjer so zevala že nevarne luknje, ki so ogrožale ljudi in avtomobile, ki so tam parkirani.

HALO ITAS so začeli graditi ob Reški cesti. Gradnja je potrebna zaradi povečanja proizvodnje v tem podjetju in zaradi preusmeritve Rudnika.

NA PARADO v Karlovc so šli tudi rezervni vojaški starešine iz Kočevja. Izleta se je udeležilo okoli 50 kočevskih rezervnih oficirjev in podoficirjev.

NOVO OBVOZNO CESTO za Kočevje predvideva predlog urbanistične ureditve mesta, ki bo dan kmalu v razpravo. Obvozna cesta bo predvidoma potekala od križišča Kolodvorske in Ljubljanske ceste pri Unionu proti Marofu, nato pa pod hribom mimo kamnoloma po sedanji neasfaltirani Podgorski ulici, na sedanjo glavno cesto proti Reki pa naj bi se priključila blizu tovske koče.

Kako veš, da vlomov v našo banko ne bo več?

Vidim, da so začeli ponoči zapirati straniščno okno.

KOČEVJSKE NOVICE

REŠETO

Da ne bo pomoč prepozna

Rečeno je bilo, da bodo še pred mrazom osamele in bolehe ter socialno ogrožene občane spravili v dom počitka

Pred tremi meseci so predstavniki metliške socialne službe in občinske organizacije RK na občinski seji opozarjali na nujno potrebno družbeno pomoč vsaj 11 najbolj ogroženim občanom. Takrat je bil usta-

novljen sklad za socialne podpore, obenem pa je bilo rečeno, da bodo za najbolj potrebne poskrbeli še pred zimo. Minil je september, oktobrski hlad trka na vrata, toda prizadeti še vedno čakajo doma.

Kaj bo s fantom, epileptikom s kmetije, in z mladim gluho-nemim človekom? In s potepuhom rojenim še v prejšnjem stoletju, katerega dom so vaški škednji? Kaj bo s staro žensko iz Lokvice in ono iz Drag, ki nimata nikogar na svetu? Pomagati si ne moreta sami, nimata svojcev in nič drugega, razen 200 oz. 300 din pokojnine na mesec. Podobnih primerov je še več.

Dom počitka bi jih sprejel, čeprav ima dosti interesentov od drugod, toda domačim dajejo prednost. Čakati pa ne bodo mogli do najhuj-

še zime. Vsa stvar se je zavlekla zato, ker se ni denarja, s katerim bi občina lahko plačala oskrbo v domu. Nujno je pospešiti akcijo za dotok denarja v sklad za socialne podpore, kajti če kmalu ne bo pomoči, se utegne zgoditi, da ne bo komu pomagati.

Več izurjenih

Kmalu tečaji prve pomoči po vaseh in v metliških podjetjih

Občinski odbor Rdečega križa namerava novembra organizirati več 20-urnih tečajev prve pomoči po krajevnih organizacijah na terenu, prav tako pa v metliških kolektivih. Poleg tega bo v Metliki 80-urni tečaj, v katerega naj bi se vpisali tako zastopniki RK na terenu kot člani delovnih organizacij iz mesta.

Prijave že sprejemajo aktivisti RK, računajo pa, da udeležba ne bo slabša. Čeprav so s tečaji v metliški občini usposobili za prostovoljne bojničarje že precej občanov, njih število še vedno ni zadostno, zlasti če upoštevamo naloge splošnega ljudskega odpora.

Stroške tečajev po vaseh bo plačala organizacija RK, medtem ko računajo po podjetjih na kritje stroškov za njihove udeležence.

Za organizacijo 20-urnega tečaja zahteva RK 1.000 dinarjev, kolikor znašajo vsi stroški z učbeniki, sanitetnim materialom in honorarji za predavatelje. Za udeležence 80-urnega tečaja pa računajo 170 din prispevka na osebo.

RIA BAČER

Mojca zna molčati

Med »okupacijo« Metlike je Mojca vedela za hišno skrivnost, a je ni izklepetala — Pionirji so povsod pomagali partizanom

Osemletno Mežnarčičevo dekletce, živahno ko ogenj, domači kličejo tudi »klepetec«, ker se sitno rada pogovarja. Ko je šlo zares, Mojca je med metliški pionirji, ki so znali skrivnosti obdržati zase. Na vsakem koraku so vohunili za plavimi in vesti sproti prinašali »partizanom«.

Tri dni, kar je v Mojcinem domu delala ilegalna rezervna tiskarna partizanskega Dolenjskega lista, Mojca sploh ni vleklo ven. Čeprav je sijalo sonce in je bilo na ulici zanimivo kot le kaj, se je raje smukala okoli dveh tet in strica, ki iz hiše niso smeli pomoliti nosu. Ko smo jo poslali v mesto na izvidnico, je z veseljem in dobro opravila nalogo.

Natančno je poročala, kaj piše na tej in oni izložbi, ter domov nosila listke, ki so jih večji otroci stresali po cestah in v katerih so ljudstvo

vidim vojake. Če mi nismo mogli ves čas oprezovati pri oknu, je to storila Mojca. Oči in ušesa je imela odprta ves dan. Tiste dni je naloge za šolo res bolj mimogrede napisala, a ji tega ne gre zameriti.

Ni bila edina, ki je doživljala napetosti, za kakršne otroci izvedo le v filmih. Nad vse imenitno se jim je zdelo sodelovati s partizani in dokazali so, da bi bili v pravi vojni odlični sodelavci.

pozivali k odporu do plavil. Prav tako je vneto lovila vse, kar so se pogovarjali odrasli in otroci, s katerimi je prišla v stik na poti v šolo, v trgovini ali drugje.

Ko je ilegalcem zmanjkalo cigaret in smo jo poslali h Gabretu v torek dopoldne tik pred 10. uro, ko je bil napovedan molk na cestah, se je Mojca res dobro znašla. Zasopla je pritekla domov in povedala:

„Vprašali so me, za koga kupujem cigarete, jaz pa sem se brž izmislila, da za Majzleje.“

Spet drugič je pritekla v pisarno, kjer smo delali: »Teta, na Vesehici

Čeprav je bilo 5. oktobra v Metliki vse polno »sovražnih« vojakov v času vojaških vaj, so otroci pri belem dnevu, gredoč iz šole, pisali gesla na glavni cesti. (Foto: R. Bačer)

SPREHOD PO METLIKI

SLOVENSKI GASILSKI MUZEJ v Metliki se je konec septembra obogatil s tremi velikimi oljnimi slikami, delom akad. slikarja Eda Deržaja, Stike, ki lepo poživljajo zbirko, predstavljajo tri najpomembnejše slovenske gasilce v preteklosti: Ignacija Merharja, Frana Barleta in Josipa Turka. Razen tega je isti slikar za muzej izdelal velik pano s prikazom največjih požarov na Slovenskem v zadnjih sto letih.

MUZEJSKI SVET SLOVENSKEGA GASILSKEGA MUZEJA je 1. oktobra imel svojo redno sejo. Člani občine je konec prejšnjega meseca štela 7.377 prebivalcev (3497 moških in 3880 žensk).

bilo v Metliki 2382 prebivalcev (1116 moških in 1266 žensk), to je 27 več kot pred tremi meseci. Vsa občina je konec prejšnjega meseca štela 7.377 prebivalcev (3497 moških in 3880 žensk).

ZELO MALO PRIJAV je bilo med upokojenci za letošnje cepljenje proti gripi. Kot je sporočil Zdravstveni dom iz Novoga mesta, lahko proti koncu tega leta oziroma v začetku prihodnjega pričakujemo epidemijo gripe. Trikratno cepljenje bo stalo upokojence te 10 din, razliko pa bo poravnal Komunalni zavod za socialno skrbstvo v Novem mestu.

NOVE VEČJE TABLE s prometnimi znaki je pričelo nameščati po mestu Komunalno podjetje namesto starih, povečini obrabljenih in dotrajanih. Nove table so zahtevali novi prometni predpisi, ki skrbijo za varnost pešcev in voznikov v prometu. Dobro vidni znaki namreč ljudi hitreje opozorijo na nevarnost. Table je naročila metliška občina.

ENA IZMED NAJBOLJŠIH

Neža Kapušin iz Krasinca je že enajstkrat darovala kri. Rodila je 10 otrok, pravi pa, da se počuti zdravo pa tudi srečno, ker lahko pomaga sočloveku. Kapušinova je ena izmed poštovovalnih mater in žena, ki se v domači občini redno udeležujejo krvodajalskih akcij.

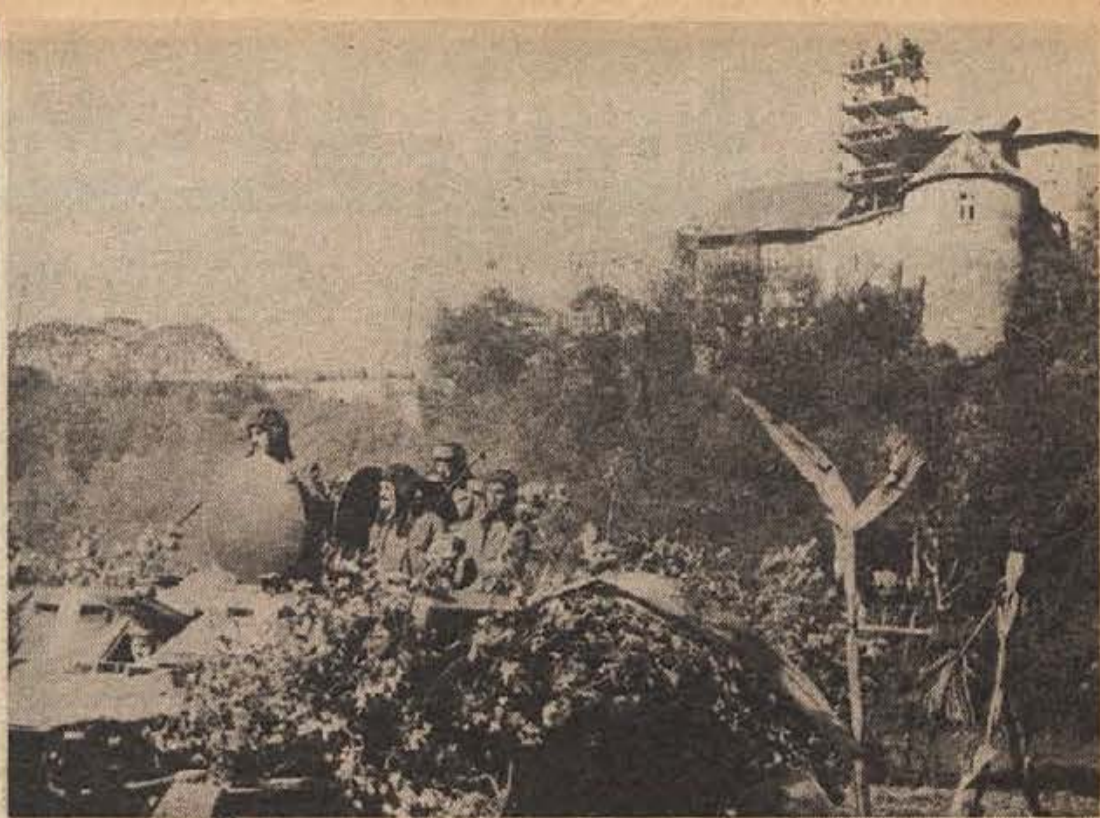
ŠE NI POSPRAVLJENO

Dolgo so imeli v Gradcu razkopano cesto, ker čez naselje napeljujejo vodovod. Pred kratkim so odprte jaške končno začeli zasipavati, vendar cesta še ni urejena. Če bo nastopilo deževje, bo ilovica, razsuta na cestnišču, lahko povzročila prometno nesrečo.

»Dolenjski list« v vsako družino

NOVA ŠTEVILKA »BETI«

Pred dnevi je izšla letošnja četrta številka tovarniškega glasila BETI, ki na 6 straneh prinaša članke o življenju in delu kolektiva. Med drugim je objavljen tudi članek o uspešnih domačih ekip na tekstilni in pa informativni članek, s katerim člani kolektiva seznanjajo z udeleženci manevra.

Posnetek z viniškega kampa, ki je bil 5. oktobra prizorišče velike bitke med »plavimi« in »rdečimi«. Iz opazovalnice poleg gradu, ki jo vidimo tudi na fotografiji, je bitko opazoval tudi predsednik Tito z gosti. (Foto: M. Legan)

Na preizkušnji: odlično

To, kar se je prvi oktobrski teden dogajalo, je bilo za las podobno razmeram pred 30 leti — Borci in ilegala so se tokrat prav tako odrezali, čeprav je šlo le za vojaško vajo

V noči od 5. na 6. oktober so borci semiške čete na več mestih vznemirjali sovražnika. S tem so tudi dokazali, da četa ni bila uničena, kot je prejšnji dan poročal radio.

Odbor za splošni ljudski odpor iz Semiča je bil ves čas izredno delaven, posebno pa njegova izvidniška skupina. Sovražnika in njegove agente so razkrili v več krajih.

V Dragatušu so bili na okupacijo in odpor odlično pripravljeni. Izvedli so napad na 2 sovražna helikopterja, postavili na polju mine in organizirali delo v mladinski tiskarni.

Na Vinici tudi v najtežjih trenutkih niso izgubili domiselnosti. V znak so spustili balone, na katerih so bila protisovražna gesla, razen tega so odkrili štab sovražnih enot in 6 izdajalcev.

Izvršni odbor občinske skupščine Črnemelj in družbeno-političnih organizacij je bil med okupacijo na terenu trikrat v sovražnem obroču, a se je vselej umaknil na nove položaje. Ko jih je sovražnik četrtič obkolil, so se zavlekli v najglobljo ilegalo.

Črnemelj je bil v kratkem času okupacije preplavljen z letaki, ki jih je trošila mladina. Poleg tega so mladi

opravili več uspešnih diverzantskih akcij.

Prvi dan, ko so naš spet vkorakali v Črnemelj, je bil na trgu velik miting ob številni udeležbi prebivalstva.

To so drobci iz poročil, ki so prihajala v štab rdečih na manevru »Svoboda 71«. Če ne bi bilo datumov z letnico 1971, bi jih prav lahko šteli za arhivske zapise iz let 1941, 1942 pa tja do osvoboditve.

R. B.

Hvala vsem

Izvršni odbor občinske skupščine Črnemelj in družbeno-politične organizacije ob zaključku vojaških vaj dajejo priznanje vsem odborom za splošni ljudski odpor v krajevnih središčih, ilegalnim organizacijam Zveze komunistov in OF, zlasti pa priznanje in zahvalo Partizanskemu Dolenjskemu listu in Radnu Bela krajina, ki sta v času manevrov kvalitetno opravila svojo nalogo pri obveščanju občanov.

Letos za tri oktave boljše

Po sedmih suhih letih nastopa v črnomaljski glasbeni šoli nova doba: denarne težave so urejene, imajo pa tudi vrsto novih učil

Razmere so se začele izboljševati že pred dvema letoma, ko je nižja glasbena šola v Črnemlju dobila prostore v nekdanjih pisarnah službe SKD. Postopoma šolo urejajo z željo, da bi nekoč postala središče glasbenega izobraževanja v Beli krajini. S pomočjo posojila v znesku 60.000 dinarjev so starinsko pohištvo še iz časov pred vojno vrgli v staro šaro in vse 4 učilnice na novo opremili. Prav tako imajo že precej glasbene literature, največje pridobitev za šolo pa pomenijo pred kratkim nabavljeni klavir, notna zvočna tabla in pa disco oprema, kamor sodijo magnetofon, gramofon in plošče.

Letos je na šoli 70 učencev v Črnemlju in v oddelku Metlika. Od tega pa 19 otrok v pripravnici. Veliko zanimanje za glasbeni pouk je letos posebno v Metliki, vendar tu še niso za delo najboljše pogoji. Razen tega vprašanje financiranja z metliško občino ni povsem urejeno.

Poučujejo klavir, harmoniko, kitaro ter pihala in trobila. Manjka le strokovnega kadra. Trenutno imajo 3 stalne in 4 honorarne sodelavce, toda z boljšo organizacijo bi lahko zlasti na podeželju pritegnili k pouku več otrok. Če bi imeli na primer v Semiču in na Vinici strokovnjaka za pouk, bi tam lahko odprli oddelke glasbene šole, tako pa se otroci vozijo k pouku v Črnemlju. Seveda vsem ta možnost ni dana.

V GRADNJI 20 POSLOPIJ

Črnomaljsko gradbeno podjetje REGRAD je v prvi polovici leta gradilo več kot 20 objektov, od teh so bili največji proizvodna hala Kometa v Metliki, gostišče v Semiču, sejnišče v Metliki, 2 stanovanjska bloka in vrtec v Metliki. Medtem ko so imeli za 20,5 odst. več celotnega dohodka kot v tem času lani, pa so porabljena sredstva toliko narasla, da se je ekonomičnost poslovanja občutno zmanjšala. Računajo, da bo ob koncu gradbene sezone ugodnejša slika.

Po izjavi ravnatelja šole Silva Mihečiča ml. je TIS pokazala letos veliko razumevanje za ureditev razmer na šoli. Medtem ko so doživljali prejšnja leta več hudih kriz, največ zaradi pomanjkanja denarja, je letos poskrbljeno za nemoteno delovanje šole.

Glasbena šola je bila tudi navzven zelo delavna, zlasti v lanskem letu, saj so učenci priredili koncerte na vseh večjih šolah v Beli krajini. Tudi za letošnje zimsko sezono pripravljajo podobne obiske, le da bodo z njimi začeli prej, ne šele na spomlad, ko je povsod vrsta predstav v okviru Zupančičevega natečaja.

Šola ima lepo zastavljeno načrte tudi za bodoče delo, zamislj pa bodo uresničljive le, če bo šola

lahko odkupila prostore, v katerih so zdaj najemniki Stanovanjskega podjetja.

LETOS NAJVEČJI PROMET

Letošnja turistična sezona je prinesla Turističnemu biroju v Črnemlju doslej največji promet. Največ so prinesli prodaja spominkov, filmov za fotoaparate in menjava denarja. Skoro vsak dan so v biroju menjali marke in dolarje. Ugotavljajo pa, da so bile zasebne turistične sobe slabo zasedene.

T. L.

ČRNOMALJSKI DROBIR

NASTOP OTA PESTNERJA — Ob dnevu varčevanja prireja Ljubljanska banka svojim strankam v Črnemlju zabavno prireditev. V Prosvetnem domu bo 16. oktobra nastopil trenutno najbolj popularni pevec Oto Pestner, poleg njega pa še »New swing quartet« in »Black Stars«. Za občinstvo pa bo prav tako privlačen še nagradni kviz in žrebanje Vstopnine ne bo.

MALO STRANK — V vseh trgovinah ugotavljajo, da je bilo v času manevrov zelo malo prometa. Ljudje so se držali doma, v trgovine pa so hodili nakupovati le najnujnejše.

SPET PO STAREM — Solarji so bili nekaj dni vznemirjeni in vsi iz sebe, ko so med manevri vse dni pi-

sali propagandne listke in jih trošili po mestu. Vaje so minile, otrokom pa je bilo kar žal, da je bilo »illegalnega« dela prehitro konec. Ni bilo lahko preiti spet v stari način življenja.

KOSTANJ JE ŽE ZREL — Zadnje leto in sončno nedeljo je bilo po hostali okrog Črnemlja, Semiča in Vinice vse polno nabiralcev kostanja. Poleg domačinov so prišli nabirati kostanj tudi izletniki od drugod.

VEČ KOT TISOC prebivalcev Črnomaljske občine se je udeležilo nedeljskega zborovanja v Karlovcu, na katerem je govoril predsednik Tito. Potovali so z vlakom, z avtobusi in osebnimi avtomobili.

UMRL JE JOŽE ŠTIC iz Vranovici, star 64 let.

metliški tednik

Črnomaljski poročevalec

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 15. oktobra – Terezija
 Sobota, 16. oktobra – Hedvika
 Nedelja, 17. oktobra – Marjeta
 Ponedeljek, 18. oktobra – Luka
 Torek, 19. oktobra – Etbin
 Sreda, 20. oktobra – Irena
 Četrtek, 21. oktobra – Uršula

KINIO

BREŽICE: 15. in 16. oktobra amer. barv. film „Avtostoparka“. 17. in 18. oktobra jugoslovanski barvni film „Na klanču“. 19. in 20. oktobra ameriški barvni film „Bobni vzdož Mohavka“.
CRNOMELJ: Od 15. do 17. oktobra japonski barvni film „Horda Sledžija“. 19. oktobra italijanski barvni film „Deklica s pištolo“.
KOSTANJEVICA: Od 17. do 21. oktobra ameriški barvni film „Petarica za pekel“.
KRSKO: 16. in 17. oktobra ameriški barvni film „Pancho Villa jezdil“. 20. oktobra ameriški barvni film „Skrivnostna ceremonija“.

METLIKA: Od 15. do 17. oktobra ameriški barvni film „Taras Bulba“. Od 15. do 17. oktobra mehški barvni film „Pravica na rojstvo“. 20. in 21. oktobra francoski barvni film „Poslednji Mohikanec“. Od 20. do 24. oktobra ameriški barvni film „Detektiv“.
MIRNA: 16. in 17. oktobra ameriški barvni film „Sestaneček s smrtjo“.
MOKRONOG: 15. in 16. oktobra ameriški barvni film „Hladnokrvni kaznjeneček“.
NOVO MESTO: Od 15. do 17. oktobra angleški barvni film „Kapitan Nemo in podvodno mesto“. Od 19. do 21. oktobra italijanski barvni film „Revolveraši“.
RIBNICA: 16. in 17. oktobra ameriški barvni film „Po sledi zločinca“.
SEVNICA: 16. in 17. oktobra ameriški film „Cena maščevanja“. 20. oktobra francoski film „Lepotica Ana“.
SODRAŽICA: 16. in 17. oktobra ameriški film „Alvarez Kelly“.
ŠENTJERNEJ: 16. in 17. oktobra „Vražji pozdrav“.
TREBNJE: 16. in 17. oktobra švedski barvni ljubzenski film „Velika ljubezen“.

ČESTITKE

Vsem prijateljem in znancem prisrčna hvala za čestitke ob obletnici Mijo Černoš, Novo mesto.

Mladi zdravnici Ludiki Baraga iz Mokronoga za uspešno končan študij na medicinski fakulteti iskreno čestitajo – vsi njeni.

Dragi kolegi Lojzki Gospodarič, uslužbenki bolnice iz Novega mesta, želijo vse najlepše za njen življenjski praznik. Sostanovke iz Partizanske 29, Novo mesto.

Dragima hčerka Tinci Past, Irca vas, in Slavki Udovič, Trebnje, želimo vse lepo za 21. rojstni dan. Njunima možema pa lepe pozdrave. Mama, ata ter Milena Žitnik.

OBVESTILA

SCETKE ZA LOSCILCE in za sesalce za prah obnovi ščetkarstvo Armič, Ljubljana, Tržaška 52.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža in očeta

ANTONA ZUPANČIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem ter delovnim organizacijam za darovane vence in izraze sožalja. Posebna zahvala tudi častitemu kaplanu za zadnje sprejstvo.

Podturn pri Dol. Toplicah

Zalujoči: žena Jožeta, otroci Feliks in Sonja, Božena, Milka, Pepca, Tone, Jože in Rajko z družinami in drugo sorodstvo.

Ob nenadni in prerani smrti našega dragega sina in brata

LJUBKA ŠAUERJA iz Zaloga

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, vaščanom, znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali. Zahvaljujemo se vsem darovalcem vencev in cvetja, godbi Novelesa iz Straže, Kmetijski zdruzi Novo mesto – obrat Zalog, gospodu župniku. Nadalje se zahvaljujemo ostovni šoli v Vavti vasi ter ostalim.

Zalujoči: mama, ata, sestra in drugo sorodstvo

Ob nepričakovani smrti naše drage botre in tete

MARIJE OVNIČEK iz Zajčjega vrha

Se iz srca zahvaljujemo vsem vaščanom, prijateljem in sorodnikom, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje in pokojnici darovali vence in cvetje. Posebna hvala Franciški Judež in Alojziji Udovič za vso pomoč. Iskrena hvala častitemu gospodu župniku za spremstvo in poslovljene besede. Vsem, prav vsem iskrena hvala.

Zalujoči: družina Kralj in drugo sorodstvo

Za vedno se je poslovila od nas naša draga mama, stara mama, babica, sestra in teta

MARJETA HUTEVC iz Rajnušč

Ob tej nenadomestljivi izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste ji poklonili vence in cvetje ter jo pospremili k večnemu počitku. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom in vaščanom, ki so nam nudili kakršnokoli pomoč. Iskrena hvala častitemu gospodu župniku za obred in poslovljene besede.

Zalujoči: sin France z družino, hčerka Mitka z družino, vnuki in vnujke, sestra z družino ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Nenadoma nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

JOŽE KOCJAN

iz Mihovce pri Šentjerneju

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za podarjene vence in cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni osebju splošne bolnice – internemu oddelku Novo mesto, častiti duhovščini za obred. Vsem, ki ste dragega pokojnika spremili do njegovega preranega groba, lepa hvala

Zalujoči: žena Marija, sin Jože, hčerka Milka z družino in drugo sorodstvo

Mnogo prezgodaj nas je zapustila naša najdražja žena, ljubljena mama, stara mama in sestra

JOZEFA PIŽMOHT iz Starega trga pri Trebnjem

V bridki žalosti se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali. Zahvaljujemo se vsem sosedom za nesebično pomoč. Hvala vsem številnim darovalcem vencev in cvetja, enako sodelavcem pri TRIMO, Modna oblačila, PTT Ljubljana in osnovni šoli Šempeter. Posebno zahvalo smo dolžni gospodu dekanu za poslovljene besede in obred. Prisrčna hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremili na njeni prerani zadnji poti.

Zalujoči: mož Jože, sinovi: Jože z družino, France in Stanko, hčerki Justa z možem in Milena, sestra Marija in drugi

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 17. OKTOBRA: 10.30 Reklame in oglasi – Pravilna in zdrava prehrana – Top pops 12 – Kakšni so konjički naših občanov (gost oddaje je Zdravko Balog) – Za vsakogar nekaj – Jože Petančič: O novi matematiki – Ob 12.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – II. del – Zaključek oddaje.

SREDA, 20. OKTOBRA: 16.00 Občinske novice in lokalna poročila – Reklame in oglasi – Dom in družina – Po domače – Pravilna in zdrava prehrana – nadaljevanje – Parada starih hitov – Oddaja za najmlajše – Ob 18. uri zaključek oddaje.

RADIO BREŽICE

CETRTEK, 14. OKTOBRA: 16.00–16.15 Napoved programa, poročila, šport in turistični napotki – 16.15–17.00 Nove plošče RTB – Aktualnost tedna – Obvestila in reklame – 17.00–18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 16. OKTOBRA: 16.00–16.30 Pol ure za pop glasbo – 16.30–16.40 Sobotno kramljanje – 16.40–17.00 Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam – 17.00–17.10 Prehrana zdravega in bolnega človeka – 17.10–17.30 Za naše najmlajše – Pika doživi brodolom – 17.30–18.00 Narodnozabavne na valju 192 m.

NEDELJA, 17. OKTOBRA: 10.30 Domače zanimivosti – Poročila s seje občinske skupščine Brežice – Za naše kmetovalce: Zapis z obiska pri strojni skupnosti Loče pri Dobovi – Obvestila, reklame in sponzor kinematografov – 11.50–15.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 19. OKTOBRA: 16.00–16.15 Napoved programa in srečanje z vokalno-instrumentalnim ansamblom Dioleni – 16.15–17.15 Poročila – Jugotoni vam predstavljajo – Novo v knjižnici – Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista – Tedenski športni komentar – Obvestila, reklame in filmski pregled – 17.15–18.00 Festival Vesela jesen 71 – glasbena oddaja.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Teme iz Sadijce vasi – Jožeta, Fani Golob iz Gornjega Vrhpolja – Franca, Marija Drenik z Jablana – Milana, Marija Zaplatar iz Spodnjih Mladetič – Matjaža, Marta Šiško iz Šentjerneja – Ingrid, Alojzija Gorenc iz Jelenodola – Martina, Darinka Pavček iz Cegelnice – Boštjana, Jožica Juntez iz Vrhka – Matejo, Ana Turk z Vrha – Marijo, Nada Jurkovič iz Blatnika – Vesno, Ana Gorišek s Cateza – Mojca, Bara Stampohar iz Gradca – Tomaža, Milena Krašna iz Kamenškega – Mirana, Sonja Rožman iz Črnolmja – Mojca, Terezija Uršič iz Skrljevega – deklico, Marija Kump iz Semiča – deklico, Jožeta Hrovat iz Konca – dečka, Martina Verbič iz Ivančne gorice – dečka, Franciška Zorman iz Lukovca – deklico, Ivanka Bele iz Potovrha – dečka, Jožeta Butala iz Kota pri Semiču – deklico, Anica Zvab iz Črnolmja – deklico, Lidija Mlakar s Senovega – dečka, Ana Ruperčič iz Dolnjega Maharovca – dečka, Nada Zabič iz Metlike – dečka in Rozika Hudelja iz Smihela – deklico.

ZAHVALA

Ob nepričakovani smrti našega dragega moža, očeta, starega očeta in tasta

JOŽETA ŽIČKARJA

s Senovega

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so pokojnika v tako velikem številu spremili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter se poslovili od njega. Zahvaljujemo se godbi za žalostinke, pevcem za lepo petje in tov. Avsenaku za poslovljene besede. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Malavašiču za takojšnjo pomoč. Hvala gospodu župniku za opravljen obred. Prisrčna hvala sosedom, ki so nam tako nesebično pomagali. Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki so nam izrazili sožalje. Vsem in vsakomur še enkrat iskrena hvala!

Zalujoči: žena Hermina, sin Jože, hčerka Marica, vnujkinji Marjana in Renata ter zet Franc

ZAHVALA

Ob nenadni smrti dragega moža in očeta

RADA ČERVA

z Mirne

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, mu darovali vence in šopke ali se drugače poklonili njegovemu spominu. Zahvaljujemo se vsem predstavnikom družbeno-političnih organizacij, govornikom, godbi Trebnje, pevcem, sorodnikom, znancem, prijateljem in vsem, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, nam stali ob strani in izrekli sožalje

Zalujoči: žena Pepca, sinova Rado in Zdravko

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi našega predragega moža, očeta, sina in brata

JOŽETA BRATKOVIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam stali ob strani in ga zasuli s cvetjem. Posebna zahvala Ani Cesarjevi in Parkljevim. Prisrčna hvala zdravnikom in bolničarkam kirurške bolnice, dr. Vodniku in dr. Zoriču in vsem zdravnikom zdravstvenega doma, ki so mu lajšali težke bolečine. Iskrena hvala pevskemu zboru iz Stopič in oktetu iz Šentjerneja za občutene žalostinke, GD Prečna za spremstvo, govornikom Poldetu Ciglerju, Olgji Zupančičevi, Piu Žužku in Francu Mesojeđu, gospodom duhovnikom za opravljene obrede, vsem darovalcem vencev in cvetja

Prečna, Novo mesto, Šentjernej. Zalujoči: žena Fani, sin Jože z ženo Slavko, mama in sestre

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

Jožeta Hrovata

iz Žužemberka

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga tako številno spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se predstavniku ZZB Žužemberk za poslovljeni govor kakor tudi gospodu župniku Zupanecu iz Smihela in Jakocu iz Žužemberka, domačim pevcem, Gasilskemu društvu za zadnji pozdrav, kolektivu Iskra Žužemberk in Kranj, sorodnikom in znancem ter prijateljem. Se enkrat vsem, ki so nam kakorkoli v težkih trenutkih stali ob strani, naša prisrčna zahvala

Zalujoči: žena Franeka, sinovi, hčerke z družinami in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega ljubljenega moža in očeta

Josipa - Pepija Ivanca

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, rojakom, Sodrražanom in znancem, ki so ga tako številno spremili na zadnji poti 6. oktobra in počastili njegov spomin. Posebno se zahvaljujemo gasilec in pevcom iz Sodrražice za izkazano čast dragemu pokojniku in zadnje slovo. Zahvaljujemo se predstavnikom delovnih kolektivov: Pletilnici – Sodrražica, Zdravstveni postaji Sodrražica, Salentui – Anhovo in Smeltu – Ljubljana za sočustvovanje. Lepa hvala za vse vence cvetje in izražena sožalja

Zalujoči: žena Dora, sinova Jože in Marjan z družinama

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi drage žene, mame, stare mame in sestre

Antonije Ljubi

iz Podturna

se iz srca zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje. Posebna hvala sindikatu SGP PIONIR, sodelavcem Novoteksa, Iskra, Rog za podarjene vence

Zalujoči: mož Janez, sinovi Tone, Jože, Lojze, Franc, hčerke Pepca, Anica, Marija, Karolina, Tončka, Ivanka z družinami ter sin Stanko in drugo sorodstvo

maloglasni

SLUŽBO DOBI

2 PEKOVSKA POMOČNIKA ali fanta za priučitev sprejme takoj pekarna Jože Pegam, Cerklje ob Krki 21 pri Brežicah.

SLUŽBO DOBI takoj dekle, ki ima veselje do dela v gostinstvu, in natakaria od 35 do 40 let stara. Ponudbe pošljite na naslov: Ivan Avsenik, 64275 Begunje na Gorenjskem.

SPREJMEM v uk dva vajenca. Pričetek možen takoj. Stane Škoberne, RTV mehanika, Krško, Tovaršiška 4.

STANOVANJA

ODDAM neopremljeno sobo samostojnemu dekletu. Plačilo za dve leti vnaprej. Naslov v upravi lista (2177/71).

ZAKONSKI par brez otrok išče enosobno, prazno stanovanje, Novo mesto – Krško – Brežice. „Dober plačnik“.

MIRNO dekle išče ogrevano sobo v Novem mestu. Ponudbe pod „Nujno“.

ISCEM sobo in kuhinjo ali večjo sobo v Novem mestu ali bližnji okolici, lahko tudi v Grosupljem. Naslov v upravi lista (2185/71).
 MIRNA samostojna soba išče neopremljeno ali opremljeno sobo v bližini bolnice. Naslov v upravi lista.

UCITELJICA nujno potrebuje stanovanje v Novem mestu ali okolici. Naslov v upravi lista (2186/71).

ISCEM opremljeno sobo, plačam tudi vnaprej. Naslov v upravi lista (2153/71).

ZAMENJAM ali prodam dvosobno stanovanje z vrtom v središču Metlike za stanovanje v Ljubljani z odločbo. Stanovanje je takoj vseljivo. Drobniš, Ljubljana, Zofke Kvedovec 24/II.

ISCEM opremljeno, po možnosti ogrevano sobo v Novem mestu ali okolici. Plačam dobro in redno, tudi vnaprej. Naslov v upravi lista (2164/71).

ODDAM opremljeno sobo takoj. Naslov v upravi lista (2170/71).

Motorna vozila

PRODAM novo motorno kolo Jawa 175 ccm. Tomaž Strel, Mokronog 45.

PRODAM karanboliran motor JAWA z garancijo. Franc Krajšek, Šentrupert 26. Ogled vsak dan.

PRODAM fiat 1400, lahko tudi po delih. Ivan Stamfelj, Potov vrh 7, Novo mesto.

WARTBURG 1970 zamenjam za rabljeno zastavo 750 in doplačilo. Stanko Rečnik, šola Jelševac, Mokronog.

FORD CAPRI 1500 XL (20.000 km) prodam za devize ali dinarje. Majda Leben, Šmarje 42, Sevnica.

PRODAM

ZELO POCENI prodam rabljeno spalnico z novimi jogi. Ogled dopoldne. Lapanec, Zagrebška 14, priščiče – desno.

PRODAM enosobno prikolico za osebni avtomobil nosilnosti 500 kg. Naslov v upravi lista (2166/71).

VSAK DAN: Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00

PETEK, 15. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matinea - 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 9.35 Od melodije do melodije - 10.20 do 12.00 Pri vas doma - 11.00 do 11.15 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.10 Sopek slovenskih pesmi, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Slavko Gilhar: O pokoj-ninskem zavarovanju kmetov - 12.40 „Cez polja in potoke“ z godci in pevci - 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Kaj vam priporočuje glasba? - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Napotki za turiste - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Človek in zdravje - 18.15 „Signal“ - 18.50 Ogledalo našega časa - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Beneški fantje - 20.00 Slovenski zbori tekmujejo - 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih

SOBOTA, 16. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matinea - 9.35 S pihalnim orkestrom RTV Ljubljana - 10.20 do 12.00 Pri vas doma - 11.00 do 11.15 Poročila - Turistični

napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. France Černe: Pripuščanje svinj ob želenem času - 12.40 „Po domače“ v veseljem tonu - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Sobotno popoldne za mladi svet - 15.40 Pojo naši operni pevci - 16.00 „Vrtljak“ - 16.45 S knjižnega trga - 17.15 Gremo v kino - 17.50 Z ansambлом Jožeta Kampača - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Borisa Kovačiča - 20.00 Spoznavajmo svet in domovino - 22.15 Oddaja za naše izseljence

NEDELJA, 17. OKTOBRA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! - 8.05 Radijska igra za otroke - Istvan Foky: „Počitnice poslednjih porednežev“ - 8.53 Skladbe za mladino - 10.05 Še pomnite, tovariši... Jože Vidic: Prve žrtve prvga spopada - 10.25 Pesmi borbe in dela - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 11.15 do 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 13.30 Nedeljska reportaža - 14.30 do 14.50 Humoreska tega tedna - 17.30 do 18.00 Radijska igra - Alja Isaković: „Kadjenje“ - 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 „V nedeljo zvečer“ - 22.20 Plesna glasba.

PONEDELJEK, 18. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matinea - 9.20 Cicanov svet - 9.40 Z velikimi zabavnimi orkestri - 10.20 do 12.00 Pri vas doma - 11.00 do 11.15 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Vladi Martelanc: Med kot hrana in zdravila - 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.40 Lepe melodije - 16.00 „Vrtljak“ - 18.15 Ob lahki glasbi - 18.35 „Interneta 469“ - 19.00 Lahko noč, otroci! - 20.00 Stereofonski operni koncert - 22.15 Za ljubitelje jazza

TOREK, 19. OKTOBRA: 8.10 Operna matinea - 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 9.35 Slovenske narodne - 10.20 do 12.00 Pri vas doma - 11.00 do 11.15 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Miran Brinar: Izkoristimo letošnji dober obrod gozdnega semena - 12.40 „Od vasi do vasi“ z domačo pesmijo - 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Poje moški zbor Laško - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Jezi-kovni pogovori - 17.25 Naša glasbena galerija - 19.00 Lahko noč, otroci! - 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana

CETRTEK, 21. OKTOBRA: 8.10 Operna matinea - 9.35 Pesmi jugoslovenskih narodov - 10.20 do 12.00 Pri vas doma - 11.00 do 11.15 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Janez Istanič: Ocena jug. vinskega letnika 1970 in predvidevanja za 1971 - 12.40 Francoske pihalne godbe - 13.30 Priporočajo vam... 14.10 „Z mladimi grl“ - 14.30 z ansambлом Silva Stingla in Atija Sossa - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Koncert po željah poslušalcev - 18.15 Ansambel Jožeta Kampača - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Mojmir Sepeta - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 21.40 Glasbeni nokturno

KNJIŽNE NOVOSTI DRŽAVNE ZALOŽBE SLOVENIJE

Mira Mihelič: OGENJ IN PEPEL

Najnovejši prozni tekst Mire Miheličeve posega v čas druge svetovne vojne, posebej pa se pisateljica ustavi ob problemu meščanstva v vsakem revolucionarnem obdobju.
205 strani, cena: pl. 52 din.

Ciril Zlobec: ČUDOVITA PUSTOLOVŠČINA

V antologijski zbirki »Čudovita pustolovščina« so poleg izbora iz pesnikovih dosedanjih pesniških zbirk tudi štiri pesmi iz njegovega najnovejšega obdobja.
152 strani, cena: pl. 38 din.

Dr. Dušan Vejnovič: OD PLEMEN DO NARODOV V AFRIKI

V zbirki »Moderna družba« je izšla doktorska disertacija dr. Vejnoviča »Od plemen do narodov v Afriki«. Narodnoosvobodilna gibanja afriških ljudstev so se in se razvijajo v popolnoma drugačnih razmerah, kot jih poznamo iz zgodovine evropskih narodov. Knjiga, ki je napisana pregledno in tehtno, bo bralcem zanesljivo pomagala k lažjemu razumevanju zapletenih in na videz nasprotujočih si pojavov na »črnem kontinentu«.
272 strani, cena: pl. 75 din.

Dr. Fran Pediček: VOZLI DRUŽINSKE VZGOJE

Knjiga dr. Pedička poskuša poučiti bralca, kako v današnjem času doseči zadovoljive in zaželene uspehe na področju vzgajanja in poučevanja mladih.
296 strani, cena: kart. 45 din.

Aleksander Solženicin: EN DAN IVANA DENISOVIČA

Zaradi velikega povpraševanja po knjigah lanskoletnega Nobelovega nagrajenca za književnost je založba poslala na trg razširjeno izdajo Solženicinovih novel. Kot posebnost te knjige omenimo bogato dokumentacijo, korespondenco in krajše zapise, ki so zbrani v drugem delu knjige. Med dokumentacijo bo našel bralec tudi odgovore in uradna poročila ob Solženicinovi izključitvi iz Zveze sovjetskih pisateljev. Knjiga ima tudi izčrpno spremeno besedo Francea Klopčiča.
344 strani, cena: pl. 78 din

Blaga Dimitrova: NA POTI K SEBI

Na poti k sebi je tretji roman znane bolgarske pisateljice, ki jo v slovenščini poznamo že po delu Odklon srca. Po svojih umetniških kvalitetah je to vsakor tekst, ki sodi v reprezentativno zbirko »svetovne literature« Moderni romane.
476 strani, cena: pl. 90 din.

**UVOD V IKEBANO
TRAJNA IKEBANA**

To sta najboljša priročnika za začetnike, ki se poskušajo v umetnosti urejanja svežih in posušenih cvetic.
Prva knjiga ima 56, druga pa 64 strani; cena posamezne knjige: kart. 50 din.

MOJ OTROK — MOJA VSAKDANJA SKRB

To je priročnik za mlade matere, ki ga je priredila založba Belter Homes & Gardens v sodelovanju s skupino najboljših ameriških pediatrov. Priročnik obravnava celoten otrokov razvoj od rojstva do šestega leta življenja.
248 strani, cena: kart. 100 din.

Knjige dobite v vseh knjigarnah in pri zastopnikih založbe. Pri večjem nakupu nudi založba možnost obročnega odplačevanja. S priloženo naročilnico lahko naročite knjige pri upravi

DRŽAVNE ZALOŽBE SLOVENIJE
61000 Ljubljana, Mestni trg 26

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri ONPZ

»METALGRAD«

JESENICE NA DOLENJSKEM

RAZPISUJE

delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih, izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

1. da imajo višjo šolsko izobrazbo ekonomsko-komercialne smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih;
2. da imajo srednjo šolsko izobrazbo ekonomsko-komercialne smeri in najmanj 10 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih;
3. da so sposobni za samostojno organiziranje in vodenje poslovanja delovne organizacije;
4. da so moralno in politično neoporečni.

Stanovanje ni preskrbljeno.

Kandidati naj ponudbo, dokazilo o izobrazbi in podroben življenjepis o dosednji dejavnosti pošljejo komisiji za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij do 29. oktobra 1971.

—METALGRAD—
JESENICE NA DOLENJSKEM

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 17. 10.

8.55 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bgd) - 9.30 Po domače z ansambлом Richija Vadnala (JRT) (Lj) - 10.00 Kmetijska oddaja (Zg) - 10.45 Mozaik (Lj) - 10.50 Otroška matinea: Veliki in mali Klaus, Svet, v katerem živimo (Lj) - 11.40 Mestece Peyton - serijski film (do 12.30) (Lj) - Sportno popoldne - 18.10 Ujetnik v Zeni - ameriški film (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.35 Humorstična oddaja (Bgd) - 21.25 Videofon - (Zg) - 21.40 Sportni pregled (JRT) (Lj) - 22.10 Poročila (Lj)

PONEDELJEK, 18. 10.

9.05 Odprta univerza (Bgd) - 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 10.45 Angleščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Nemščina - ponovitev (Zg) - 15.55 Angleščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Francoščina (do 16.40) (Bgd) - 16.55 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.15 Sah Fisher - Petrosjan (do 17.35) (Zg) - 17.45 Ključne dogodivščine - III. del (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 S poti po Sloveniji (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Mladi za mlade (Zg) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.40 3-2-1 (Lj) - 20.45 L. Zorin: Kronanje - drama TV Beograd (Lj) - 21.50 Večer s pisateljem Danilom Lokarjem (Lj) - 22.30 Poročila (Lj)

TOREK, 19. 10.

9.35 TV v šoli (Zg) - 10.40 Rusščina (Zg) - 11.00 Osnove sploš-

ne izobrazbe (Bgd) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.35 Rusščina - ponovitev (Zg) - 15.55 TV vrtee (Zg) - 16.10 Angleščina (Bgd) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.50 T. Janson: Carodejev klubok - III. del (Lj) - 18.05 Risanka (Lj) - 18.20 Obzornik (Lj) - 18.35 Srečanje v studiu 14 - Anna Indentici (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Srčni infarkt - II. del (Lj) - 19.30 Osebna nega: Mastna koža (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Uporniška gibanja v filmski upodobitvi: Krvava bajka - jugoslovenski film (Lj) - ... Glasbeni nokturno: W. A. Mozart: Sonata št. 1 in 2 (Lj) - ... Poročila (Lj)

SREDA, 20. 10.

8.15 TV v šoli (Zg) - Sportno popoldne - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 16.55) (Bgd) - 17.05 Sah Fisher - Petrosjan (do 17.25) (Zg) - 17.50 H. Ch. Andersen: Jelka (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Zabavno glasbena oddaja (Sar) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Na sedmi stezi (Lj) - 19.30 Naš ekran (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Monitor (Lipica) (Lj) - 21.30 Glasbena oddaja (Lj) - 21.50 Naš vsakdan: Eppur si muove (Lj) - ... Poročila (Lj)

CETRTEK, 21. 10.

9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 10.45 Angleščina (Zg) - 11.00 Velika šolska ura - prenos iz Kragujevca (Zg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Nemščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) -

17.15 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.30) (Bgd) - 17.55 Glasbeni cican: Zdravnik (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Zobato kolo - oddaja Svet, v katerem živimo (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Enkrat v tednu (Lj) - 19.20 Vse življenje v letu dni (Bgd) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Četrtekovi razgledi (Lj) - 21.35 Maupassantove novele - 9. del (Lj) - 22.00 Apoteza baleta - 1. oddaja iz cikla Igor Stravinski (Lj) - 22.35 Poročila (Lj)

PETEK, 22. 10.

9.30 TV v šoli (Zg) - 11.00 Angleščina (Bgd) - 14.40 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) - 16.40 Sah Fisher - Petrosjan (Zg) - 17.00 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.10) (Bgd) - 17.45 Verne-Kohout: V 80 dneh okrog sveta - I. del (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Zabavno glasbena oddaja (Zg) - 18.45 TV variete (Zg) - 19.00 Mestece Peyton (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Slavna imena - Elizabeth Taylor v filmu: Ko sem zadnjič videl Pariz (Lj) - 22.25 Poročila (Lj)

SOBOTA, 23. 10.

9.35 TV v šoli (do 11.00) (Zg) - 10.30 Jugoslovska folklor (Lj) - 18.20 Obzornik (Lj) - 18.35 Nicholas Necikleby - serijski film (Lj) - 19.25 Mozaik (Lj) - 19.30 TV kazi-pot (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Glasbena križanka (Lj) - 21.35 Kratek film (Lj) - 22.00 Oddelek 5 - serijski barvni film (Lj) - 22.50 Poročila (Lj)

NAROČILNICA

Obvezno naročam naslednje knjige:

Znesek din _____ bom poravnal
— takoj
— v _____ mesečnih obrokih po 40 din.

Knjige mi pošljite na naslov:
— stalnega bivališča
— na kraj zaposlitve
(Neustrezno, prosimo, prečrtajte!)

Kraj in datum:

Podpis:

NASLOV NAROČNIKA:

Ime in priimek:

Kraj:

Ulica:

Uslužen(a) pri:

Medicina dela na novi poti

Lepši obeti za razvoj medicine dela, ki bo imela svoj praktični odmev v večji skrbi za zdravo delo neposrednih proizvajalcev

Od 20. do 24. septembra je bil v Ljubljani III. jugoslovanski kongres medicine dela, na katerem je sodelovalo veliko število medicinskih strokovnjakov iz domovine in tujine. Med udeleženci tega pomembnega shoda je bilo tudi več zdravnikov iz Dolenjske, za mnenje o kongresu pa smo zaprosili dr. Milana Mlakarja, obratnega zdravnika v ambulanti krške Celuloze.

Kaj pravzaprav obravnava medicina dela? „Ukvarja se z aktivnim varstvom delavcev, odvraca jih od škodljivih vplivov, do

ke medicine dela primerjali v praksi. Saj so ravno ta naša podjetja med najbolj obravnavanimi, gledano z našega področja dela. Izmenjava izkušenj na neformalnih shodih je bila tudi velike vrednosti.“

Kako to, da je bil kongres v Ljubljani?

„Ker smo letos po dolgih letih naporov pri nas v Ljubljani končno dobili Inštitut za medicino dela, je bil ta shod krona vseh prizadevanj, ki jih v zadnjih letih vlagajo nekateri ljudje. Ti imajo pred očmi cilj, da pomagajo ljudem, ki delajo v zahtevnih pogojih. Dobili smo svoje vodstvo, to pa pomeni, da bo napredek šel hitreje naprej.“

Kaj pa pri nas na Dolenjskem?

„Vodilni kadri v delovnih organizacijah kažejo precejšnje zanimanje za to službo. Vendar zaradi pomanjkanja kadrov na Dolenjskem ni niti enega specialista, smo daleč za drugimi razvitiimi industrijskimi območji.“

Kako je v Celulozi?

„Trudimo se po svojih močeh, da bi čimveč naredili, teže pa je pokazati konkretne uspehe, čeprav ne dvomim, da so!

Kaj bi po vašem mnenju morali biti v ospredju vseh prizadevanj?

„Človek“.

SLAVKO DOKL

Steber dima se je dvignil v nebo in tudi v sosedne vasi oznanil hudo nesrečo v Gorenjem Gradišču pri Sentjernej. V nekaj minutah je ogenj uničil dober del Sutarjevega premoženja. (Foto: J. Splihal)

GORENJE GRADIŠČE PRI ŠENTJERNEJU:

Ogenj pa premaga živo vodo

Skica o človekovi nesreči: o nošenju vrede, ki je Sizičovo delo, o onemogli žalosti zgaranih kmetovih rok, o krulcah prašičih, o ognju, ki je močnejši od vode, o zoglenelih tramovih nekdanjih gospodarskih poslopij, o dnevu, ki ga je preparala gasilska sirena...

Zuljave, zgarane roke gospodarja so v bolečini prekrile obraz; med prsti so onemoglo kapljale debele solze... Odkimaval je z glavo, kot da ne more verjeti strašni nesreči.

Krulca se je pognal prašič v ognjenc zublje, ožgan je potem kot omamljen padal v travo in se spet dvigal.

Z vedri so moški in ženske nosili vodo: to je bil brezupen boj proti razbesnelému ognju, ki ni poznal usmiljenja. Tudi gasilci mu s svojimi vodenimi curki niso mogli biti kos. Sirena je lahko oznanila le nesrečo...

Okrog 12.30 prejšnjo sredo je planil ogenj v gospodarska poslopja Jožeta Sutarja v Gorenjem Gradišču 20 pri Sentjerneju. Lani sredi aprila je gorelo na drugi strani ceste: tudi letos so otroške roke 4-letnega Jožeta, gospodarjevega sina, zane-tile nesrečo.

„Skedenj, mlatilnica, dva kozolca, hlev pa še Kalinov kozolec“, pripoveduje dobro uro pozneje pogorelec v raztrganih besedah o razdejanju, „zgoreli so tudi stroji... slamoreznica, mlatilnica, električni motor, moped, seno in slama, 5 kubi-kov desk... ne vem res ne vem kaj še.“

Živino in dva voza so rešili. Gasilci so s plinskimi maskami potem iz tlečega svinjaka skozi dim prinesli še nekaj majhnih pujskov, ki so se cvile veselili sončnega dne.

Toplo je gredo opoldansko jesensko sonce, srca pa je žgal ogenj, ki se je visoko dvignil v nebo. „Sin, ki je v hiši nekaj cinil, je zakričal: Ata, gori!“, pripoveduje Sutar, „a takrat je bilo že prepozno. Žena je prav takrat krmila prašiče, jaz sem popravljal stroj, ker sem se namenil kosit...“

Hči Olga, ki je prišla iz šole - v Sentjernej hodi v sedmi razred - je hlipala skozi solze: „Jože, najmlajši, bo te dni star štiri leta...“ Gospodinja Jožeta je mrmrala predse: „Naše je zavarovano.“

Komandir Alojz Močnik s postaje milice Sentjernej: „Ob tri četrt na eno so zatulle sire-ne. Najprej je zagorelo na sked-

nju. Nisem še podrobneje spraševal...“

Ziviljenje v vasi je obstalo, vse je bilo zbrano, ko je ogenj zahrbno uničil premoženje gospodarja, ki je zadnja leta obnovil skoraj vsa poslopja. Gasilci iz vseh okoliških krajev, ki so jim pomagali tudi poklicni iz Novega mesta, proti razbesneli naravi niso mogli zmagati. Najprej so prišli iz Mokrega polja, a ogenj je lizal hitreje, kot je tekla voda.

In škoda? Zavarovano je bilo za 27 tisočakov. Vredno pa, vredno je bilo nekajkrat toliko. In prištevajo še kozolec Franca Kalina. Le kdo bi ob tej hudi uri spraveval srce o škodi! O škodi, ki so jo nemo izpričevali goli stebri, ki so moleli sončnemu dnevu v jasno nebo...

J. SPLIHAL

Žalost za Fischerja

Po porazu s Petrosjanom v drugi partiji so mu mladi kočevski šahisti pisali hrabrilno pismo — Prepričani so, da bo zmagal

Mladi kočevski šahisti, ki zelo nাপেto spremljajo dvoboj Fischer - Petrosjan, so se zelo razveselili, ko je Fischer prvo partijo dobil. Vendar veselje ni dolgo trajalo, saj jih je hudo prizadel poraz Fischerja v drugi partiji.

Kočevskim mladim šahistom, ki dosegajo lepe uspehe v republiki in državi, je Robert Fischer blizu zaradi svojega načina igre in mladosti, oziroma ker je še zelo mlad dosegal lepe uspehe.

To občudovanje mladega vele-mojstra je seglo tako daleč, da so pred kratkim ustanovili „Klub sim-patizerjev Roberta Fischerja“.

Vendar to še ni vse. Ko je Fischer drugo partijo izgubil, so mu mladi kočevski šahisti hitro pisali. (Seveda so dali pismo prevesti v angleščino).

Sonce je posijalo otrokom

Nedelja je bila praznik najmlajših, praznik vseh tistih, ki so dobili v novi varstveno-vzgojni ustanovi na Senovem svoj drugi dom. Vrtec, ki so ga prislonili k osnovni šoli, je veljal nekaj več kot milijon tristo tisoč, to je še enkrat toliko, kot so predvidevali v prvotnem predračunu.

Žal je zmanjkalo denarja za opremo, zato se vodstvo šole, ki ima vrtec pod svojim okriljem, obrača za dodatna sredstva na razne vire, da bo lahko opremilo vse igralnice, otroške garderobe in čajno kuhinjo.

V novem otroškem vrtcu je prostora za 60 otrok. Če bo zmanjkalo prostora, ga bodo čez leta lahko povečali in mu dozidali nove igralnice. Na Senovem je vedno več družin, kjer sta čez dan zdoma oče in mati. Otroci zaposlenih staršev so imeli že doslej prednost pri sprejemu in jih tudi v prihodnje ne bodo odklanjali. Vzgojitelji pa razmišljajo tudi o tem, da bi v vrtcu nudili stroho vsem socialno in vzgojno ogroženim malčkom. V tem primeru ne morejo računati na stoddstotno plačilo oskrbnice. Torej bo morala priskočiti na pomoč žrša družbena skupnost.

V občini so že v navadi popusti pri oskrbi, zato želijo to prakso vpejati tudi na Senovem. Prednost pri sprejemu in popust pri plačilu bi imele matere samohranilke, v poštev pa bi prišli tudi otroci iz vzgojno zanemarjenega okolja. Predlog je vreden upoštevanja in zasluži posne-manje.

Hudi Cigani

9. oktobra okoli 20. ure so se v Zeljnah pri Kočevju stopli Cigani. Rudi Hudorovec je ciganski družini Kovačič zažgal šotor in razbil barako. Miličniška patrولا je prišla zaščititi družino Kovačič, da je pobrala svoje stvari in se začasno odselila. Hudorovec je namreč grozil, da bo Kovačiče pobil s sekuro.

Med potjo jih je res nameraval napasti, nato pa se miličnik. Ko je zamahnil proti miličniškemu avtu, mu je eden izmed miličnikov vzel sekuro, naker je Rudi Hudorovec pobegnil v temo. (Za sekuro so kasneje ugotovili, da je bila pred leti ukradena.)

Zanimiv del ciganskega prepira se je začel, ko je na prizorišče stopila Hudorovecova žena Dana in na svoj način skušala postaviti na laž govori-ce, da ima njen mož skrito brzo-strelko oziroma avtomat in pistolo. Dvignila je krilo do vratu, pokazala vse imetje in kričala:

Takaj notri imam avtomat! Bojevitvi Cigani oziroma Romi bodo morali še pred sodišče.

katerih prihaja v proizvodnji, delovnih procesih in tehnologiji dela.“

S kakšnimi vtisi ste se vrnili s kongresa?

„Na kongresu so prebrali 120 izredno skrbno priprav-ljenih referatov, ki so obravnavali v glavnem varstvo delavcev v barvni in črni metalurgiji. Vsi referati so bili natisnjeni v posebni knjigi, ki so jo prejeli vsi udeleženci kongresa. Veliko je bilo tudi strokovnih obiskov. Ogledali smo si Kidričevo, Ravne, Idrijo in Jesenice. Povsod smo lahko teoretične izsled-

Avto in medved

Franc Zupančič iz Gotne vasi pri Novem mestu se je s svojo družino in Stankom Avguštinom ter njegovo ženo v nedeljo, 10. oktobra, odpeljal na izlet. Ko so se ob 19. uri vračali z Ajdovca proti Novemu mestu, so se pogovarjali v avtomobilu tudi o tem, kaj bi storili, če bi srečali medveda.

Prav tedaj so luči avtomobila na cesti zatipale kosmatinca, ki jo je ubiral preko ceste. Ni bil niti 20 metrov stran od avtomobila in komaj je odhlačal s ceste, že je avto zapeljal mimo. Sivo rjavi medved je bil precej velik in je gotovo tehtal več kot 120 kg. Menijo, da je šel na večerjo, saj je še dosti jabolk.

Sedim pri tebi na bolniški postelji in te držim za roko. Se malo in potem bom moral oditi. Ostala boš sama, in ko bom odšel, boš premišljevala o najini sreči. Lutri bom zopet prišel. Sposodil si bom denar in ti prinesel rož. Zagotovo ti jih bom prinesel. Na trgu se bom sporekel z branjevko, ker ne bo izbrala najlepših, in ona mi bo robato zarobila, kakor siten mož bom. Toda ona ne ve, da so te rože zate, ne more si misliti, koliko ti pomene-nijo.

Potem se bom zopet srečal s tvojimi starši. Veš, prijeteni so. Z očetom se dobro razumeva, mama se hoče pretvarjati, pa ji ne uspe, zato je včasih prav smešna. In preveč panična je, vedno nekaj govori, na koncu pa se še zjoče, da ji bila čimbolj pristna. Pa ji ne zamerim. Stari mi je bolj všeč. Odkrit je in ima jo rad, čeprav ga vedno nadleguje in mu zdaj popravlja to, zdaj ono. „Lojzi sera, Lojzi tja. Ne bodi tako slampast, Lojzi, bodi tako prostaski, Lojzi!“ Vedno ga mori, on pa ostane hladein, kot da je to nekaj takega, kar sodi v njegov vsakodnevni obrok. Tudi ko si se ponesrečila, sem raje piskal njega. Lepo sva se pomenila, čeprav so te napol

zmcvarjeno potegnili izpod črnega mercedesa.

Takrat sem pritekkel v bolnišnico in te prijel za roko. Nisi se zganila. Zbal sem se zate. Poljubljaj sem te na čelo in odprla si oči. Potem si me zgrabila za roko in kot bi se nekaj prelomilo v tebi, si mi dejala: „Pojdiva k tebi, tukaj je tako pušto.“ Nato si

Osamljene roke

zaspala, jaz pa sem odšel in taval po ulicah s tvojim razbitim obrazom in zlomljenim telesom pred očmi.

Čutil sem se krivega, da sem te hotel zapustiti. Če ne bi bilo črnega mercedesa, njegovih sikajočih gum in sirene resilnega avtomobila, bi prav gotovo šla narazen. Tako pa si imela srečo. Ostal sem tvoj in pridem vsak dan k tebi z rožami. Veš, malo mi je nerodno, pa nič zato, tudi tega sem se že privadil. Bolniške sestre se ozirajo za mano, ko nerodno kolovratim med posteljami in se prebijam do tvoje. Mogoče ti celo zavidajo. Ti imaš vedno sveže rože...

Zraven tebe umira ostarela žena. Kako brezizrazne so njene oči. Ali je res ni nič strah umreti? Jaz pa sem se

tako bal, da mi boš umrla. Nisem si mogel predstavljati, da bi me zapustila, ne da ti povem, da te nimam rad, da te nisem imel nikoli rad. Zato sem tu, zato so vsak dan ob tebi sveže rože, katerih se tako razveselíš. Ko bi vedela, da ti jih prinášam zato, da bi ozdravela, da bi ti čimprej lahko povedal re-

lim imeti otročička s tabo. Čisto majhnega otročička.“ Pobožal sem te in bila si srečna kot otrok, ki mu obljubiš igračko. Jaz pa sem tisti večer mnogo razmišljal o tebi, o najinem otročičku in o igračah in prvokrat se mi je zdelo, da ti ne prinášam rož samo zato, da bi ti povedal, da te ne ljubim.

Zaradi tega sem bil drugi dan zamišljen in vprašala si, kaj me tare. Nisem ti povedal resnice, zlagal sem se, ti pa si bila srečna, da sem zraven tebe in da boš še dolgo potem, ko bom odšel, božala moje rože. Eno od njih boš vzela v roke in jo milovala kot najinega otročička, katerega ti ne bom nikoli podaril.

Jutri boš zapustila bolniško posteljo. Prinesel ti bom zadnje cvetje in potem se bo polahko osula najina ljubezen. Pobožala boš rdeče nageljčke in enega od njih mi boš vtaknila v gumbnico. Zasmejala se boš in hotela objeti ves svet, jaz pa bom otožno vesel, ker ti bom čez nekaj dni lahko povedal res-niceo. Takrat boš jokala in si želela nazaj bolniško posteljo in upanje. Jaz pa se bom le težko privadil na roke, ki ne bodo vedele, komu naj vsak dan podarijo sveže cvetje. MIHA MATE

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI: občinske konferenice SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoš, ml., Janez Gačnik, Janez Gartner (predsednik sveta), Tone Gonič, Jože Jekc, Franc Lapajne, Lučka Potrč, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Zivc.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gonič (glavni in odgovorni urednik), Rta Bačar, Slavko Dokl, Marjan Legan, Jože Prine, Jože Splihal, Jozica Teppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtak — Posamezna številka 1 dinar — Letna naročnina 49 dinarjev, polletna 24,50 dinarja, plačljiva vnaprej — Za inozemstvo 100 dinarjev ali 6 ameriških dolarjev (ali ustrezná druga valuta v vrednosti 6 ZDA dolarjev, pri čemer je že vsot 10-odst. popust, ki pa velja samo za tiste, ki plačujejo naročnino v devizah). Nas devizni račun: 921-629-1-32002-10-8-9.

OGLASI: 1 cm visline v enem stolpcu (43 mm oz. 10 cetero) 33 din, 1 cm na določeni strani 45 din, 1 cm na 1. srednji in zadnji strani lista: 66 din. Vsak mali oglas do 10 besed 19 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 4 od 8. 1. 1971 — Za oglase odgovarja Mirko Vesel.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: 83001 Novo mesto, Glavní trg 1 — Poštni predal 33 — Telefon: (068) 21-227 — Nenarodenih rokopišov in fotografij ne vračamo — Tiska tiskarna „Ljudske pravice“ v Ljubljani.

odprto nedeljo:

MARKET na Kristanovi cesti
MARKET na Cesti herojev in
DELIKATESA na Glavnem tigu